

## MESTO KOMUNISTIČKE PARTIJE KINE U NACIONALNOM RATU

(Oktobra 1938 godine)

Ovo je referat druga Mao Ce Tunga na Šestom plenumu Centralnog komiteta KPK 6-tog saziva. Značaj ovoga Plenuma bio je vrlo veliki: na njemu je bila odobrena i utvrđena linija Politbiroa Centralnog komiteta KPK na čelu sa drugom Mao Ce Tungom. Drug Mao Ce Tung postavio je u svom referatu pitanje mesta Komunističke partije Kine u nacionalnom ratu zato da bi svi članovi Partije jasno shvatili veliki istoriski zadatak koji je pao u deo našoj Partiji, zadatak rukovođenja ratom protiv japanskih zavojevača, i da bi se ozbiljno prihvatili njegovog izvršenja. Plenum je odobrio kurs na odlučno sprovođenje politike jedinstvenog antijapanskog fronta, ukazujući u isti mah na to da pod jedinstvenim frontom podrazumeva i okupljanje u borbu, i da formulacija »sve kroz jedinstveni front« ne odgovara situaciji u Kini. Samim tim Plenum je osudio greške učinjene zbog tendencije »prilagođavanja« u pitanju jedinstvenog fronta. Drug Mao Ce Tung je u svojoj završnoj reči ovoj strani stvari posvetio odeljak pod naslovom: »Pitanje nezavisnosti i samostalnosti u jedinstvenom frontu«. Pored toga, Plenum je podvukao izuzetnu važnost aktivnosti partije na organizovanju oružane borbe naroda protiv japanskih zavojevača, utvrdio da glavni deo rada Partije treba da bude rad u rejonima na frontu i u pozadini neprijatelja i osudio pogrešne poglede onih koji su sve svoje nade u pobedu nad japanskim banditima polagali u kuomintanšku vojsku, a sudbinu naroda prepustili legalnom pokretu koji je postojao u uslovima vladavine kuomintanške reakcije. Ovoj strani stvari drug Mao Ce Tung posvetio je, u svojoj završnoj reči, odeljak pod naslovom: »Rat i pitanja strategije«.

Drugovi! Pred nama je svetla budućnost. Mi moramo postići pobedu nad japanskim imperijalizmom, moramo izgraditi novu Kinu, i mi ćemo to sigurno moći učiniti. Ali da se dođe do svetlije budućnosti potrebno je proći težak put. Komunistička partija i čitav kineski narod, koji se bore za svetliju budućnost Kine, moraju vo-



diti plansku borbu protiv japanskih bandita; oni se mogu pobediti samo u dugotrajnom ratu. Mi smo već mnogo govorili o tom ratu, dodirujući razne strane pitanja; mi smo i uopštili iskustvo stečeno za vreme rata protiv japanskih zavojevača; dali smo i ocenu današnjeg stanja; formulisali smo i neodložne zadatke koji se postavljaju pred čitavu naciju; i objasnili smo zbog čega se treba, da bi se izdržao dugotrajni rat, osloniti na jedinstveni antijapanski nacionalni front, koji treba dugo da postoji; objasnili smo takođe kako se to može postići; i, najzad, analizirali smo međunarodnu situaciju. Pa onda, kakva još pitanja ostaju? Ostaje, drugovi, samo još jedno pitanje; pitanje kakvo mesto zauzima Komunistička partija Kine u nacionalnom ratu, tojest pitanje kako komunisti treba da shvate svoju ulogu, kako da jačaju svoje snage i zbiju svoje redove pa da bi mogli da rukovode tim ratom i da dožive pobjedu, a ne poraz.

### PATRIOTIZAM I INTERNACIONALIZAM

Može li komunista, kao internacionalista, biti u isti mah i patriota? Mi smatramo ne samo da može, nego i da mora. Istoriski uslovi određuju konkretnu sadržinu patriotizma. Postoji »patriotizam« japanskih agresora i Hitlera, a postoji i naš patriotizam. Komunisti moraju odlučno istupati protiv takozvanog »patriotizma« japanskih agresora i Hitlera. Japanski i nemački komunisti su defetisti u ratovima koje vode njihove zemlje; pomaganje po svaku cenu da se ratovi japanskih agresora i Hitlera završe porazom, odgovara interesima i japanskog i nemačkog naroda; što potpuniji bude taj poraz, to bolje. Upravo tako treba da postupaju komunisti Japana i Nemačke, i upravo tako oni i postupaju, jer su ratovi koje vode japanski agresori i Hitler ubitačni ne samo za ostale narode u svetu, nego i za narode njihovih sopstvenih zemalja. Druga je situacija u Kini. Kina je žrtva agresije. Zato kineski komunisti treba da spoje patriotizam s internacionalizmom. Mi smo internacionalisti i u isti mah smo i patrioti; naša parola je: boriti se za otadžbinu protiv agresora. Za nas je defetizam zločin; boriti se za pobjedu u ratu protiv japanskih zavojevača jeste naša prva dužnost, jer samo ako se vodi rat za odbranu otadžbine može se naneti poraz agresoru i postići nacionalno oslobođenje, a samo oslobođenje čitave nacije može dovesti do oslobođenja proletarijata i čitavog radnog naroda. Pobjeda Kine, poraz imperijalista koji su napali Kinu, pomoći će i narodima drugih zemalja. Zato je patriotizam u nacionalno-oslobodilačkom ratu ostvarivanje internacionalizma u praksi. Eto zašto svaki komunista treba da pokaže maksimum aktivnosti, da hrabro i odlučno izađe na bojno polje u nacionalno-oslobodilačkom ratu i da svoje oružje okrene protiv japanskih zavojevača. Eto zašto je naša Partija odmah posle događaja 18 sep-



tembra 1931 godine istakla parolu: odgovoriti na japansku agresiju ratom za nacionalnu samoodbranu. Zatim je naša Partija predložila da se stvori jedinstveni antijapanski nacionalni front, naredila Crvenoj armiji da se reorganizuje u antijapansku nacionalno-revolucionarnu vojsku i da pođe na isturene položaje, poručila svojim članovima da stupe u prve redove u ratu protiv japanskih zavojevača i da brane otadžbinu do poslednje kapi krvi. Sav taj patriotski rad pravilan je, on pretstavlja ostvarivanje internacionalizma u Kini i nimalo ne protivreči internacionalizmu. Samo političke neznalice ili ljudi koji imaju svoje posebne ciljeve mogu brbljati da je naš rad, tobože, nepravilan, da smo se mi, tobože, odrekli internacionalizma.

### VODEĆA ULOGA KOMUNISTA U NACIONALNOM RATU

Iz onoga što je napred rečeno izlazi da komunisti treba u nacionalnom ratu da pokazuju veliku aktivnost i da ta aktivnost treba da se ispolji konkretno u svim oblastima; drugim rečima, komunisti u svemu treba da igraju vodeću ulogu i da služe za primer. Mi ovaj rat vodimo u teškoj situaciji. Ova teška situacija stvorena je zbog toga što široke narodne mase još nedovoljno pokazuju nacionalnu svest, što još nisu dovoljno prožete osećanjem svoga nacionalnog ponosa i dostojanstva i verom u svoje sopstvene snage; što mase naroda, u većini, nisu organizovane; što je naša zemlja, u vojnom pogledu, slaba, što ima zaostalu privredu i nema demokratski sistem upravljanja; što u zemlji ima pojava dezorganizacije i pesimističkog raspoloženja; što jedinstveni front nije monolitan, nije čvrst itd.

Zbog toga komunisti treba svesno da uzmu na sebe ozbiljan zadatak: okupiti čitav narod s ciljem da se savladaju razne nezdrave pojave. Ovde izuzetnu važnost ima vodeća uloga i primer komunista. U 8-moj i Novoj 4-toj armiji komunisti treba da pružaju primer junaštva u borbi, primer tačnog izvršavanja naređenja i discipline, primer kako se politički radi, primer solidarnosti i jedinstva. U odnosima prema prijateljskim partijama i armijama komunisti treba odlučno da sprovedu kurs okupljanja i jedinstva u ratu protiv japanskih zavojevača, nepokolebljivo da sprovedu program jedinstvenog fronta i da na taj način služe kao primer u izvršavanju zadataka koje postavlja rat. Kod njih se reč ne sme razlikovati od dela, oni ne smeju biti oholi ni naduveni, oni moraju časno i iskreno da rešavaju pitanja sa prijateljskim partijama i armijama, da tesno sarađuju sa njima i da na taj način pokazuju primer pravilnih uzajamnih odnosa između raznih partija koje ulaze u jedinstveni front. Komunista koji radi u organima vlasti treba da bude primer poštenja u radu, da ne dopušta protekciju pri izboru ljudi, da radi više od drugih, da bude manje nagrađen



od drugih. Radeći sa narodnim masama, komunista treba da se ponaša ne kao starešina, nego kao prijatelj masa, on treba da bude njihov neumorni učitelj, a ne birokrata-politikant. Komunista ne sme nigde i nikad da stavi na prvo mesto svoje lične interese, nego treba da ih podredi interesima nacije, interesima narodnih masa. Zato koristoljublje, pasivnost, nemar prema radu, korupcija, dezorganizacija, otimanje za ličnom slavom itd. zaslužuju najdublje prezrenje. Poštovanja su dostojni samo požrtvovano služenje interesima društva, aktivnost i marljivost, nesebično izvršavanje svojih obaveza i dobronameran i uporan rad. Komunista mora tesno sarađivati sa svim progresivnim elementima izvan Partije, ulažući sve napore u okupljanje čitavog kineskog naroda za iskorenjivanje raznih nezdravih pojava. Treba shvatiti da komunisti čine samo mali deo naroda i da izvan Partije postoje još široki krugovi progresivnih i aktivnih ljudi, s kojima moramo složno raditi. Potpuno je pogrešno smatrati da si dobar samo ti, a da svi ostali ništa ne valjaju. Prema zaostalim ljudima komunisti se ne smeju držati sa potcenjivanjem ili prezrenjem, nego treba da im se približe, da jačaju veze sa njima, da ih ubeđuju i oduševljavaju za napredak. Na one koji su učinili greške u svom radu, izuzimajući samo ljude nepopravljive, komunista treba da utiče ne tako što će stvar preseći, nego treba da ih ubeđuje, kako bi ti ljudi mogli shvatiti svoje pogreške i popraviti se. U radu komunisti treba da budu primer vrednoće i dalekovidosti, jer samo vrednoća može osigurati izvršenje postavljenog zadatka, a samo dalekovidost nam pomaže da ne gubimo pravac progresa. Zato komunisti treba da daju primer i u učenju: oni moraju svakodnevno učiti mase i svakodnevno se učiti od njih. Samo učeći se kod masa, učeći se na onome što se događa oko vas, učeći se kod prijateljskih partija i prijateljskih armija, i misleći o onome što ste naučili, možete postati vredan i naučiti se da gledate daleko unapred. U dugom ratu i teškim uslovima samo komunisti, zajedno s prijateljskim partijama i vojskama i svima naprednim elementima naroda, potpuno vršeći svoju dužnost — služiti kao avangarda i primer, — mogu mobilisati sve žive snage nacije u borbu za savladavanje teškoća, za pobedu nad neprijateljem i za izgradnju nove Kine.

OKUPITI SVU NACIJU I BORITI SE PROTIV NEPRIJATELJSKE AGENTURE U NJENOJ SREDINI

Da se savladaju teškoće, da se postigne pobeda nad neprijateljem i da se izgradi nova Kina, postoji samo jedan put: jačanje i širenje jedinstvenog antijapanskog nacionalnog fronta i mobilizacija svih živih snaga nacije. Ali u redovima našeg jedinstvenog nacionalnog fronta postoji neprijateljska agentura, koja se bavi podrivačkom delatnošću. To su nacionalni izdajnici, trockisti i pro-



japanski elementi. Komunisti moraju uvek biti budni prema tim provokatorima, s činjenicama u rukama razobličavati njihove zločine i upozoravati narod na njih.

Komunisti moraju povećati svoju političku budnost prema neprijateljskoj agenturi u naciji. Komunisti treba da shvate da je širenje i jačanje jedinstvenog nacionalnog fronta nemoguće bez razobličavanja i iskorenjivanja neprijateljske agenture. Bilo bi potpuno pogrešno misliti samo na jednu stranu stvari, a zaboravljati drugu.

#### SIRITI REDOVE PARTIJE I NE DAVATI DA U NJIH PRODRE NEPRIJATELJSKA AGENTURA

Da se savladaju teškoće, postigne pobjeda nad neprijateljem i izgradi nova Kina, Komunistička partija treba da proširuje svoje organizacije, treba da otvori vrata širokim masama radnika, seljaka i aktivne omladine, koje su nastrojene zaista revolucionarno, koje veruju u principe Partije, podržavaju politiku Partije, koje su spremne da se potčine partiskoj disciplini i koje vredno rade. To će napraviti od naše Partije veliku masovnu partiju. U ovom pitanju je nedopustiva sektaška učaurenost. Pored toga, preko je potrebno pokazivati budnost, da se ne pusti da u našu Partiju prodre neprijateljska agentura. Obaveštajni organi japanskih imperijalista stalno pokušavaju da podriju našu Partiju, pokušavaju da iskoriste prikrivene izdajnike otadžbine, trockiste, projapanske elemente, posrnule ljude i političke špekulante koji se uvlače u našu Partiju pod maskom aktivista. Mi ne smemo ni za trenutak prestati da budemo budni, ne smemo slabiti mere predostrožnosti protiv takvih ljudi.

Vrata Partije ne treba zatvarati iz bojazni da će u nju prodrati neprijateljska agentura. Smelo širiti redove naše Partije, to je naša orijentacija. Ali, smelo šireći redove Partije, ne treba biti bezbrižan i davati mogućnost neprijateljskoj agenturi i političkim špekulantima da se uvlače u njene redove. Ako se bude mislilo samo na jednu stranu stvari, a zaboravljala se druga, mogu se učiniti greške. »Smelo širiti redove naše Partije, ali ne puštati u nju nijednog nitkova« — samo takva orijentacija je pravilna.

#### ODLUČNO SPROVODITI POLITIKU JEDINSTVENOG FRONTA I ODLUČNO BRANITI NEZAVISNOST PARTIJE

Samo ako se odlučno sprovodi politika jedinstvenog nacionalnog fronta, mogu se savladati teškoće, pobediti neprijatelj i izgraditi nova Kina. To je izvan svake sumnje. Ali naporedo s tim svaka partija koja ulazi u jedinstveni front treba da sačuva svoju ideološku, političku i organizacisku nezavisnost; to u istoj meri vrijedi



i za Kuomintang, i za Komunističku partiju i za sve ostale partije. Princip narodne vlasti — jedan od tri narodna principa — znači, ako je reč o partijama, da je među njima dopušten savez, ali u istom mah dopušten i nezavisan život svake od njih. Govoriti samo o jedinstvu, a odricati nezavisnost — znači: odreći se principa narodne vlasti, a to ne može da primi ne samo naša Komunistička partija, nego ni bilo koja druga partija ili grupa. Neosporno je da u jedinstvenom frontu nezavisnost može biti samo relativna, a ne apsolutna; ako se bude tretirala kao apsolutna, onda ona može onemogućiti opšti kurs na ujedinjavanje za borbu protiv spoljnog neprijatelja. Ali se ta relativna nezavisnost nikako ne sme svoditi na nulu; i u ideološkom, i u političkom, i u organizacijskom smislu svaka partija treba da ima relativnu nezavisnost, to jest treba da ima pravo na relativnu slobodu. Ako ko bude tu relativnu slobodu krnjio ili ako se same partije nje odreknu, to može onda podriti opšti kurs na ujedinjavanje za borbu protiv spoljnog neprijatelja. Svaki komunista i svaki član prijateljskih partija mora to shvatiti.

Ista takva veza postoji i između klasne i nacionalne borbe. U ratu protiv japanskih zavojevača sve mora biti podređeno interesima rata. To je apsolutan princip. Zbog toga interesi klasne borbe moraju biti podređeni interesima rata i ne mogu im protivrečiti. Ali, postojanje klasa i klasne borbe je činjenica. Neki ljudi je odriču, odriču postojanje klasne borbe, ali to je nepravilno. Teorije koje pokušavaju da odriču postojanje klasne borbe potpuno su pogrešne. Mi ne odričemo klasnu borbu, nego je regulišemo. Politika uzajamne pomoći i uzajamnih ustupaka koju mi vodimo može se primeniti ne samo u odnosima između partija, nego i u odnosima između klasa. U cilju ujedinjavanja radi borbe protiv japanskih zavojevača treba sprovoditi na odgovarajući način politiku regulisanja odnosa između klasa. S jedne strane, ne može se dopustiti da široke mase trudbenika budu lišene svih političkih prava i sasvim neobezbeđene u materijalnom pogledu, a s druge strane, treba računati i sa interesima imućnijih krugova. Takva će politika odgovarati zahtevu zbijanja redova radi borbe protiv spoljnog neprijatelja. Uzimati u obzir interese samo jedne strane a ne uzimati u obzir interese druge strane znači nanositi štetu stvari borbe protiv japanskih zavojevača.

VODITI RAČUNA O INTERESIMA CELINE, VODITI RAČUNA O VEČINI,  
RADITI ZAJEDNO SA SAVEZNICIMA

Rukovodeći narodnim masama u borbi protiv neprijatelja, komunisti moraju voditi računa o interesima celine, voditi računa o većini i raditi zajedno sa saveznicima. Komunisti moraju shvatiti tu istinu da interese pojedinaca treba potčiniti interesima celine. Ako je neki razlog prihvatljiv sa gledišta pojedinca, a sa gledišta



celine nije, onda se mora pojedinac potčiniti celini. I ako je, obrnuto, nekakav razlog neprihvatljiv sa gledišta pojedinca, ali je prihvatljiv sa gledišta celine, onda i u tom slučaju pojedinac treba da se potčini celini. To znači voditi računa o interesima celine.

Komunisti se nikad ne smeju odvajati od većine naroda, ne smeju hrliti napred, ne vodeći računa o stanju kod većine i voditi za sobom samo naprednu manjinu. Treba se brinuti da se stvori tesna veza između naprednih elemenata i širokih narodnih masa. To znači voditi računa o većini.

Svuda gde ima demokratskih partija ili grupa i demokratskih političara spremnih da sarađuju s nama, komunisti treba da se savetuju i rade zajednički s njima. Raditi u svemu samo po svom sopstvenom nahođenju, ne vodeći uopšte računa o saveznicima, bilo bi nepravilno.

Dobar komunista treba da ume voditi računa o interesima celine, da ume voditi računa o većini, da ume raditi zajedno sa saveznicima. U tom pogledu bilo je kod nas ranije bitnih nedostataka i mi se moramo truditi da ih ispravimo.

#### POLITIKA KADROVA

Komunistička partija Kine je partija koja rukovodi velikom revolucionarnom borbom, radeći u masama velikog milionskog naroda. Bez mnogobrojnih rukovodećih kadrova koji poseduju visoke radne i moralne kvalitete, ona neće moći izvršiti svoj istoriski zadatak. Za 17 godina naša Partija je odgojila mnogo rukovodećih kadrova. U vojnom, političkom, kulturnom, partiskom i masovnom radu mi već imamo svoje kadrove, svoje jezgro. To je ponos naše Partije i ponos čitavog kineskog naroda. Ali još uvek nema dovoljno tog jezgra da se osigura čvrst temelj za veličanstvenu zgradu naše borbe. Zato treba u velikim razmerama odgajivati nove kadrove. Velika borba kineskog naroda već je stvorila, a i dalje stvara, mnogobrojni aktiv. Naša dužnost je da ga organizujemo, gajimo, čuvamo i pametno koristimo. Kad smo odredili političku liniju, odlučujući faktor postaju kadrovi<sup>1</sup>). I zato je plansko odgajanje mnogobrojnih novih kadrova naš borbeni zadatak.

Treba se brinuti ne samo o partiskim kadrovima, nego i o vanpartiskim kadrovima. I izvan Partije ima mnogo sposobnih ljudi, i komunisti ih ne smeju ispuštati iz vida. Bez ikakve naduvenosti, oholosti, vešto raditi s vanpartijcima, iskreno ih pomagati, držati se prema njima toplo, drugarski, usmeravati njihovu aktivnost ka velikoj stvari rata protiv japanskih zavojevača i ka izgradnji države — to je dužnost svakog komunista.

Treba umeti ceniti ljude. O kvalitetima nekog aktiviste ne treba suditi po jednom periodu njegovog rada, po pojedinim činje-



nicama, nego po njegovoj čitavoj prošlosti, po čitavom njegovom radu uzetom u celini. To je glavni metod u ocenjivanju kadrova.

Treba umeti koristiti kadrove. Obaveze rukovodilaca svode se, uglavnom, na dva zadatka: davati ideje i pravilno koristiti kadrove. Svi planovi, rezolucije, naređenja, uputstva itd. — sve to obuhvata pojam »davati ideje«. Ali da se sprovede neka ideja u život, treba okupiti kadrove i pokrenuti ih, a to obuhvata pojam »koristiti kadrove«. U korišćenju kadrova u istoriji našeg naroda još odavno su postojale dve dijametralno suprotne linije: »postavljati samo po ličnim kvalitetima« i »postavljati samo po protekciji«. Prva linija je linija poštenih ljudi, druga — linija nepoštenih. Kriterijum u kadrovskoj politici za Komunističku partiju treba da bude: sposobnost da se nepokolebljivo sprovodi linija Partije, potčinjavanje partiskoj disciplini, tesna povezanost s masama, sposobnost za samostalan rad, aktivnost u radu i nekoristoljubivost. To i jeste linija »postavljanja samo po ličnim kvalitetima«. Sasvim suprotnu kadrovsku politiku vodio je ranije Čang Kuo Tao, politiku »postavljanja samo po protekciji«. On je oko sebe sakupljao svoje ljude, stvorio svoju grupu — i na kraju krajeva izdao Partiju i prebegao neprijatelju. To je veoma poučna lekcija. Imati na umu istorisku pouku izdaje Čang Kuo Taa i njemu sličnih i odlučno se držati u kadrovskoj politici pravilnog i pravednog prilaženja ljudima, boriti se protiv nepravilnog i nepravednog prilaženja ljudima i samim tim jačati jedinstvo i zbijati redove Partije — to je obaveza Centralnog komiteta i svih rukovodilaca.

Treba znati čuvati kadrove. Čuvati kadrove znači, prvo, usmeravati njihov rad, drugim rečima, davati im mogućnost da u radu pokažu inicijativu, da se ne boje da uzimaju na sebe odgovornost i, pored toga, blagovremeno im davati uputstva kako bi oni razvijali svoje stvaralačke sposobnosti, rukovodeći se političkom linijom Partije. To znači, drugo, podizati nivo kadrova, drugim rečima, davati im mogućnost da uče, vaspitavati ih, podizati njihovo teoretsko znanje i njihovu umešnost u radu. Treće, proveravati rad kadrova, pomagati im da uopštavaju iskustvo stečeno u radu, da povećavaju broj uspeha i da ispravljaju greške. Ako se jednom čoveku da zadatak, a ne proverava se izvršenje toga zadatka, nego se njega setimo tek pošto je učinjena ozbiljna greška, onda takva praksa ne odgovara zahtevima brižljivog odnosa prema kadrovima. Četvrto, prema aktivistima koji su napravili grešku, po pravilu, treba primenjivati metod ubeđivanja, pomažući im da isprave te greške. Pribegavati ostrim, partiskim merama treba samo prema onima koji su učinili ozbiljne greške i koji ne primaju opomene i uputstva za ispravljanje tih grešaka. I ovde treba biti strpljiv; lakomisleno zalepiti nekome naziv »oportunist« i lakomisleno primenjivati metode »organizovane borbe« bilo bi nepravilno. Peto, sa pažnjom se



odnositi prema potrebama aktivista. Kad se čovek razboli ili ima neke druge teškoće u životu ili u porodici, potrebno je pružiti mu svaku mogućnu pomoć. Tako treba čuvati kadrove.

### PARTISKA DISCIPLINA

U vezi sa ozbiljnim narušavanjem partiske discipline Čang Kuo Taoa treba opet potsetiti na osnovne zahteve koje postavlja partiska disciplina: 1) potčinjavanje člana Partije partiskoj organizaciji; 2) potčinjavanje manjine većini; 3) potčinjavanje nižih instancija višim; 4) potčinjavanje čitave Partije Centralnom komitetu. Ko gazi ova pravila partiske discipline, taj potkopava jedinstvo Partije. Iskustvo pokazuje da izvesno narušavanje partiske discipline dolazi zbog nerazumevanja šta je to partiska disciplina. Neki svesni i zlonamerni narušioци discipline, naprimer, Čang Kuo Tao, špekulisali su sa tim neznanjem jednog dela članova Partije. I zato je potrebno sa članovima Partije vaspitno raditi na pitanju partiske discipline kako bi svi članovi Partije, s jedne strane, sami svesno čuvali disciplinu, a s druge strane, da bi mogli kontrolisati i partiske rukovodioce, za koje je čuvanje partiske discipline takođe obavezno, i tako sprečiti ponavljanje slučaja Čang Kuo Taoa.

Da bi se odnosi u Partiji kanalisali pravilnim putem, potrebno je, pored gore pomenuta četiri najvažnija zahteva partiske discipline, doneti podrobnija pravila, koja bi utvrđivala unutrašnji život Partije i samim tim obezbedila jedinstveno tumačenje tih pitanja od strane svih rukovodećih partiskih organa.

### UNUTARPARTISKA DEMOKRATIJA

U velikoj borbi koja se vodi Komunistička partija Kine moći će da pobeđi samo tako ako svi rukovodeći organi Partije, njeni članovi i rukovodioci budu pokazivali veliku aktivnost. Ta velika aktivnost treba da nađe svoj konkretan izraz u stvaralačkoj delatnosti rukovodećih organa, rukovodilaca i svih članova Partije u njihovom ispoljavanju osećanja odgovornosti i ekspeditivnosti u radu, u smelom i umešnom postavljanju pitanja, u izražavanju svojih pogleda, u kritici nedostataka, kao i u kontroli viših organa i rukovodilaca — kontroli zasnovanoj na pažljivom odnosu prema ljudima. Inače će ono što mi nazivamo aktivnošću ostati prazna reč. Razvijanje te aktivnosti zavisi od demokratizacije unutarpartiskog života. Bez unutarpartiske demokratije ne može se razviti aktivnost. Uzdizanje mnogobrojnih sposobnih kadrova takođe je moguće samo ako u Partiji ima demokratije. U našoj zemlji u odnosima ljudi prevlađuju patrijarhalni odnosi, svojstveni sitnoj proizvodnji, a pored toga mi ni dosad nemamo demokratije u opštedržavnim



razmerama; ove okolnosti dolaze do izražaja i u našoj Partiji u nedovoljnoj demokratizaciji unutarpartiskog života. Ovakvo stanje je prepreka punom razmahu aktivnosti čitave Partije. Ono se oseća i u nedovoljnom razvijanju demokratije u jedinstvenom frontu i u masovnom pokretu. Zbog toga treba vaspitno raditi u Partiji na pitanjima unutarpartiske demokratije da članovi Partije shvate šta je to demokratija, kakva veza postoji između demokratije i centralizma i kako se ostvaruje demokratski centralizam. Samo je na taj način moguće, s jedne strane, razviti kako treba unutarpartisku demokratiju, a s druge strane, izbeći preteranu demokratizaciju, ne zalutati u liberalnu anarhiju, koja podriva disciplinu.

Partiske organizacije naših vojnih jedinica takođe treba u potrebnoj meri da prošire unutarpartisku demokratiju, da se tako podigne aktivnost članova Partije i poveća borbena sposobnost Armije. Ali unutarpartiska demokratija u armiskim partiskim organizacijama ne treba da bude tako široka kao u mesnim partiskim organizacijama. I u armiskim i u mesnim partiskim organizacijama, unutarpartiska demokratija treba da služi jačanju partiske discipline i podizanju borbene sposobnosti Partije, a ne obrnuto.

Širenje unutarpartiske demokratije treba razmatrati kao nužnu meru za jačanje Partije i širenje njenih redova, kao važno oruđe koje će Partiji obezbediti u velikoj borbi snažan i pun život, lako savlađivanje njenih zadataka, skupljanje novih snaga i odoljevanje teškim iskustvima današnjeg rata.

#### NAŠA PARTIJA JE IZRASLA I OČVRSLA U BORBI NA DVA FRONTA

Za 17 godina naša Partija je uglavnom naučila da se služi marksističko-lenjinističkim oružjem ideološke borbe za vođenje borbe na dva fronta protiv pogrešnih pogleda u Partiji: s jedne strane, protiv desnog, a s druge, protiv »levog« oportunizma.

Do Petog plenuma Centralnog komiteta 6-tog saziva<sup>2)</sup> naša Partija se borila protiv desnog oportunizma Čen Tu Siua i protiv »levog« oportunizma druga Li Li Sana. Pobede koje smo postigli u toj borbi na dva fronta omogućile su Partiji da učini veliki korak napred. Posle Petog plenuma Centralnog komiteta bila su još dva slučaja kad se u Partiji vodila borba istoriskog značaja: reč je o borbi vođenoj na savetovanju u Cunjiu\*), i o borbi u vezi sa isključenjem Čang Kuo Taea iz Partije.

Zahvaljujući tome što je savetovanje u Cunjiu ispravilo ozbiljne principijelne greške »levo«-oportunističkog karaktera, učinjene za vreme borbe protiv kuomintanškog petog »pohoda«, ono je okupilo Partiju i Crvenu armiju, a Centralni komitet Partije i

\*) Vidi napomenu 5 uz članak »Strategiska pitanja revolucionarnog rata u Kini« u 1-vom tomu ovoga dela.



glavne snage Crvene armije dobile su mogućnost da pobedonosno završe Veliki pohod, da pređu u prve linije u ratu protiv japanskih zavojevača i da sprovode novu politiku, politiku jedinstvenog anti-japanskog, nacionalnog fronta. Zahvaljujući tome što su savetovanja u Pasiju<sup>3)</sup> i Jenanu<sup>4)</sup> osudila desni oportunistam Čang Kuo Taoa (razbijanje linije Čang Kuo Taoa počelo je na savetovanju u Pasiju, a završilo se na savetovanju u Jenanu), sve jedinice Crvene armije sjedinile su se i Partija je, još jače okupivši svoje redove, povelu herojsku borbu protiv japanskih zavojevača. Navedene oportunističke greške oba vida pojavile su se u toku građanskog revolucionarnog rata. Njihova specifičnost sastojala se u tome što su to bile greške povezane s ratom.

Kakve smo pouke izvukli iz borbe na dva fronta u Partiji? Ovo su te pouke: 1) Ozbiljne, principijelne greške koje su rezultat nerazumevanja specifičnosti revolucionarnog rata u Kini i koje su se pokazale u toku borbe protiv kuomintanškog petog »pohoda«, bile su izraz levičarskog nestrpljenja, koje nije vodilo računa ni o subjektivnim, ni o objektivnim uslovima. Ovo skretanje nanosi izuzetnu štetu i vođenju revolucionarnog rata, i svakom drugom revolucionarnom pokretu. 2) Oportunistam Čang Kuo Taoa bio je desni oportunistam u revolucionarnom ratu, koji je po svom sadržaju predstavljao jedinstvo linije Čang Kuo Taoa usmerene na otstupanje, njegovog militarističkog skretanja i antipartiskog držanja. Tek kada je savladan taj oportunistam, bilo je moguće spasti od pritiska oportunizma Čang Kuo Taoa vrlo veliki broj, po svojim kvalitetima inače izvanrednih rukovodilaca i članova Partije 4-tog fronta Crvene armije, koji su prošli dug put herojske borbe, i vratiti ih na pravilnu liniju Centralnog komiteta. 3) U toku ogromnog organizacionog rada koji smo izvršili za vreme 10-godišnjeg revolucionarnog agrarnog rata, postigli smo velike uspehe kako u oblasti vojne izgradnje i građanske uprave, tako i u oblasti masovnog rada i partiske izgradnje. Bez usklađivanja tog organizacionog rada s herojskim ratnim operacijama na frontu bilo bi nemoguće izdržati žestoku borbu vođenu u to vreme protiv Čang Kaj Šeka. Ali u poslednjem periodu revolucionarnog agrarnog rata bile su učinjene ozbiljne, principijelne greške u kadrovskoj politici i organizacionim pitanjima. Te greške došle su do izražaja u sektaštvu, u zloupotrebljavanju disciplinskih kazni i u štetnim krajinostima koje su bile počinjene u ideološkoj borbi. To je bio rezultat još neiskorenjenih ostataka lilisanovske linije, a i principijelnih političkih grešaka iz toga vremena. Sve te greške takođe su bile ispravljene na savetovanju u Cunjiu, što je omogućilo Partiji da se vrati na pravilan put u kadrovskoj politici i na pravilne organizacione principe. Što se tiče linije Čang Kuo Taoa u organizacionim pitanjima, treba reći da je ona značila potpuno napuštanje svih principa Komunističke partije i rušenje partiske discipline; počevši sa frakcionaškim radom, Čang Kuo Tao je doterao dotle da je počeo istupati protiv Partije,



protiv njenog Centralnog komiteta, protiv Kominterne. Centralni komitet je učinio sve što je bilo u njegovoj moći da bi ispravio zločinačke greške linije Čang Kuo Taóa i njegovo antipartisko držanje, kao što je pokušavao da spase i njega samog. Ali, pošto Čang Kuo Tao, držeći se dvolično, ne samo što nikako nije hteo da ispravi svoje greške, nego je čak kasnije i izdao Partiju i bacio se u zagrljaj Kuomintangu, Partija je bila prinuđena da odlučno radi i isključila ga je iz svojih redova. Ovu meru je odobrila ne samo cela Partija, nego i svi oni koji su odani stvari nacionalnog oslobođenja. Kominternu je već potvrdila ovu meru i konstatovala da je Čang Kuo Tao dezterter i izdajnik.

Sve te lekcije i svi naši uspesi služe kao neophodan preduslov za dalje okupljanje Partije, za jačanje njenog idejnog, političkog i organizacionog jedinstva, kao i za pobedonosno vođenje rata protiv japanskih zavojevača. Naša Partija izrasla je i očvrsla u borbi na dva fronta.

#### DALJA BORBA NA DVA FRONTA

U daljem toku rata protiv japanskih zavojevača borba protiv pesimizma u oblasti politike kao i protiv pojava desnog oportunizma biće zadatak prvorazrednog značaja. Ali u isti mah treba kao i ranije sa nesmanjenom pažnjom voditi borbu i protiv levičarskog nestrpljenja. Što se tiče pitanja jedinstvenog fronta i partiskih i masovnih organizacija, tu treba nastaviti borbu protiv »leve« sektaške učaurenosti, s tim da se ostvari saradnja sa svima partijama i grupama koje su za rat protiv japanskih zavojevača, i da se proširuju redovi Partije i masovnih organizacija. Ali, u isti mah treba sa nesmanjenom pažnjom voditi i borbu protiv desnooportunističkih tendencija, izraženih u težnji ka безусловnoj saradnji i безусловnoj ekspanziji. Smanjiti pažnju prema toj borbi značilo bi ometati saradnju i ekspanziju, što bi dovelo i do opasnosti da se saradnja pretvori u kapitulantsku saradnju, a ekspanzija u besprincipijelnu ekspanziju.

Kad se vodi ideološka borba na dva fronta, treba u svakom konkretnom slučaju prilaziti ljudima različito. Subjektivno prilazanje sasvim je nedopušteno. Ne treba nastavljati rđavu praksu iz prošlosti — praksu proizvoljnog »lepljenja etiketa«.

U borbi protiv skretanja ozbiljnu pažnju treba posvetiti borbi protiv dvoličnosti, jer je dvoličnost naročito opasna zato što može prerasti u frakcionaški rad. Kao dokaz može da posluži slučaj Čang Kuo Taóa. Formalno se potčinjavati, a u suštini se protiviti; na rečima odobravati, a u duši odbacivati; u oči govoriti prijatne stvari, a za leđima praviti pakosti — to su manifestacije dvoličnosti. Partiska disciplina može se učvrstiti samo ako se poveća budnost rukovodilaca i članova Partije u odnosu na pojave dvoličnosti.



## UČENJE

Uopšte uzev, svi komunisti koji imaju potrebnu teoretsku podlogu, treba da izučavaju teoriju Marksa-Engelsa-Lenjina-Staljina, da uče istoriju našega naroda, da proučavaju stanje i tendencije razvitka našeg današnjeg pokreta. Pored toga, preko njih treba organizovati školovanje onih komunista čiji je kulturni nivo relativno nizak. Treba naročito podvući da se učenjem moraju mnogo baviti svi partiski rukovodioci, a naročito mnogo članovi Centralnog komiteta i viši rukovodeći sastav. Partija koja rukovodi velikim revolucionarnim pokretom, bez poznavanja revolucionarne teorije, bez poznavanja istorije, bez dubokog poznavanja savremene prakse, ne može postići pobedu.

Teorija Marksa-Engelsa-Lenjina-Staljina vredi za čitav svet. Ali ta se teorija ne može uzimati kao dogma, ona se mora uzimati kao rukovodstvo za akciju. Ne treba izučavanje marksizma-lenjinizma svesti na učenje napamet golih formula, već ga treba izučavati kao nauku o revoluciji. Ne treba samo shvatiti zaključke koji se odnose na opšte zakone, kako su ih dali Marks, Engels, Lenjin i Staljin posle svestranog izučavanja objektivnog života i revolucionarnog iskustva, nego i ovladati načinom i metodom analize i rešavanja pojedinih pitanja. Marksističko-lenjinistička izgrađenost naše Partije danas je, u poređenju sa ranijim stanjem, koraknula napred, ali ona ni izbliza nije obuhvatila čitavu Partiju, a nivo te izgrađenosti uopšte nije visok. Nama je dodeljena misija da se stavimo na čelo velikog milionskog naroda u velikoj borbi kakvu ne pamti istorija. I zato je studiozno izučavanje marksističko-lenjinističke teorije za sve članove Partije danas veoma važan zadatak, koji ćemo moći rešiti samo ako u to uložimo ozbiljne napore.

Nadam se da će se posle ovoga plenuma Centralnog komiteta razviti u čitavoj Partiji takmičenje u učenju, pa ćemo videti ko je zaista nešto naučio, ko ima više znanja, čije je znanje potpunije.

Što se tiče obezbeđenja naše Partije kadrovima sposobnim da se stave na čelo glavnih oblasti rada, može se reći, da, ako bi se u Partiji našlo 100—200 komunista koji bi imali sistematsko, a ne nepotpuno znanje marksističko-lenjinističke teorije i koji bi njom vladali istinski, a ne sholastički, da bi to, u ogromnoj meri podiglo borbenu snagu naše Partije i ubrzalo našu pobedu nad japanskim imperijalizmom.

Drugi zadatak našeg učenja sastoji se u izučavanju našeg istoriskog nasleđa i njegovog kritičkog uopštavanja, primenjujući pritom marksistički metod. Naš narod ima istoriju od više hiljada godina, on ima svoje osobenosti, on je stvorio mnoge vrednosti. U poznavanju svega toga mi smo zasada ne više nego učenici osnovne škole. Današnja Kina je proizvod čitavog razvitka Kine u prošlosti. Mi smo pristalice marksističkog tumačenja istorije, mi ne možemo zanemariti našu istorisku prošlost. Moramo uopštiti svu našu



prošlost — od Konfučija do Sun Jat Sena, — treba da upoznamo sve te vrednosti. To će biti velika pomoć u rukovođenju današnjim velikim pokretom. Komunisti su pristalice internacionalne doktrine — marksizma, ali marksizam ćemo moći pretvoriti u život samo ako uzimamo u obzir konkretne specifičnosti naše zemlje i kroz određenu nacionalnu formu. Velika snaga marksizma-lenjinizma sastoji se upravo u tome što je on neraskidivo povezan s konkretnom revolucionarnom praksom svake pojedine zemlje. Za Komunističku partiju Kine to znači da treba naučiti primenjivati marksističko-lenjinističku teoriju na konkretne uslove Kine. Ako komunisti, koji predstavljaju deo velikog kineskog naroda, srž i jezgro toga naroda, budu izučavali marksizam odvojeno od specifičnosti Kine, onda će to biti apstraktan, jalov marksizam. Zato, primeniti marksizam na konkretne uslove Kine, tako da on u svim svojim pojavama neizostavno odražava kinesku specifičnost, drugim rečima, naučiti primenjivati marksizam u skladu sa specifičnostima Kine, — to je zadatak koji čitava Partija mora neodložno da shvati i reši. Treba prekinuti sa stranim šablonima<sup>5)</sup> i manje se baviti praznim i apstraktnim pričanjem. Dogmatizam treba staviti u arhivu i usvojiti svež, živ, prijatan za sluh i radostan za oči kineskog naroda kineski stil i kineski metod. Odvajanje internacionalne sadržine od nacionalne forme svojstveno je ljudima koji nemaju pojma o internacionalizmu. Što se tiče nas, mi smo za što tešnju vezu između jednog i drugog. U ovom pravcu mi imamo ozbiljnih grešaka koje se moraju energično odstraniti.

U čemu se sastoji specifičnost našeg sadašnjeg pokreta? Kakve su njegove zakonitosti? Kako rukovoditi tim pokretom? Sve su to praktična pitanja. Mi ni do danas još ne poznajemo potpuno japanski imperijalizam, još ne poznajemo potpuno ni Kinu. Naš pokret se nalazi u procesu razvitka, pred nama je novo, i novo neprekidno niče. Izučavati taj pokret svestrano, izučavati ga u razvitku — je važan zadatak, kome moramo stalno posvećivati veliku pažnju. Onaj ko odbija da sve to izučava ozbiljno i brižljivo, taj nije marksista.

Neprijatelj učenja je zadovoljstvo sa samim sobom. Da se nešto izuči kako valja, potrebno je pre svega odbaciti zadovoljstvo sa samim sobom. Kako se to kaže: »uči da ne znaš kad ti je dosta, uči druge da ne znaš za umor« — eto kako mi treba da radimo.

#### JEDINSTVO I POBEDA

Zbijanje redova u samoj Komunističkoj partiji osnovni je uslov za okupljanje čitavog naroda radi izvojevanja pobede u ratu protiv japanskih zavojevača i izgradnje nove Kine. Komunistička partija Kine, prekaljena u 17-togodišnjoj borbi, već se u znatnoj meri naučila da se bori za zbijanje svojih redova i postala je mnogo isku-



snija. To nam dozvoljava da postanemo ono čvrsto jezgro kineskog naroda koje će osigurati izvojevanje pobjede u ratu protiv japanskih zavojevača i izgradnji nove Kine. Drugovi, mi ćemo, besumnje, postići taj cilj — treba samo zbiti redove!

#### NAPOMENE

1. — Januara 1934 godine J. V. Staljin je u izveštaju o radu XVII kongresa SKP (b) kazao: »... kad se odredi pravilna politička linija, organizacijski rad rešava sve, pa i sudbinu političke linije, — njeno sprovođenje, ili njen krah« (Dela, tom 13, str. 365—366, — *Prim. red.*). U tom je referatu J. V. Staljin postavio pitanje »pravilnog izbora ljudi« (Dela, tom 13, str. 365. — *Prim. red.*). Maja 1935 godine J. V. Staljin je u govoru svršenim slušaocima Akademije Crvene armije u Kremlju istakao i objasnio parolu »kadrovi rešavaju sve« (Pitanja lenjinizma, izd. 11, str. 491. — *Prim. red.*). Vidi i izveštaj J. V. Staljina na XVIII kongresu SKP (b) marta 1939 godine. U tom referatu J. V. Staljin je kazao: »Kad se izgradi pravilna politička linija, proverena u praksi, kadrovi Partije postaju odlučujuća snaga partiskog i državnog rukovodstva« (Pitanja lenjinizma, izd. 11, str. 595. — *Prim. red.*).

2. — Misli se na period između vanrednog savetovanja Politbiroa Centralnog komiteta KPK 5-tog saziva održanog avgusta 1927 godine i Petog plenuma Centralnog komiteta KPK 6-tog saziva održanog januara 1934 godine.

3. — Misli se na savetovanje Politbiroa Centralnog komiteta KPK održanog u Pasiu avgusta 1935 godine. (Pasi se nalazi na granici severozapadnog dela provincije Sečuana i jugoistočnog dela provincije Kansua, severozapadno od okružnog centra Sungpana u provinciji Sečuan.) U to doba je Čang Kuo Tao, nalazeći se na čelu jednog dela snaga Crvene armije, prekinuo sa Centralnim komitetom Partije, nije se povinovao direktivama Centralnog komiteta i pokušavao je čak da se obračuna sa rukovodstvom CK. Na savetovanju u Pasiu Centralni komitet je odlučio da napusti taj opasni rejon i poveo je jedinice Crvene armije koje su ostale verne CK-u u severne rejone provincije Šensija. Čang Kuo Tao se, na čelu jedinica Crvene armije koje je obmanuo, uputio na jug, u rejon Tjenčuan — Lušan — Veliki i Mali Činčuan — Aba, osnovao tamo svoj »centralni komitet« i digao otvorenu bunu protiv Partije.

4. — Misli se na prošireno savetovanje Politbiroa Centralnog komiteta KPK, održano u Jenanu aprila 1937 godine. Glavni deo rukovodilaca i boraca jedinica Crvene armije, koji se nalazio pod komandom Čang Kuo Taoa, još pre savetovanja shvatio je da ih Čang Kuo Tao obmanjuje i otišao na sever, u pravcu Pogranični rejon Šensi — Kansu. Ali se jedan deo tih snaga, opet zbog pogrešnog rukovođenja, s pola puta vratilo na zapad, u rejon Kančou — Ljangčou — Sučou, i tamo ih je, više od polovine, uništio neprijatelj. Mali broj onih koji su ostali u životu došao je posle do provincije Sinkjanga, a zatim stigao u Pogranični rejon Šensi — Kansu. Drugi deo, koji se nije okrenuo na zapad, još se ranije dočepao Pograničnog rejonu Šensi — Kansu i tamo se spojio sa Crvenom armijom Centralnog rejonu. Sam Čang Kuo Tao takođe je stigao na sever provincije Šensija i učestvovao na tom jenanskom savetovanju. Savetovanje je donelo svestranu ocenu oportunističkih pogleda Čang Kuo Taoa i njegovog antipartiskog rada. Čang Kuo Tao se formalno povinovao tim odlukama, a ustvari se pripremao da konačno izda Partiju.

5. — Vidi članak »Protiv šablonskih shema u Partiji« u 4-tom tomu ovog dela.



## PITANJE NEZAVISNOSTI I SAMOSTALNOSTI U JEDINSTVENOM FRONTU

(5 novembra 1938 godine)

Ovaj članak je deo završne reči druga Mao Ce Tunga na Sestom plenumu Centralnog komiteta KPK 6-tog saziva. Pitanje nezavisnosti i samostalnosti u jedinstvenom frontu bilo je jedno od najozbiljnijih pitanja u vezi sa problemima jedinstvenog antijapanskog fronta, o kojima su se u to vreme pojavila razmimoilaženja između druga Mao Ce Tunga i druga Čen Šao Jua. U suštini, to je bilo pitanje rukovodeće uloge radničke klase u jedinstvenom frontu. Drug Mao Ce Tung je ova razmimoilaženja kratko rezimirao u svom referatu od decembra 1947 godine (»Današnja situacija i naši zadaci«): »U vreme rata protiv japanskih zavojevača naša Partija se borila protiv pogleda sličnih onim kapitulantskim pogledima (misli se na kapitulantske poglede Čen Tu Siua u vreme Prvog građanskog revolucionarnog rata. — Prim. redakcijske komisije), tojest protiv pogleda onih koji su bili gotovi na ustupke antinarodnoj politici Kuomintanga, koji su više verovali u Kuomintang nego u narodne mase, koji se nisu usuđivali da smelo razvijaju borbu masa, koji se nisu usuđivali da proširuju oslobođene rejone i da uvećavaju redove narodne vojske na teritoriji koju su okupirali Japanci, koji su Kuomintangu prepuštali pravo rukovođenja u ratu protiv japanskih zavojevača. Naša Partija je povelu odlučnu borbu protiv tih pogrešnih pogleda, koji su išli uraskorak s marksizmom-lenjinizmom i izražavali bespomoćnost njihovih nosilaca, i odlučno je sprovodila političku liniju »razvijanja progresivnih snaga, pridobijanja srednjih slojeva i izolovanja reakcionara«, odlučno je proširivala oslobođene rejone i povećavala brojnost narodnooslobodilačke vojske. Na taj način mi smo ne samo obezbedili našoj Partiji mogućnost da postiže pobjede nad japanskim imperijalistima u periodu njihove agresije, nego smo joj stvorili i mogućnost da, u periodu posle kapitulacije Japana, kad je Čang Kaj Šek otpočeo kontrarevolucionarni rat, uspešno i bez gubitaka pređe na put narodnog revolucionarnog rata protiv Čang Kaj Šekovog kontrarevolucionarnog rata i da za kratko vreme postigne velike pobjede. Svi članovi Partije treba uvek da imaju na umu ovu istorisku lekciju«.



## POMOĆ I USTUPCI TREBA DA BUDU AKTIVNI, A NE PASIVNI

**Z**a dužu saradnju potrebni su uzajamna pomoć i uzajamni ustupci svih partija i grupa koje ulaze u jedinstveni front, ali i jedno i drugo treba da bude aktivno a ne pasivno. Mi moramo da jačamo i proširujemo našu Partiju i našu Armiju i u isti mah da pomažemo jačanje i razvijanje prijateljskih partija i prijateljskih armija. Narod treba da traži od Vlade da zadovolji njegove političke i ekonomske zahteve, ali u isti mah da i sam pruži Vladi najveću pomoć u interesu borbe protiv japanskih zavojevača; radnici treba da zahtevaju od fabrikantata poboljšanje svojih materijalnih uslova i u isti mah da aktivno rade u interesu borbe protiv japanskih zavojevača; zemljoposednici treba da smanje zakupninu na zemlju i interes na dugove; u isti mah seljaci treba da plaćaju zakupninu i interes na zajam. Sve je to potrebno zato da se čvrsto odupre spoljnom neprijatelju. To su principi, to je orijentacija u uzajamnoj pomoći, orijentacija aktivna, a ne pasivna, ne jednostrana. To isto vredi i za uzajamne ustupke. Ne treba jedan drugom da kopamo jamu, ne treba da stvaramo svoje tajne ćelije u partiskim i upravnim organima i u tuđoj vojsci. Što se tiče nas, mi, radi uspešnijeg otpora japanskim zavojevačima, ne stvaramo svoje tajne ćelije u Kuomintangu, u njegovim upravnim organima i vojsci, da ne izazovemo nemir u redovima Kuomintanga. Upravo to se i naziva »uzdržavajući se od izvesnih akcija, nalaziti mogućnost akcije«.¹) Da mi nismo reorganizovali Crvenu armiju, promenili režim u crvenim rejonima, da se nismo odrekli politike ustanaka, mi danas ne bismo vodili rat protiv japanskih zavojevača u opštedržavnim razmerama. Napravili smo ustupak u jednom, pa smo dobili u drugom, tojest pasivnim merama postigli smo aktivan cilj. »... prvo poći natrag, onda se zatrčati i još jače skočiti napred«²) — to je lenjinski. S gledišta marksizma-lenjinizma nedopušteno je posmatrati ustupak kao čisto pasivan akt. Bilo je i čisto pasivnih ustupaka, naprimer teorija II internacionale o saradnji rada i kapitala,³) kada se ustupalo dotle da se ustupila i klasa i revolucija. U Kini su se prvo Čen Tu Siu, a kasnije Čang Kuo Tao pokazali kapitulantom. Mi se moramo svom snagom boriti protiv kapitulantstva. Ustupke, povlačenje na utvrđene položaje, odbranu, zastoj — bilo u odnosu na saveznike ili neprijatelja — mi posmatramo kao deo revolucionarne politike u celini, kao nužnu etapu u opštoj liniji revolucije, kao okuke puta. Jednom rečju, to su aktivni ustupci.

## JEDINSTVO NACIONALNE I KLASNE BORBE

Podržati dugotrajni rat dugotrajnom saradnjom, tojest podrediti klasnu borbu interesima današnje nacionalne borbe protiv japanskih zavojevača, to je osnovni princip jedinstvenog fronta.



Ostvarujući ovaj princip, neophodno je sačuvati nezavisnost partija i klasa, sačuvati njihovu nezavisnost i samostalnost u jedinstvenom frontu, ne žrtvovati osveštana prava partija i klasa radi saradnje i jedinstva, nego, naprotiv, u određenim granicama braniti prava partija i klasa. Samo će to biti u interesu saradnje, samo se to i naziva saradnjom. U protivnom slučaju, umesto saradnje dobiće se neka mešavina, i jedinstveni front će biti neizostavno prinjet na žrtvu. U periodu nacionalne borbe klasna borba se vodi u obliku nacionalne borbe — u tom obliku se pokazuje njihovo jedinstvo. S jedne strane, politički i ekonomski zahtevi klasa u tom istoriskom periodu treba da budu podređeni uslovu očuvanja saradnje. S druge strane, svi zahtevi koji se postavljaju u toku klasne borbe treba da polaze od potreba nacionalne borbe (borbe protiv japanskih zavojevača). Na taj način, jedinstvo i nezavisnost u jedinstvenom frontu, nacionalna i klasna borba dobijaju jedinstven smer.

PAROLA »SVE TREBA DA SE SPROVODI KROZ JEDINSTVENI FRONT«  
NIJE TAČNA

Kuomintang, kao vladajuća partija, ni do danas nije dopustio da se jedinstvenom frontu dadu organizaciski oblici. Drug Lju Šao Či je potpuno tačno primetio da ako parola »Sve treba da se sprovodi kroz jedinstveni front« znači da se sve treba sprovoditi preko Čang Kaj Šeka i Jen Si Šana, onda je to prosto jednostrano potčinjavanje, a nikako nije ono što se naziva »sprovođenjem kroz jedinstveni front«. U pozadini neprijatelja nema mogućnosti da se »sve sprovodi kroz jedinstveni front«, pa smo primorani da radimo samostalno i nezavisno, oslanjajući se na to da je Kuomintang to već odobrio (naprimer, »Program otpora Japanu i izgradnje države«), ili da radimo bez prethodnog odobrenja, računajući na mogućnu saglasnost Kuomintanga, — kako se to kaže »prvo izvršiti, a onda tek tražiti odobrenje«. Ako bi se mere, kao naprimer, postavljanje svojih administrativnih punomoćnika ili odašiljanje vojske u Šantung, prethodno »sprovodile preko nekoga«, onda se te mere ne bi ni izvodile. Kažu da je francuska Komunistička partija isticala ovu parolu, ali se to, najverovatnije, desilo zato što je u Francuskoj, iako je postojao ujedinjeni komitet svih partija, socijalistička partija, ne vodeći računa o opšteprimljenom programu, i dalje radila po svome. I zbog toga je Komunistička partija bila primorana da istakne ovu parolu da bi time ograničila rad socijalističke partije, a ne da bi sebi vezala ruke.

U Kini je situacija ovakva: Kuomintang je sve partije lišio ravnopravnosti i teži da im nametne svoje voćstvo, zahtevajući od njih potčinjavanje njegovim naređenjima. Ako bismo i mi istakli takvu parolu i zahtevali od Kuomintanga da se sve sprovodi uz našu saglasnost, to bi bilo neizvodljivo i smešno. Ako za »sve« što mi nameravamo da učinimo treba dobiti prethodnu saglasnost Kuo-



mintanga, onda šta da se radi u onim slučajevima kad on ne daje svoju saglasnost? Kuomintang želi da ograniči naš razvoj, i, ako bismo mi isticali navedenu parolu, mi bismo time samo sebi vezali ruke i noge; prema tome, ne treba nikako isticati tu parolu.

Danas je potrebno za izvesne akcije dobiti prethodnu saglasnost Kuomintanga, kao što je to bilo, naprimer, s preformiranjem tri divizije 8 armije u tri korpusa i sa određivanjem odgovarajućih brojeva za njih. To se zove »prvo tražiti odobrenje, a onda tek izvršiti«. U nekim slučajevima treba Kuomintang staviti pred svršen čin, pa onda mu javljati, naprimer o povećanju naše Armije na više od 200 hiljada ljudi. To se zove »prvo izvršiti, a onda tek tražiti odobrenje«. U nekim opet slučajevima, naprimer pri sazivanju konsultativnih saveta u pograničnim rejonima, potrebno je »izvršiti«, ali zasada ne »tražiti odobrenje«, s obzirom na to da se danas odobrenje ne može dobiti. A u nekim slučajevima zasada ne treba ni »izvršiti« ni »tražiti odobrenje«; mislim na mere čije bi sprovođenje komplikovalo opštu situaciju u zemlji. Jednom rečju, mi bezuslovno treba da očuvamo jedinstveni front, ali ujedno mi ni u kom slučaju ne treba sebi da vezujemo ruke i noge; eto zbog čega ne treba isticati parolu »Sve treba da se sprovedi kroz jedinstveni front«. Ako treba parolu »Sve podrediti jedinstvenom frontu« shvatiti kao »sve podrediti« Čang Kaj Šeku i Jen Si Šanu, onda je to opet pogreška. Naša orijentacija je samostalnost i nezavisnost u jedinstvenom frontu, tojest jedinstvo i u isti mah nezavisnost.

#### NAPOMENE

1. — Iz knjige »Min Ci«, u kojoj stoji ovo: »Samo uzdržavajući se od izvesnih akcija, ljudi dobijaju mogućnost akcije«.

2. — V. I. Lenjin, »Govor na plenumu Moskovskog sovjeta 20 novembra 1922 godine« (Dela, t. 33, str. 399. — *Prim. red.*).

3. — Teorija o saradnji rada i kapitala je reakcionarna teorija, koju je u kapitalističkim zemljama propovedala II internacionala, koja je bila za saradnju proletarijata i buržoazije i koja je istupala protiv rušenja kapitalističke vlasti i zavođenja diktature proletarijata putem revolucije.

\* \* \*



## RAT I PITANJA STRATEGIJE

(6 novembra 1938 godine)

Ovaj članak je jedan deo završne reči druga Mao Ce Tunga na Šestom plenumu Centralnog komiteta KPK 6-tog saziva. Drug Mao Ce Tung je u svoja dva članka — »Pitanja strategije partizanskog rata protiv japanskih zavojevača« i »O dugotrajnom ratu« — već dao rešenje pitanja o rukovodećoj ulozi Partije u ratu protiv japanskih zavojevača. Drugovi koji su počinili desno-oportunističke greške negirali su potrebu nezavisnosti i samostalnosti naše Partije u jedinstvenom frontu; zbog toga su oni posumnjali i u liniju Partije u pitanjima rata i strategije i radili protivu nje. Da bi savladao taj desni oportunizam u Partiji i da bi pomogao svima članovima Partije da još jasnije shvate glavnu ulogu pitanja rata i strategije u čitavom kompleksu pitanja revolucije u Kini, i da bi mobilisao svu Partiju za što bolje izvršavanje ratnih zadataka, drug Mao Ce Tung se na Šestom plenumu Centralnog komiteta Partije ponovo osvrnuo na to pitanje, potpuno ga osvetlio na osnovu istoriskog iskustva političke borbe u Kini, i u isti mah izveo analizu razvoja ratnih zadataka i konkretne izmene strategiskog kursa Partije. Na taj način je sačuvano jedinstvo čitave Partije kako u pogledu rukovodeće linije, tako i u pogledu praktičnog rada.

### 1. — OSOBENOSTI KINE I REVOLUCIONARNI RAT

**C**entralni zadatak revolucije i njena najviša forma jeste osvajanje vlasti oružanim putem, tojest rešenje pitanja pomoću rata. Ovaj revolucionarni princip marksizma-lenjinizma jeste opšta istina; on je bezuslovno istinit kako za Kinu, tako i za druge države.

Ali iako princip ostaje jedan isti, partije proletarijata ga ostvaruju u različitim uslovima na različite načine, u skladu sa uslovima.



U kapitalističkim državama, ako nije reč o onim periodima kada u njima vlada fašizam i kada one vode ratove, uslovi su ovakvi: u zemlji nema više feudalizma, nego postoji buržoasko-demokratsko uređenje; u spoljnim odnosima te zemlje ne osećaju nacionalno ugnjetavanje, već, naprotiv, one ugnjetavaju druge nacije. U skladu sa tim uslovima, zadatak proleterskih partija u kapitalističkim državama sastoji se u tome da putem duge legalne borbe vaspitavaju radnike, da sakupljaju snagu i da se spremaju za konačno rušenje kapitalizma. Tamo ima smisla dugotrajna legalna borba, korišćenje parlamentarne tribine, ekonomski i politički štrajkovi organizacija sindikata i vaspitni rad sa radnicima. Tamo su forme organizacije legalne, a forme borbe — beskrvne (ne ratne). Politika Komunističke partije takve zemlje u vezi sa ratom sastoji se u borbi protiv učešća svoje zemlje u imperijalističkim ratovima; u slučaju izbijanja takvog rata, Partija će svoju politiku usmeriti ka porazu reakcionarne vlade svoje zemlje. Takvoj partiji dovoljno je samo sazrevanje građanskog rata.<sup>1)</sup> Ali sve dok se buržoazija ne pokaže potpuno nemoćna, dok većinu proletarijata ne obuzme rešenost da otpočne oružani ustanak i da povede građanski rat, dok mase seljaštva ne počnu dobrovoljno pomagati proletarijat, dotle oružani ustanak i građanski rat ne treba počinjati. Kad ustanak i rat počnu, onda se u prvom redu osvajaju gradovi, a tek posle se napadaju sela, a ne obratno. Tako su radile komunističke partije kapitalističkih zemalja; to je potvrđeno i iskustvom Oktobarske revolucije u Rusiji.

Drugačije stvar stoji u Kini. Specifičnost Kine sastoji se u tome što ona ne pretstavlja nezavisnu demokratsku državu nego polukolonijalnu, polufeudalnu državu bez demokratskog uređenja, u kojoj postoji feudalno ugnjetavanje i koja u spoljašnjim odnosima nema nacionalne nezavisnosti, nego podnosi ugnjetavanje imperijalizma. Zato u Kini nema parlamenta kojim bi se moglo koristiti, radnici nemaju zakonom utvrđena prava na organizaciju i na vođenje štrajkova. Zadatak Komunističke partije ovde se, uglavnom, sastoji ne u tome da se kroz dugotrajnu legalnu borbu ide ka ustanku i ratu, niti u tome da se ispočetka zauzimaju gradovi, a zatim sela. Ona treba da radi na drugi način.

Za Komunističku partiju Kine pitanje se postavlja ovako: dok imperijalisti ne izvrše oružani napad na Kinu — ili u građanski rat u savezu sa buržoazijom protivu militarista (lakeja imperijalizma), kao što je to bilo 1924—1927 godine za vreme ratova u provinciji Kuangtungu<sup>2)</sup> i za vreme Severnog pohoda, ili u građanski rat u savezu sa seljaštvom i gradskom sitnom buržoazijom protiv zemljoposедnika i kompradorske buržoazije (takođe lakeja imperijalizma), kao što je to bilo za vreme revolucionarnog agrarnog rata 1927—1936 godine. Za vreme oružanog napada imperijalista — poči u nacionalno-oslobodilački rat protiv spoljnog neprijatelja u savezu sa svima klasama i slojevima u zemlji koji ustaju protiv inostranih



agresora. Primer za ovo jeste današnji rat protiv japanskih zavojevača.

U svemu tome pokazuje se razlika između Kine i kapitalističkih država. U Kini je glavni oblik borbe — rat, a glavni oblik organizacije — armija. Svi drugi oblici, kao naprimer, organizacija narodnih masa, borba narodnih masa itd., imaju izvanredno veliki značaj, sve su one bezuslovno potrebne i njih nikako ne treba potcenjivati, ali sve te forme su podređene interesima rata. Dok rat ne počne, sve organizacije i sve vrste borbe služe ciljevima pripreme rata, kao što je to bilo, naprimer, u periodu između »Pokreta 4 maja« (1919 godine) i »Pokreta 30 maja« (1925 godine). Posle ulaska u rat sve organizacije i sve forme borbe direktno ili indirektno pomažu vođenje rata, kao što je to bilo, naprimer, u periodu Severnog pohoda, kad su sve organizacije i sve forme borbe u pozadini revolucionarne armije pomagale vođenje rata — neposredno, a u rejonima koji su bili pod vlašću bejanskih militarista — posredno, ili, naprimer, u periodu revolucionarnog agrarnog rata, kad su sve organizacije i sve forme borbe u crvenim rejonima pomagale vođenje rata — neposredno, a izvan crvenih rejona — posredno. I, najzad, danas, u periodu rata protiv japanskih zavojevača, sve organizacije i sve forme borbe u pozadini kineske vojske i u rejonima koje je okupirao neprijatelj isto tako neposredno ili posredno potpomažu vođenje rata.

»U Kini se oružana revolucija bori protiv oružane kontrarevolucije. U tome je jedna od specifičnosti i jedno od preimućstava Kineske revolucije«<sup>3</sup>). Ova postavka, koju je izrekao drug Staljin, potpuno je tačna. Ona je tačna i u odnosu na Severni pohod, i u odnosu na revolucionarni agrarni rat, i u odnosu na sadašnji rat protiv japanskih zavojevača. Svi ti ratovi, revolucionarni ratovi, upereni su protiv kontrarevolucije, a osnovna snaga koja učestvuje u njima jeste revolucionarni narod. Razlika je samo u tome što su to ili građanski ratovi, ili nacionalni ratovi, ili ratovi na čijem je čelu Komunistička partija sama ili ratovi na čijem su čelu Kuomintang i Komunistička partija zajedno. Naravno, to je suštinska razlika. Ovde dolazi do izražaja to da su snage koje vode rat po svom sastavu uže ili šire (savez radnika i seljaka ili savez radnika, seljaka i buržoazije), da je neprijatelj ili unutrašnji ili spoljni (rat protiv unutrašnjeg neprijatelja ili rat protiv spoljnog neprijatelja; rat protiv unutrašnjeg neprijatelja bio je ili rat protiv bejanskih militarista ili rat protiv Kuomintanga), i, najzad, to da su na različitim etapama istoriskog puta revolucionarni ratovi u Kini imali različit sadržaj. Ali sve je to borba oružane revolucije protiv oružane kontrarevolucije, sve su to revolucionarni ratovi, i tu dolaze do izražaja specifičnosti i preimućstva Kineske revolucije. Revolucionarni rat je »jedna od specifičnosti i jedno od preimućstava Kineske revolucije«, — ova postavka u potpunosti odgovara situaciji u Kini. Glavni zadatak Partije kineskog proletarijata — zadatak sa kojim se



Partija suočila gotovo od početka svoga postojanja, — sastojao se u tome da se udruži što je moguće veći broj saveznika i da se organizuje oružana borba, prema situaciji, čas protiv unutrašnje, čas protiv spoljne oružane kontrarevolucije, za nacionalno i socijalno oslobođenje. U Kini proletarijat i Komunistička partija ne bi mogli bez oružane borbe da zauzmu odgovarajuća mesta, ne bi mogli da reše nijedan revolucionarni zadatak.

U toku onih 5—6 godina koje su prošle od osnivanja naše Partije 1921 godine pa do njenog učešća u Severnom pohodu 1926 godine, naša Partija nije dovoljno shvatala tu situaciju. Tada se još nije shvatala izuzetna važnost oružane borbe u Kini, nije se ozbiljno pripremalo za rat, niti organizovala vojska, nije se obraćala ozbiljna pažnja na izučavanje ratne strategije i taktike. Za vreme Severnog pohoda ignorisan je veliki značaj ovladavanja vojskom, i sva pažnja se jednostrano usredsređivala na masovni pokret, zbog čega je, čim je Kuomintang okrenuo u reakciju, čitav masovni pokret bio uništen. Posle 1927 godine mnogi drugovi dugo vreme su, kao i ranije, postavljali pred Partiju, kao centralni zadatak, pripremu ustanaka u gradovima i rad u belim rejonima<sup>4</sup>). Koreniti preokret u tom pitanju kod mnogih drugova izvršio se 1931 godine, posle pobede u borbi protiv trećeg »pohoda« neprijatelja. Ali tada se još nije izvršio preokret i u čitavoj Partiji, i izvesni drugovi, kao i ranije, nisu mislili ovako kako mi sada mislimo.

Iskustvo pokazuje da se problemi koje imamo mi u Kini ne mogu rešiti bez oružane borbe. Biće vrlo korisno shvatiti to radi budućeg uspešnog vođenja rata protiv japanskih zavojevača. Konkretna stvarnost opštenarodne oružane borbe protiv japanskih zavojevača naučiće Partiju da još bolje shvati važnost te osnovne istine. Svaki član Partije treba da bude spreman svakog trenutka da uzme pušku i pođe na front. Odlukom sadašnjeg Plenuma da glavni deo partiskog rada bude rad u rejonima na frontu i u pozadini neprijatelja još jednom je data u tom pogledu potpuno jasna orijentacija. Kao pravilno propisan lek, to treba pozitivno da deluje na izvesne članove Partije koji rado učestvuju u organizacionom partiskom radu, koji s voljom rade u masovnom pokretu, ali ne žele da proučavaju nauku o ratu, niti da učestvuju u njemu; ovo će isto tako pozitivno uticati na rukovodioce izvesnih škola koji ne potstiču odlazanje đaka na front itd. Na velikom delu teritorije Kine organizacioni rad Partije i njen rad u masama neposredno je vezan sa oružanom borbom; ovde nema niti može biti partiskog rada i masovnog pokreta izolovanih, odvojenih od oružane borbe. Pa i u pozadini, relativno udaljenoj od fronta (kao što su provincije Junan, Kuejčou, Sečuan), i u rejonima koji se nalaze pod kontrolom neprijatelja (kao Pejpingu, Tjencinu, Nankingu, Šangaju), organizacioni rad Partije i njen rad u masama takođe su usmereni na po-



držku oružane borbe, oni mogu i treba da su podređeni samo potrebama fronta. Jednom rečju, čitava Partija treba da usredsredi svoju pažnju na rat, da ovladava vojnom naukom, da se sprema da ratuje.

## 2. — RATNA ISTORIJA KUOMINTANGA

Biće korisno da se osvrnemo na istoriju Kuomintanga i da pogledamo koliko je pažnju ta partija posvećivala ratu.

Od trenutka kada je Sun Jat Sen stvorio malu revolucionarnu organizaciju, on je digao nekoliko oružanih ustanaka protiv mandžurske Manču dinastije<sup>5)</sup>. Period trajanja »Tunminhueja«<sup>6)</sup> bio je još bogatiji oružanim ustancima, i, najzad, u Revoluciji 1911 godine Manču dinastija je bila svrgnuta oružanim putem. U vreme trajanja »Čung Hua Ke Ming Tanga« bili su organizovani oružani pokreti protiv Juan Ših Kaja<sup>7)</sup>, zatim pomorski pohod na jug<sup>8)</sup>, Severni pohod iz Kuejlinga<sup>9)</sup>, osnovana je vojna akademija Huampo<sup>10)</sup>. Takva je bila vojna delatnost Sun Jat Sena.

Zauzevši mesto Sun Jat Sena, Čang Kaj Šek je otpočeo period u kome je vojska počela igrati glavnu ulogu u životu Kuomintanga. Za Čang Kaj Šeka vojska je njegov život; sa njom je on preživeo period Severnog pohoda, period građanskog rata i period početka rata protiv japanskih zavojevača. Za vreme svih deset poslednjih godina Čang Kaj Šek se borio protiv revolucije. Za borbu protiv revolucije on je stvorio ogromnu »vojsku Centralne vlade«. »Imati vojsku — znači imati vlast«, »rat rešava sve« — ove istine on je potpuno usvojio. U tom pogledu mi treba da od njega učimo. U tom pogledu i Sun Jat Sen i Čang Kaj Šek su naši učitelji.

Posle Revolucije 1911 godine militaristi su uvek cenili vojsku više nego išta na svetu; oni su uvek poštovali istinu: »imati vojsku — znači imati vlast«.

Tan Jen Kaj<sup>11)</sup> bio je mudar državnik; više puta je zauzimao rukovodeće položaje u provinciji Hunanu, više puta je i gubio te položaje, ali nikada nije hteo da bude običan civilni guverner: gledao je uvek da bude vojni guverner, a civilni — samo kao sporedna dužnost uz onu prvu. Docnije, kada je postao predsednik Nacionalne vlade prvo u Kantonu, a zatim u Vuhanu, on je pored drugih obaveza bio na dužnosti komandanta 2 korpusa. U Kini ima mnogo takvih militarista koji razumeju tu specifičnost Kine.

Kina poznaje i takve partije koje nisu težile da imaju svoju vojsku; jedna od najistaknutijih bila je »Progresivna partija«<sup>12)</sup>. Ali i ona je shvatila da se položaji državnika mogu dobiti samo oslanjajući se na nekog militaristu, i ona je našla sebi pokrovitelje u ličnostima Juan Ših Kaja, Tuan Či Juija<sup>13)</sup> i Čang Kaj Šeka (grupa »Političkih nauka«<sup>14)</sup> koja se približila njemu pretstavljajući deo »Progresivne partije«).



Nekoliko sitnih partija koje su se nedavno pojavile, kao na primer, Mladokineska partija<sup>15)</sup> i dr. nemaju vojske i zbog toga one ne znače ništa.

U drugim državama buržoaske partije nemaju potrebe da svaka ima vojsku pod svojim neposrednim rukovodstvom. Druga je stvar u Kini: zbog njene feudalne rascepanosti vlast dobijaju one grupe ili partije zemljoposjednika ili buržoazije koje imaju bajonete, i veću vlast dobija onaj koji ima više bajoneta. Radeći u takvim uslovima, partija proletarijata treba da ima jasnu pretstavu o situaciji.

Komunisti se ne bore zato da pojedinci imaju vojsku (oni ni u kom slučaju ne treba da se bore za to, oni ne treba da podražavaju Čan Kuo Taoa), ali oni treba da se bore za to da naša Partija drži vojsku, da narod ima vojsku. Danas, u nacionalno-oslobodilačkom ratu, oni treba da se bore zato da nacija drži vojsku. Dečja bolest u pitanju zapovedanja vojskom, razume se, ne vodi ničem dobrom. Radnom narodu, koji je vekovima bio žrtva obmane i zastrašivanja od strane reakcionarnih vladajućih klasa, nije lako da se uzdigne do shvatanja kako mu je važno da ima pušku u svojim rukama. Ugnjetavanje japanskog imperijalizma i opšti narodni rat protiv japanskih zavojevača gurnuli su radni narod na arenu rata, i komunisti treba, potpuno svesni svoje odgovornosti, da postanu rukovodioci toga rata. Svaki komunista treba da usvoji onu istinu da »puška daje vlast«. Naš princip je: Partija komanduje puškom; sasvim je nedopustivo da puška komanduje Partijom. Ali, zajedno s tim, imajući pušku mogu se doista stvarati partiske organizacije; 8 armija stvorila je tako na severu Kine moćnu partisku organizaciju. Tako isto se mogu stvarati kadrovi, mogu se stvarati škole, kultura, masovni pokret. Sve što postoji u Jenanu stvoreno je pomoću puške; pomoću puške sve se postiže. Sa gledišta marksističkog učenja o državi, vojska pretstavlja najvažniji sastavni deo aparata državne vlasti. Ko želi da osvoji državnu vlast i da je zadrži, taj treba da ima moćnu vojsku. Poneko nas gleda sa ironijom, nazivajući nas pristalicama »teorije o svemogućnosti rata«. Da, mi smo pristalice teorije o svemogućnosti revolucionarnog rata. To nije rđavo, to je dobro, to je marksistički. Uz pomoć pušaka ruski komunisti su stvorili sovjetsku socijalističku vlast; mi hoćemo da stvorimo demokratsku republiku. Iskustvo klasne borbe u eposi imperijalizma pokazuje da radnička klasa i radne mase mogu da pobeđe naoružanu buržoaziju i zemljoposjednike samo pomoću pušaka; u tom smislu može se reći da se svet može preobraziti samo pomoću pušaka. Mi smo za uništenje rata, nama rat nije potreban, ali rat se može uništiti samo ratom. Ako hoćeš da pušaka ne bude više, onda uzimaj pušku u ruke.



## 3. — RATNA ISTORIJA KOMUNISTIČKE PARTIJE KINE

Mada naša Partija u toku tri-četiri godine — od 1921 godine (godine osnivanja Komunističke partije Kine) do 1924 godine (Prvi sveskijski kongres Kuomintanga) — nije shvatala važnost neposredne pripreme za rat i organizovanje vojske, mada od 1924 do 1927 godine, pa čak i neko vreme posle toga, ona još uvek nije dovoljno to shvatala, ipak je Partija, od momenta kada je 1924 godine uzela učešća u organizaciji i radu Vojne akademije Huam-poa, stupila u novu etapu i počela shvatati važnost vojske. Pružajući pomoć Kuomintangu u vođenju rata u Kuangtungu i u Severnom pohodu, Partija je uzela u svoje ruke jedan deo vojske<sup>16</sup>). Poraz revolucije Partiji je poslužio kao gorka lekcija; organizovavši Nančanski ustanak, Ustanak jesenje žetve i Kantonski ustanak, ona je stupila u novi period, period stvaranja Crvene armije. U istoriji naše Partije to je bio izvanredno važan period: upravo tada ona je potpuno shvatila sav značaj vojske. Da nije bilo Crvene armije i njene borbene delatnosti u to vreme, drugim rečima, da je Komunistička partija poslala likvidatorskom linijom Čen Tu Sjua, ne bi se danas moglo ni misliti na rat protiv japanskih zavojevača, a još manje bi se mogao izdržati dugotrajni rat.

Vanredno savetovanje Politbiroa Centralnog komiteta 7 avgusta 1927 godine počelo je borbu protiv desnog oportunizma u politici, i to je dalo snage Partiji da učini krupan korak napred. Januara 1931 godine Četvrti plenum Centralnog komiteta 6-tog saziva i formalno je istupio protiv »levog« oportunizma u politici, ali je stvarno ponovio greške »levog oportunizma«. Sadržaj i istoriska uloga ta dva savetovanja različiti su, ali nijedno od ta dva savetovanja nije ozbiljno dodirnilo pitanja rata i strategije. To je bila posledica toga što težište rada Partije tada još nije bilo preneto na pitanja rata.

1933 godine, posle prelaska Centralnog komiteta u crvene regione, stanje se korenito izmenilo; ali u pitanju rata (a takođe i u svim ostalim najvažnijim pitanjima) ponovo su činjene greške principijelnog karaktera, koje su revolucionarnom ratu nanele ozbiljne štete<sup>17</sup>). Na savetovanju u Cunjiu 1935 godine borba se, uglavnom, vodila protiv oportunizma u vođenju rata, i pitanje rata bilo je istaknuto u prvi plan; to je bio izraz ratne situacije. Danas možemo sa sigurnošću da kažemo da je u toku 17-godišnje borbe Komunistička partija Kine povukla ne samo čvrstu marksističku političku liniju, nego i čvrstu marksističku vojnu liniju. Mi se nismo naučili da primenjujemo marksizam samo u rešavanju političkih pitanja, nego smo se naučili da ga primenjujemo i u rešavanju pitanja rata; mi nismo stvorili samo snažno jezgro sposobno da upravlja Partijom i državom, nego i snažno jezgro sposobno da upravlja Armijom. To su plodovi revolucije izrasli na tlu obilno natopljenom vreloj krvlju mnogih palih heroja; to je ponos ne samo Komunističke partije Kine i kineskog naroda, nego i komuni-



stičkih partija i naroda čitavog sveta. U svetu danas postoje samo tri Armije kojima rukovode komunističke partije, — to su Armije Sovjetskog Saveza, Kine i Španije; one pripadaju proletarijatu i radnom narodu. Komunističke partije drugih zemalja još nemaju ratnog iskustva, i zato pomenute Armije i ratno iskustvo komunističkih partija tih triju zemalja imaju naročitu vrednost.

Za pobedonosno vođenje današnjeg rata protiv japanskih zavojevača izvanredno veliki značaj ima povećavanje brojnosti i jačanje 8 armije, Nove 4 armije i svih partizanskih odreda kojima rukovodi naša Partija. Polazeći od toga, Partija treba da pošalje na front dovoljan broj najboljih svojih članova i rukovodećih radnika. Sve za pobedu na frontu! Organizaciski zadaci treba da budu podređeni političkim zadacima.

#### 4. — PROMENE I PREOKRETI U RATNOJ STRATEGIJI PARTIJE U GRAĐANSKOM I NACIONALNOM RATU

Pitanje promene stava, preokreta u ratnoj strategiji naše Partije zaslužuje brižljivo proučavanje. Razmotrićemo ih odvojeno — prvo, u građanskom, zatim u nacionalnom ratu.

Tok građanskog rata može se, uglavnom, podeliti na dva strategiska perioda. U prvom periodu glavno mesto zauzimao je partizanski rat, u drugom — »regularni«. Ali takozvani »regularni« rat bio je rat kineskog tipa: njegov »regularni« karakter ispoljavao se samo u vođenju manevarskih dejstava koncentrisanim snagama, i u izvesnoj centralizaciji i planiranju kako u komandovanju vojskom tako i u njenoj organizaciji; uostalom, vojna dejstva su, kao i ranije, sačuvala partizanski karakter, tojest predstavljala su nižu formu dejstava, i ona se ne mogu staviti u isti red sa dejstvima stranih vojski; ona su se unekoliko razlikovala i od dejstava kuomintanške vojske. Zbog toga je takav »regularni« rat bio u izvesnom smislu partizanski rat, samo podignut na viši stupanj.

Razmatrajući tok rata protiv japanskih zavojevača sa gledišta ratnih zadataka naše Partije, taj rat se može takođe podeliti, uglavnom, na dva strategiska perioda: prvi (koji obuhvata dve etape — strategisku odbranu i strategisku ravnotežu), u kome glavno mesto ima partizanski rat, i drugi (etapa protivofanzive), u kome će glavno mesto imati »regularni« rat. Ali partizanska dejstva prvog perioda rata protiv japanskih zavojevača, po svom sadržaju, znatno se razlikuju od partizanskih dejstava prvog perioda građanskog rata, pošto se sada, za vođenje partizanskih operacija, koristi dekoncentrisana 8-ma armija, koja ima (u izvesnoj meri) karakter regularne vojske. Dejstva regularne vojske u drugom periodu rata protiv japanskih zavojevača tako isto će se razlikovati od dejstava regularne vojske u drugom periodu građanskog rata. Mi ovde polazimo od pretpostavke da će posle snabdevanja vojske oružjem novoga tipa



kako sama vojska, tako i njena dejstva pretrpeti velike promene. Tada će vojska steći visoki stepen centralizacije i organizovanosti, njena dejstva će u visokom stepenu imati regularni karakter, a njen partizanski karakter će znatno oslabiti, doći će do prelaza od nižih ka višim formama. Namesto kineskog tipa rata doći će do tipa rata uobičajenog u drugim zemljama. To će se dogoditi u etapi protivofanzive.

Na taj način, u toku četiri strategiska perioda u dva rata, građanskog rata i rata protiv japanskih zavojevača, — mi pravimo tri zaokreta u našoj strategiji. Prvi je bio prelaz od partizanskih dejstava u građanskom ratu na »regularna« dejstva; drugi — prelaz od »regularnih« dejstava u građanskom ratu na partizanska dejstva u ratu protiv japanskih zavojevača; treći će biti prelaz od partizanskih dejstava u ratu protiv japanskih zavojevača na »regularna« dejstva.

U prvom od ta tri zaokreta mi smo se sukobljavali sa vrlo velikim teškoćama. Zadatak je ovde bio dvojak: s jedne strane, bilo je potrebno boriti se protiv desnog skretanja — lokalističkih tendencija i partizanštine, izraženih u insistiranju na partizanskim dejstvima i u odbijanju da se preorijentišemo na regularni oblik dejstva. Ovo skretanje pojavilo se zbog toga što su rukovodeći kadrovi potcenjivali promene stanja i uslova koje su se dogodile kod neprijateljskih snaga, kao i promene u njihovim sopstvenim problemima. A što se tiče Centralnog crvenog rejona, u njemu smo postepeno uspjeli da ostvarimo zaokret tek pošto smo sproveli vaspitni rad koji je zahtevao mnogo truda. S druge strane, trebalo se boriti i protiv »levog« skretanja, izraženog u težnji za preteranom centralizacijom i u avanturizmu, u preteranom forsiranju prelaza na »regularnost«. Ovo skretanje pojavilo se zato što je izvestan deo rukovodećih kadrova precenjivao promene stanja i uslova kod neprijateljskih snaga, što je postavljao sebi suviše široke zadatke, i, ne vodeći računa o stvarnoj situaciji, mehanički usvajao iskustvo drugih zemalja. Zbog ovoga skretanja Centralni crveni rejon u toku tri duge godine (do savetovanja u Cunjiu) podneo je ogromne žrtve, i stanje se popravilo tek posle tih krvavih lekcija. Poboljšanje situacije bilo je zasluga savetovanja u Cunjiu<sup>18</sup>).

Drugi zaokret bio je između dva rata različitog karaktera, u jesen 1937 godine (posle događaja u Lukoučjaou). Sada imamo novog neprijatelja — japanski imperijalizam, a novi saveznik je — Kuomintang, naš bivši neprijatelj (koji se kao i ranije drži prema nama neprijateljski); bojno polje su ogromna prostranstva Severne Kine (tu je zasada još naš front, koji uskoro može postati neprijateljska pozadina za dugo vreme). Zaokret u našoj strategiji, izvršen u toj posebnoj situaciji, izvanredno je važan. U toj specifičnoj situaciji trebalo je reorganizovati našu, dotada regularnu vojsku u partizansku (u smislu njenog dekoncentrisanog korišćenja, ali nikako ne u smislu njene organizovanosti i discipline) i od manevar-



skog rata regularne vojske sa njegovim metodima preći na partizanski, čim to bude odgovaralo stanju neprijateljskih snaga i našim zadacima. Budući da taj zaokret spolja izgleda kao zaokret unazad, to su se u vezi s tim mogle očekivati izuzetne teškoće. Ovde se moglo pojaviti i skretanje u vidu potcenjivanja neprijatelja i u vidu straha od Japanaca, a u redovima Kuomintanga bilo je i jednog i drugog. Kad je Kuomintang sa poprišta građanskog rata prešao na poprište nacionalnog rata, on je pretrpeo mnogo nepotrebnih gubitaka, uglavnom, zbog potcenjivanja snaga neprijatelja, a isto tako i zato što se uporedo s tim javio strah od Japanaca (naprimer, Han Fu Ču i Lju Či<sup>19</sup>). Mi smo, naprotiv, taj zaokret ostvarili prilično uspešno i ne samo da nismo pretrpeli neuspehe, nego smo postigli velike pobede. To je zasluga naših kadrova koji su u većini blagovremeno počeli sprovoditi direktive Centralnog komiteta i elastično prišli oceni situacije, — mada je između Centralnog komiteta i jednog dela vojnih rukovodilaca oko toga bilo ozbiljnih sporova. Ovaj zaokret ima izvanredan značaj za istrajno vođenje, širenje i pobedonosno završavanje čitavog rata protiv japanskih zavojevača i za budućnost Komunističke partije Kine. To će biti jasno ako se setimo istoriske uloge partizanskog rata protiv japanskih zavojevača u stvari nacionalnog oslobođenja Kine. Partizanski rat Kine protiv japanskih zavojevača po svom izvanrednom razmahu i dugotrajnosti biće nešto neviđeno ne samo na Istoku, već, možda, i u istoriji čitavog čovečanstva.

Što se tiče trećeg zaokreta, od partizanskih dejstava u ratu protiv japanskih zavojevača na »regularna dejstva«, to je stvar budućnosti, stvar daljeg razvoja rata, koji će stvoriti novu situaciju i nove teškoće; mi zato sad o tome ne možemo govoriti.

##### 5. — STRATEGISKA ULOGA PARTIZANSKIH DEJSTAVA PROTIV JAPANSKIH ZAVOJEVAČA

U ratu protiv japanskih zavojevača, u celini, dejstva regularne vojske igraju glavnu, a partizanska — pomoćnu ulogu, pošto konačan ishod toga rata može da bude rešen samo dejstvima regularne vojske. Od tri strategiske etape rata naše zemlje protiv japanskih zavojevača (odbrana, ravnoteža snaga, protivofanziva) u prvoj i trećoj etapi dejstva regularne vojske igraju i igraće glavnu ulogu, a partizanska dejstva — samo pomoćnu. U drugoj etapi, stoga što će neprijatelj početi da učvršćuje okupiranu teritoriju i što ćemo mi, u nemogućnosti da odmah izvedemo protivofanzivu, otpočeti sa pripremama za nju, — partizanska dejstva postaće glavna forma, a dejstva regularne vojske — pomoćna. Ali tako će biti samo u jednoj od tri etape rata, iako će ona, možda, najduže trajati. Zbog toga će u ratu, u celini, dejstva regularne vojske igrati glavnu, a partizanska dejstva — pomoćnu ulogu. Ako se to ne shvati, ako se ne uvidi da



dejstva regularne vojske predstavljaju ključ za konačan ishod rata, ako se ne posveti dovoljno pažnje izgradnji regularne vojske, a i izučavanju dejstava regularne vojske i rukovođenju njima, ne može se postići pobjeda nad japanskim zavojevačima. To je prva postavka.

Ali partizanska dejstva igraju važnu strategisku ulogu u toku čitavog rata. Ako ne bude bilo partizanskih dejstava, ako se ne bude posvećivala pažnja organizaciji partizanskih odreda, partizanskoj vojsci, a i izučavanju partizanskih dejstava i rukovođenju njima, onda se ni pobjeda nad japanskim zavojevačima neće moći postići. To će se desiti zato što će se veći deo Kine pretvoriti u pozadinu neprijatelja; ako ne budemo vodili partizanski rat najupornije i na najširoj osnovi i ako dozvolimo neprijatelju da se učvrsti na zauzetoj teritoriji bez brige za svoju pozadinu, tada će naše glavne snage na frontu neizbežno trpeti velike gubitke, napadi neprijatelja neizbežno će postati još ogorčeniji, ravnoteža snaga će se teško postići, i dalje pružanje otpora japanskim zavojevačima može biti dovedeno u pitanje; ako se čak to i ne desi, ipak će iskrsnuti razne nepovoljne pojave: može se desiti da snage koje smo pripremili za protivofanzivu budu nedovoljne, da za vreme protivofanzive ne dobijemo podršku iz neprijateljske pozadine, da neprijatelj uspe da nadoknadi svoje gubitke i rashode itd. Ako nas slične pojave zadese i mi ih ne savladamo uz pomoć partizanskog rata blagovremeno započetog, vođenog uporno i na širokoj osnovi, onda će i pobjeda nad japanskim zavojevačima biti nemogućna. Zato, iako partizanska dejstva igraju u toku čitavog rata pomoćnu ulogu, ona stvarno imaju veoma veliki strategiski značaj, i potcenjivati partizanska dejstva u ratu protiv japanskih zavojevača bilo bi, nesumnjivo, najgrublja greška. To je druga postavka.

Da bi se mogao voditi partizanski rat, dovoljan je samo jedan uslov: da zemlja ima veliku teritoriju, i zato je bilo moguće voditi partizanske ratove i u prošlosti. Ali uporno vođenje partizanskog rata moguće je samo pod rukovodstvom Komunističke partije. I zato što nije bilo takvog rukovodstva, ti su se partizanski ratovi u prošlosti uvek završavali porazom. Pobedonosni partizanski rat mogućan je samo u savremenoj velikoj državi gde postoji Komunistička partija, naprimer, u takvim državama kao što je bio SSSR u eposi građanskog rata ili u Kini. U ratu protiv japanskih zavojevača, sa gledišta konkretnih i opštih uslova, potrebna je i celishodna takva raspodela rada između Kuomintanga i Komunističke partije u vođenju rata, u kojoj bi Kuomintang uzeo na sebe vođenje rata snagama regularne vojske na frontu, a Komunistička partija — partizanskim dejstvima u neprijateljskoj pozadini; to je potrebno za obe strane, i to predstavlja koordinaciju dejstava i uzajamnu pomoć.

Jasno je, prema tome, koliko je važna i potrebna vojno-strategiska linija, koju je prihvatila naša Partija: prelaz od »regularnih« dejstava drugog perioda građanskog rata na partizanska dejstva



prvog perioda rata protiv japanskih zavojevača. Partizanska dejstva pružaju nam niz preimućstava koja se svode na sledeće:

- 1) ona dovode do smanjivanja teritorije koju je okupirao neprijatelj; 2) dovode do proširivanja uporišnih baza naše Armije; 3) u etapi odbrane — sadejstvuju operacijama na frontu, zadržavajući napredovanje neprijatelja; 4) u etapi ravnoteže — omogućavaju da se čvrsto drže uporišne baze u pozadini neprijatelja, olakšavajući regularnoj vojsci koja dejstvuje na frontu da se sredi; 5) u etapi protivofanzive — sadejstvuju operacijama na frontu i pomažu vraćanje izgubljene teritorije; 6) pružaju mogućnost da se najbrže i najefikasnije povećava brojnost naše Armije; 7) potpomažu široko razvijanje organizacija Komunističke partije, omogućavajući da se stvaraju ćelije u svakom selu; 8) obezbeđuju najšire razvijanje masovnog pokreta i mogućnost organizovanja čitavog stanovništva u pozadini neprijatelja, izuzimajući stanovništvo njegovih uporišta; 9) omogućavaju da se stvore organi antijapanske demokratske vlasti na najširoj teritoriji; 10) omogućavaju da se u najširim razmerama razvija kulturno-prosvetni rad, podređen zadacima borbe protiv japanskih zavojevača; 11) dovode do poboljšanja životnih uslova naroda na najširoj teritoriji; 12) stvaraju najpovoljnije uslove za dezorganizaciju neprijateljske vojske; 13) imaju najširi i najtrajniји uticaj na raspoloženje čitavog naroda i potpomažu podizanje borbenog duha cele Armije Kine; 14) pružaju najširu pomoć progresu prijateljskih armija i prijateljskih partija; 15) u slučaju kad je neprijatelj snažan, a mi slabi, omogućavaju nam da svoje gubitke svedemo na minimum i da postizemo maksimalan broj pobjeda; 16) u slučaju malobrojnosti neprijateljske vojske i velike brojnosti naše vojske omogućavaju nam da nanosimo neprijatelju maksimalne gubitke i da njegove uspehe svodimo na minimum; 17) potpomažu najbržem i najefikasnijem stvaranju mnogobrojnih rukovodećih kadrova; 18) stvaraju najpovoljnije uslove za rešavanje pitanja snabdevanja.

U dugoj borbi partizanski odredi i partizanski rat ne treba da stagniraju u svom prvobitnom obliku. Oni treba da se razvijaju, prelazeći na viši stepen, da se postepeno pretvaraju u regularnu vojsku i u »regularni« rat. Ovo takođe stoji van svake sumnje. U toku partizanskog rata mi ćemo sakupiti takve snage koje će nas učiniti jednim od odlučujućih faktora za uništenje japanskog imperijalizma.

## 6. — TREBA POSVETITI PAŽNJU IZUČAVANJU VOJNIH PITANJA

Sva pitanja, zbog kojih dolaze u sukob dve vojske, rešavaju se na bojnopolju, i sudbina Kine — njen opstanak ili propast — zavisi od ishoda rata. Zbog toga proučavanje vojne teorije, proučavanje strategije i taktike, proučavanje političkog rada u Armiji



jeste za nas doista neodložan zadatak. Iako smo taktiku izučavali nedovoljno, ipak su za 10 godina drugovi koji se bave vojnim pitanjima postigli velike uspehe, i mi već imamo mnogo novog, razrađenog na bazi kineskih uslova; u toj oblasti nemamo samo još uopštavanja. Izučavanjem pitanja strategije i teoretskih pitanja rata i sad se još bavi vrlo mali broj ljudi. U proučavanju pitanja političkog rada postigli smo izvanredne rezultate: po bogatstvu iskustva, po broju i kakvoći novih poduhvata mi se nalazimo na prvom mestu u svetu posle Sovjetskog Saveza. Ali, naš propust je nedovoljno uopštavanje i nedovoljna sistematizacija toga iskustva. U svetlosti potreba cele Partije i cele zemlje popularizacija vojnih znanja postaje neodložan zadatak. Ubuduće svemu tome treba posvetiti potrebnu pažnju, u centru svega treba da stoje rat i pitanja strategije. Ja smatram kao preku potrebu da zainteresujem sve članove Partije za vojnu teoriju i da pozovem Partiju da posveti ozbiljnu pažnju izučavanju vojnog dela.

#### NAPOMENE

1. — Vidi: V. I. Lenjin, »Rat i ruska socijaldemokratija«, »Konferencija stranih sekcija RSDRP«, »O porazu svoje vlade u imperijalističkom ratu«, »Poraz Rusije i revolucionarna kriza« (Dela, tom 21 — *Prim. red.*). Ova dela napisao je Lenjin 1914—1915 godine u vezi sa imperijalističkim ratom koji se vodio u to vreme. Vidi takođe »Istorija SKP (b) — Kratki kurs«, glava VI, odeljak 3: »Teorija i taktika boljševičke partije u pitanjima rata, mira i revolucije«.

2. — 1924 godine Sun Jat Sen u savezu sa Komunističkom partijom i revolucionarnim radnicima i seljacima razbio je »trgovačke družine« — oružane odrede kompradora, tuhaoa i lešena, koji su, pomognuti od engleskih imperijalista, vodili kontrarevolucionarnu delatnost u Kantonu. Početkom 1925 godine revolucionarna armija, u kojoj su sarađivali Kuomintang i Komunistička partija, krenula je iz Kantona u pohod na istok, uz podršku seljaka nanela poraz vojsci militariste Čen Čjung Minga, zatim se vratila u Kanton i tamo uništila snage junanskih i kuangsiskih militarista, koje su tamo bile uhvatile korena. Ujesen iste godine ta revolucionarna armija izvršila je drugi pohod na istok i konačno razbila vojsku Čen Čjung Minga. U tim kampanjama članovi Komunističke partije i članovi Saveza komunističke omladine herojski su se borili u prvim linijama. Ove operacije omogućile su ujedinjenje provincije Kuangtung, a samim tim bila je stvorena i baza za organizovanje Severnog pohoda.

3. — J. V. Staljin, »O perspektivama revolucije u Kini«. (Dela, tom 8, str. 363. — *Prim. red.*)

4. — Vidi: »Odluka o nekim pitanjima istorije naše Partije«, glava 4 u 4-tom tomu ovoga dela.

5. — 1894 godine Sun Jat Sen je stvorio u Honoluluu malu revolucionarnu organizaciju i dao joj ime »Sinčunhuej« (»Savez preporoda Kine«). Posle poraza vlade mandžurske Manču dinastije u Kinesko-japanskom ratu 1895 godine Sun Jat Sen je, oslanjajući se na »tajna društva« koja su postojala u to vreme u narodu, organizovao na teritoriji Kuangtung dva oružana ustanka protiv mandžurske vlade: u Kantonu 1895 godine i u Huejčouu 1900 godine.



6. — 1905 godine savez »Sinčunhuej« ujedinio se sa drugim dvema antimandžurskim organizacijama — »Hua Sing« (»Savez za obnovu Kine«) i »Kuang Fu« (»Savez za restauraciju Kine«). Njihovim spajanjem obrazovana je »Tunminhuej« (»Savezna liga« — organizacija ujedinjenog fronta buržoazije, sitne buržoazije i onog dela šenši koji je istupao protiv mandžurske vlade), koja je istakla program buržoaske revolucije sa sledećim zahtevima: »Isterivanje tuđinaca porobljivača (tojest mandžurske Manču dinastije), preporod Kine, stvaranje republike, izjednačavanje prava na zemlju«. U periodu postojanja »Tunminhueja« Sun Jat Sen je, privukavši na svoju stranu tajna društva i jedan deo nove Manču armije, organizovao niz oružanih ustanaka protiv mandžurske vlade. Najveći su bili: ustanak 1906 godine u okruzima Pingsjangu, Ljujangu, Lilingu; ustanci 1907 godine u rejonu Čaočou — Huangkang, u Cincouu i u Čenanu; ustanak 1908 godine u Hokouu u provinciji Junanu i ustanci 1911 godine u Kantonu i Vučangu.

7. — 1912 godine liga »Tunminhuej« bila je pretvorena u Kuomintang i napravila je kompromis sa bejanskim militaristom Juan Ših Kajem, koji je tada vladao na severu. Kad je 1913 godine vojska Juan Ših Kaja krenula na jug da uguši snage koje su se pojavile u provincijama Kjangsiju, Anhueju i Kuangtungu kao rezultat Revolucije 1911 godine, Sun Jat Sen je organizovao oružani otpor toj vojsci, ali je ubrzo bio potučen. 1914 godine Sun Jat Sen je, polazeći od žalosnog iskustva pogrešne politike kompromisa, organizovao u Tokiju novu partiju i nazvao je »Čung Hua Ke Ming Tang« (»Kineska revolucionarna partija«), da tako pokaže da se ona razlikuje od Kuomintanga. Faktički nova partija je bila savez političkih predstavnika jednog dela sitne buržoazije i jednog dela nacionalne buržoazije za borbu protiv Juan Ših Kaja. Oslanjajući se na taj savez, Sun Jat Sen je 1914 godine organizovao manji ustanak u Šangaju. 1915 godine, kad se Juan Ših Kaj proglasio za cara, vojska pod komandom Čaj Ngoa i drugih političkih radnika neprijateljski raspoloženih prema Juan Ših Kaj, krenula je iz provincije Junana u rat protiv Juan Ših Kaja. Jedan od aktivnih inspiratora i učesnika oružane borbe protiv Juan Ših Kaja bio je Sun Jat Sen.

8. — 1917 godine Sun Jat Sen je na čelu jednog dela ratne mornarice, koja se nalazila pod njegovim uticajem, stigao iz Šangaja u Kanton. Iskorišćivši provinciju Kuangtung kao svoju uporišnu bazu i stupivši u savez sa jugozapadnim militaristima, koji su se u to vreme borili protiv bejanskog militariste Tuan Či Juija, on je organizovao vojnu vladu koja je istupila protiv Tuan Či Juija.

9. — 1921 godine Sun Jat Sen pripremao je u gradu Kuejlinu Severni pohod, ali usled izdaje njegovog potčinjenog, Čen Čjung Minga, koji je sklopio sporazum sa bejanskim militaristima, njegovi su naponi propali.

10. — 1924 godine, posle reorganizacije Kuomintanga, Sun Jat Sen, uz pomoć Komunističke partije Kine, kao i Sovjetskog Saveza, stvorio je na ostrvu Huampoau u blizini Kantona vojnu školu, poznatu pod imenom Vojne akademije u Huampoau. Do kontrarevolucionarnog Čang Kaj Šekovog prevrata 1927 godine rad u ovoj Akademiji zasnivao se na principu saradnje Kuomintanga i Komunističke partije. Komunisti Ču En Laj, Je Čjen Jing, Jun Taj Jing, Sjao Ču Nu i mnogi drugi zauzimali su u različito vreme u toj Akademiji odgovorna mesta. Među slušaocima takođe je bilo mnogo komunista i članova Saveza socijalističke omladine (koji je kasnije postao Savez komunističke omladine). Oni su predstavljali revolucionarno jezgro Akademije.

11. — Tan Jen Kaj, Hunanac, član carske akademije Han Lin za vreme mandžurske Manču dinastije. Najpre je zastupao uvođenje ustavne monarhije, a zatim se prikačio uz Revoluciju 1911 godine (Sinhajska revolucija). Njegov kasniji prelaz u tabor Kuomintanga objašnjavao se suprotnostima između mesnih hunanskih zemljoposjednika i bejanskih militarista.



12. — »Progresivna partija« (»Cinbudan«) bila je organizovana prvih godina postojanja Kineske republike od strane grupe ljudi na čelu sa Ljang Či Čaoom uz podršku Juan Ših Kaja.

13. — Tuan Či Jui, nekadašnji pristalica Juan Ših Kaja, vođa anhuejske grupe u sastavu bejanske militarističke klike. Posle smrti Juan Ših Kaja mnogo puta je dobijao vlast u pekinškoj vladi.

14. — Grupa »Političkih nauka« bila je politička grupacija sa krajnje desnice, stvorena 1916 godine od jednog dela članova »Progresivne partije« i Kuomintanga. Njeni lideri u trci za državničkim položajima lavirali su između južnih i severnih militarista. U vreme Severnog pohoda, 1926—1927 godine, jedan deo članova grupe »Političkih nauka«, kao, naprimer, projapanski elementi tipa Huang Fua, Čang Čuna, Jang Jung Taja, sklopili su sporazum sa Čang Kaj Šekom i, koristeći svoje iskustvo reakcionarne političke akcije, pomogli mu da uspostavi kontrarevolucionarnu vlast.

15. — O takozvanoj Mladokineskoj partiji ili Savezu nacionalističke omladine Kine vidi napomenu 1 uz članak »O klasama kineskog društva« u 1-vom tomu ovoga dela.

16. Ovde se, uglavnom, misli na samostalni puk, na čijem se čelu u vreme Severnog pohoda nalazio komunista general Jeh Ting. Vidi napomenu 14 uz članak »Borba na Čingkangšanu« u 1-om tomu ovoga dela.

17. — Vidi članak »Strategiska pitanja revolucionarnog rata u Kini« u 1-vom tomu ovoga dela i članak »Odluka o nekim pitanjima istorije naše Partije«, glava 4 u 4-tom tomu ovih dela, II knjiga našeg izdanja.

18. — Vidi članak »Odluka o nekim pitanjima istorije naše Partije«, glava 3 u 4-om tomu ovih dela, II knjiga našeg izdanja.

19. — Han Fu Čus, kuomintanški militarista, koji je upravljao provincijom Šantungom. Militarista Liu Či, koji je pripadao Čang Kaj Šekovoj klici, upravljao je provincijom Honanom, a posle početka rata protiv japanskih zavojevača njemu je bila poverena odbrana rejona Paotinga u provinciji Hopeju. U momentu napada japanskih zavojevača ova dva militarista su pobegla ne prihvativši borbu.

\* \* \*



## KINESKE NOVČANE JEDINICE I JEDINICE ZA MERU

### Novčane jedinice:

**Juan** — osnovna novčana jedinica u Kini (takozvani kineski dolar)

**Cao** ili **mao** — novčana jedinica, jednaka 0,1 juana

**Fin** — novčana jedinica, jednaka 0,01 juana

**Ven** — sitan bakarni novac; u juanu je bilo oko 2.800 vena

### Mere za težinu:

**Dan** = 100 cina = 59,68 kilograma

**Cin** = 16 lijana = 596,8 grama

**Lijan** = 10 cjana = 37,3 grama

### Mere za zapreminu:

**Dan** = 10 doua = 103,54 litara (1 dan nečišćenog pirinča teži oko 60 kilograma)

**Dou** = 10 šena = 10,35 litara

### Mere za dužinu:

**Li** = 576 metara

**Čan** = 10 či = 3,2 metra

**Či** = 10 cuna = 32 santimetra

### Mere za površinu:

**Mu** = 0,06 hektara (6 ari).



# ALFABETAR

Imena i geografskih naziva u *Izabranim delima* Mao Ce Tunga

Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
<b>Aba</b> <b>Ah K</b> <b>Anfu</b> <b>Anhua</b> <b>Anhuej</b> <b>Anjuan</b>	Аба А-Кью Аньфу Аньхуа Аньхуэй Аньюань	Ahbah Ah Q Anfu Anhwa Anhwei Anyuan
<b>B</b>		
<b>Baj Čun Si</b> <b>Bao Gun</b> <b>Buda</b>	Бай Чун-си Бао-Гун Будда	— His Excellency Pao Buddha
<b>C</b>		
<b>Cajki</b> <b>Cajlihuej</b>  <b>Caj Ngo</b> <b>Caj Ting Kaj</b> <b>Cangcou</b> <b>Cao Cao</b> <b>Caocou</b> <b>Cao Jun</b> <b>Cao Kuej</b> <b>Cao Kun</b> <b>Caolin</b> <b>Caoping</b> <b>Cao Vu</b> <b>Sečing</b> <b>Cefan čoukan</b> <b>Cefanzibao</b> <b>Cehing</b> <b>Cekičjao</b> <b>Ceping</b> <b>Cin</b>	Чайси Цзайлихуэй (Общество нравственности) Цай Э Цай Тин-кай Цанчжоу Цао Цао Цаочжоу Цао Юнь Цао Гуй Цао Кунь Цаолиньсуй Цаопин Цао У Цзыцзингуан Цзефан чжоукань Цзефанжибао Цзысин Цзысицяо Цыпин Цзинь	Tsaiki The Society of Rational Life Ts'ai Ngo Tsai T'ing-K'ai Tsangchow Ts'ao Ts'ao Tsaochow Ts'ao Yun Ts'ao Kuei Ts'ao K'un Tsaolin Tsaoping Ts'ao — Wu Tzeching pass The Liberation Weekly The Liberation Daily Tzehing Tzekichiao Tzeping Catty



Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
Cinan	Цзинань	Tsinan
Cinban	Цинбан (Синий клан)	The Blue Band
Cingsing	Цзинсин	Tsingsing
Cingtao	Циндао	Tsingtao
Cinian	Цинъян	—
Ci Si	Цы Си	The Empress Dowager
Cjan han šu	Цянь хань шу	—
Cjao	Цзяо	—
Cjaoco	Цзяоцзо	Tsiaotso
Cjuj Juan	Цюй Юан	—
Co Čiu Ming	Цзо Цю-мин	Tso Ch'iu-ming
Co Čuan	Цзочжуань	Tso Chuan
Cou Tao Fen	Цзоу Тао-фэнь	Tsou T'ao-fen
Coše	Цзошэ	—
Cu Čih Tung Čjen	Цзычжи тунцзянь	Tsu Chih Tung Chien
Cunji (Cuni)	Цзуньи	Tsunyi
<b>Č</b>		
Čahar	Чахар	Chahar
Čaj Čin	Чай Цзинь	Ch'ai Chin
Čaling	Чалин	Chaling
Čan	Чжан	—
Čangan	Чанъянь	Changan
Čang Co Lin	Чжан Цзо-лин	Chang Tso-lin
Čang Čen	Чжан Чжэн	Chang Chen
Čang Čing Čjang	Чжан Цзин-цзян	Chang Ching-chiang
Čang Čun	Чжан Цюнь	Chang Ch'un
Čang Fa Kuej	Чжан Фа-куй	Chang Fa-k'uei
Čang Hu Can	Чжан Хуэй-цзань	Chang Hui-tsan
Čang Jang	Чжан Ян	Chang-Yang
Čang Kaj Šek	Чан Кай-ши	Chang Kai-shek
Čang Kuo Tao	Чжан Го-тао	Chang Kuo-t'ao
Čang Naj Či	Чжан Най-ци	Chang Nai-ch'i
Čangning	Чаннин	Changning
Čango	Чжаньго	—
Čangpaj	Чанбошань	Changpai
Čang Suh Ljang	Чжан Сюэ-лян	Chang Hsueh-liang
Čangša	Чанша	Changsha
Čangšuo	Чаншао	Changshuo
Čangting	Чантин	Changting
Čankang	Чанган	Changkang
Čao	Чжао	Chao
Čaočou	Чаочжоу	Chaochow
Čao Gun Min	Чжао Гун-мин	Marshal Chao
Čao Heng Ti	Чжао Хэн-ти	Chao Heng-t'i
Čao Kuan Tao	Чжао Гуань-тао	Chao Kuan t'ao
Čao Po Šeng	Чжао Бо-шэн	Chao Po-sheng
Čao Siej	Чжао Се	Chao Hsieh
Čekjang	Чжэцзян	Chekiang
Čen	Чэньсянь	Chen
Čen (Čenčou)	Чэньчжоу	Chen



Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
Čenanguan	Чжэньнаньгуань	Chennan pass
Čenbao	Чэньбао	Chen Pao
Čen Čeng	Чэнь Чэн	Ch'en Ch'eng
Čen Čeng Jen	Чэнь Чжэн-жэнь	Ch'en Cheng-jen
Čen Či Tang	Чэнь Цзи-тан	Ch'en Chi-tang
Čen Čjung Ming	Чэнь Цзюнь-мин	Ch'en Chiung-ming
Čengkao	Чэнгао	Chengkao
Čengpu	Чэнбу	Chengpu
Čengpu	Чэнпу	Chengpu
Čengting	Чжэндин	Chengting
Čen Ji	Чэнь И	Ch'en Yi
Čen Kung Po	Чэнь Гун-бо	Ch'en Kung-po
Čen Kuo Hui	Чэнь Го-хуэй	Ch'en Kuo-hui
Čen Li Fu	Чэнь Ли-фу	Ch'en Li-fu
Čen Ming Šu	Чэнь Мин-шу	Ch'en Ming-shu
Čen Tu Siu	Чэнь Ду-сю	Ch'en Tu-hsiu
Čen Šao Ju	Чэнь Шао-юй	Ch'en Shao-yu
Čen Sih Či	Чэнь Ши-цзи	Ch'en Shih-chi
Česo	Чэо	Cheso
Či	Сьшуй	Chi river
Či	Ци	Ch'i
Čih	Чи	Ch'ih
Čihlo	Чжилочжэн	Chihlo
Čili	Чжили	Chihli
Čin	Цзинь	Chin
Čin	Цинь	Ch'in
Činčou	Циньчжоу	Chinchow
Činčuan	Циньчуань	Chinchwan
Činghaj	Цинхай	Chinghai
Čingkangšan	Цзинганшань	Ching Kang
Čingping	Цзинпин	Chingping
Čin Han Ting	Цинь Хань-дин	Chin Han-ting
Čin Pang Sjen	Цинь Бан-сян	Ch'in Pang-hsien
Čintjen	Цзиньтяньцунь	Chintien
Čipi	Чиби	Chihpi
Čjang Kuang Naj	Цзян Гуан-най	Chiang Kuang-nai
Čjang Po Čeng	Цзян Бо-чэн	Chiang Poch'eng
Čjang Ting Ven	Цзян Дин-вэнь	Chiang Ting-wen
Čou	Чжоу	—
Čou Čia Kan	Чжоу Цзя-гань	Chou Chia-kan
Čou Hunjuan	Чжоу Хунь-юань	Chou Hunyuan
Čou Tjen Ču	Чжоу Тянь-цзюэ	Chou T'ien-chuch
Ču	Чу	Ch'u
Ču	Чжужячжуан	Chu village
Ču	Лю Бан	Ch'u
Čuang	Чуан-Ван	Ch'uang
Čuan Gun	Чжуан-гун	—
Ču Čang Čjeh	Чжу Чан-цзе	Chu Ch'ang-chieh
Ču Čao Fin	Чжу Чао-фын	—
Ču Čing Laj	Чжу Цин-лай	Chu Ch'ing-lai
Ču Čiu Paj	Цюй Цю-бо	Ch'u Ch'iu-pai
Ču Čou	Чжучжоу	Chu-chow
Ču De	Чжу Дэ	Chu Teh



Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
<b>Ču En Laj</b> <b>Čujang</b> <b>Čuncin</b> <b>Čuncju (Doba proleća i jeseni)</b> <b>Čung Hua Ke Ming Tang</b>  <b>Čungji</b> <b>Čungmou</b> <b>Ču Šao Ljang</b> <b>Ču Ven</b>	<b>Чжоу Эн-лай</b> <b>Цюйань</b> <b>Чжунцин</b> <b>Эпоха Чуныцю</b>  <b>Чжунхуа гэминдан</b>  <b>Чунъи</b> <b>Чжунмоу</b> <b>Чжу Шао-лян</b> <b>Чжу Вэнь</b>	<b>Chou En-lai</b> <b>Chuyang</b> <b>Middle Well</b> <b>The Era of Spring and Autumn</b> <b>The Chinese Revolutionary Party (Chung Hua Ke Ming Tang)</b>  <b>Tsungyi</b> <b>Chungmow</b> <b>Chu Shao-liang</b> <b>—</b>
<b>D</b>		
<b>Dacin</b> <b>Dadaohuej</b>  <b>Dan</b> <b>Dao</b> <b>Ducjun</b> <b>Ducun</b>	<b>Дацзин</b> <b>Дадаохуэй (Общество больших мечей)</b>  <b>Дань</b> <b>Дао</b> <b>Дуцзюн</b> <b>Дуцзун</b>	<b>—</b> <b>The Society of Big Swords</b>  <b>—</b> <b>—</b> <b>The military governor</b> <b>—</b>
<b>DŽ</b>		
<b>Džehol</b> <b>Džujkin</b>	<b>Жехэ</b> <b>Жуйцзинь</b>	  <b>Jehol</b>   <b>Juikin</b>
<b>F</b>		
<b>Fang Čih Min</b> <b>Fan Ših Šeng</b> <b>Fejšuj</b> <b>Feng Čih An</b> <b>Feng Ju Sjang</b> <b>Fenglingtu</b> <b>Fengtjen</b> <b>Fu</b> <b>Fu Čjen</b> <b>Fučou</b> <b>Fu Hsing</b> <b>Fukien</b> <b>Fupohil</b> <b>Fusjan</b> <b>Fu Tao Nan</b> <b>Futien</b> <b>Futjenpu</b>	<b>Фан Чжи-минь</b> <b>Фань Ши-шэнь</b> <b>Фейшуй</b> <b>Фын Чжи-ань</b> <b>Фын Юй-сян</b> <b>Фынланду</b> <b>Фынтянь</b> <b>Фушуй</b> <b>Фу Цзянь</b> <b>Фучжоу</b> <b>Фусиншэ</b> <b>Фуцзянь</b> <b>Фуболин</b> <b>Фусянь</b> <b>Фу Дао-нань</b> <b>Футянь</b> <b>Футяньпу</b>	<b>Fang Chih-min</b> <b>Fan Shih-sheng</b> <b>Feishui</b> <b>Feng Chih-an</b> <b>Feng Yu-hsiang</b> <b>Fenglingtu</b> <b>Fengtien</b> <b>The Fu river</b> <b>Fu Chien</b> <b>Foochow</b> <b>Fu Hsing</b> <b>Fukien</b> <b>Fupohill</b> <b>—</b> <b>Fu Tao-nan</b> <b>Futien</b> <b>Futienpu</b>



Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
Huang Čao	Хуан Чао	Huang Ch'ao
Huang Fu	Хуан Фу	Huang Fu
Huangkang	Хуанган	Hwangkang
Huang Kung Lueh	Хуан Гун-люэ	Huang Kung-lueh
Huangpej	Хуанпи	Hwangpei
Hua Sing	Хуасинхуэй	The Hua Hsing Society
Huejčang	Хуэйчан	Hweichang
Huejčou	Хуэйчжоу	Hweichow
Hu Feng Čang	Ху Фын-чжан	Hu Feng-chang
Hu Han Min	Ху Хань-минь	Hu Han-min
Huluho	Хулухо	—
Hunan	Хунань	Hunan
Hung	Хун	Hung
Hung	Хунху	Hung
Hungce	Хунцзэху	Hungtze
Hung Siu Čuan	Хун Сю-цюань	Hung Hsiu-ch'uan
Hupej	Хубэй	Hupei
Huti	Хути	Huti
Hu Ven Tou	Ху Вэнь-доу	Hu Wen-tou
Hvajho	Хуайхэ	—
I		
Ičang	Ичжан	Ichang
In	Инь	—
Istočna Mongolija	Восточная Монголия	Eastern Mongolia
I ven čì	И вэнь чжи	—
J		
Jalu	Ялуцзян	The Yalu river
Jangce (Jangceekjang)	Янцзы	Yangtze
Jang Čih Ce	Янь Чжи-цзэ	Yang Chih-tse
Jang Čih Šeng	Ян Чи-шен	Yang Ch'ih-sheng
Jang Čing Ju	Ян Цзин-юй	Yang Ching-yu
Jangfang	Янфанкоу	Yangfang
Jang Hu Čeng	Ян Ху-чэн	Yang Hu-ch'eng
Jang Jung Taj	Ян Юн-тай	Yang Yung-t'ai
Jan' Kaj Ming	Ян Кай-мин	Yang K'ai-ming
Jangsin	Янсинь	Yangsin
Jang Sju Čing	Ян Сю-цин	Yang Hsiu-ch'ing
Jangstang	Янтан	Yangstang
Jao	Яо	Yao
Je (Jeh)	Есянь	Yeh
Jeh Kaj Hsin	Е Кай-синь	Yeh K'ai-hsin
Jeh Ting	Е Тин	Yeh T'ing
Jej Čjen Jing	Е Цзянь-ин	Yeh Chien-ying
Jen	Яньщань	Yen
Jenan	Яньнань	Yenan
Jen Čung Ju	Янь Чжун-син	Yen Chung-ju
Jen Jung Čiu	Янь Жун-цю	Yen Yung-ch'iu
Jenmen	Яньмыньгуан	Yenmen



Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
Jen Si Šan	Янь Си Шан	Yen Hsi-shan
Ji	И	Yi
Jihuang	Ихуан	Yihwang
Jijang	Иян	Yiyang
Jiling	Илин	Yiling
Jin Džu Keng	Инь Жу-гэн	Yin Ju — keng
Jingpanju	Иппаньсюй	Yingpanyu
Jintjen	Иньтяньчжэнь	Yintien
Jočou	Юэчжоу	Yochow
Jojang	Юэян	Yoyang
Jošidžiro Umezu	Иосидзиро Умэцу	Yoshijiro Umezu
Ju	Юй	Yu
Ju	Юсянь	Yu
Juan	Юань	Dollar
Juan	Юань	—
Juan	Юань Шао	Yuan
Juan Cu Ming	Юань Цзу-мин	Yan Tzu-ming
Juan Čung Čuan	Юань Чун-цюань	Yuan Chung-ch'uan
Juan Pan Ču	Юань Пань-чжу	Yuan P'an-chu
Juan Ših Kaj	Юань Ши-кай	Yuan Shih-kai
Juan Te Šeng	Юань Дэ-шэн	Yuan Te-sheng
Juantou	Юаньтоу	Yuantow
Juan Ven Caj	Юань Вэнь-цай	Yuan Wen-t'sai
Jujlincjao	Юйлиньцзяо	—
Jujsjan	Юйсян	The county town of Wei
Junan (Jinan)	Юньнань	Yunnan
Jungfeng	Юнфын	Yungfeng
Junghing	Юнсин	Yunghing
Jungsin	Юнсинь	Yungsin
Jungting	Юндин	Yungting
Junjan	Юньян	—
Jun Taj Jing	Юнь Дай-ин	Yun Tai-ying
Jutu	Юйду	Yutu
Južna Mandžurija	Южная Маньчжурия	Southern Manchuria

## K

Kajfeng	Кайфын	Kaifeng
Kajlan	Кайлуань	Kailan
Kajping	Кайпин	Kaiping
Kalgan	Чжанцзякоу (Калган)	Kalgan
Kan	Ганьцзян	The Han river
Kančou	Ганьчжоу	Chanow
Kang Ju Vej	Кан Ю-вэй	K'ang Yu-wei
Kansu	Ганьсу	Kansu
Kanton	Кантон	Canton
Kaohsing	Гаосинской	Kaohsing
Kao Jing Sjang	Гао Инь-сян	Kao Ying-hsiang
Kina	Китай	China
Kirin	Гирин	Kirin
Kjamo	Цзямучжэн	Kiamo
Kjan	Гуанчан	Kian



Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
<b>Kjan</b> <b>Kjangsi</b> <b>Kjangsu</b> <b>Kjaoho</b> <b>Kjaotung</b> <b>Kjening</b> <b>Kjulung</b> <b>Kjulung</b> <b>Kjukjang</b> <b>Konfučije (Konfuce)</b> <b>Kuafu</b> <b>Kuang Fu</b> <b>Kuangling</b> <b>Kuangsi</b> <b>Kuangsu</b> <b>Kuangtung</b> <b>Kuantu</b> <b>Kučeng</b> <b>Ku Čeng Hung</b> <b>Kuejčou</b> <b>Kuejling</b> <b>Kuejping</b> <b>Kuling (Lušan)</b> <b>Kunglue</b> <b>Kung Ping Fan</b> <b>Kunjang</b> <b>Kunming (Jinan)</b> <b>Kuo Feng Ming</b> <b>Kuo Hua Cung</b> <b>Kuomintang</b> <b>Kuši</b>	Цзиань Цзянси Цзянсу Цзяхэ Цзяодун Цзяньнин Цюлун Цюлуншань Цюцзян Конфуций Куафу Гуанфухуэй Гуанлин Гуанси Гуан Сюй Гуандун Гуаньду Гучэн Гу Чжен-хун Гуйчжоу Гуйлин Гуйпин Лушань Гунлюэ Гун Бин-фань Куньян Куньмин Го Фын-мин Го Хуа-цзун Гоминдан Гушуй	Kian Kiangsi Kiangsu Kiaho Kiaotung Kienning Kiulung Kiulung mountains Kiukiang Confucius K'uafu The Kuang Fu Society Kwangling Kwangsi Kuanghsu Kwangtung Kwantu Kucheng Ku Cheng-hung Kweichow Kweiling Kweiping Kuling (Lushan) Kunglueh Kung Ping-fan Kunyang Kunming (Yunnan) Kuo Feng-ming Kuo Hua-tung Kuomintang Kushi
<b>L</b>		
<b>Lajuan</b> <b>Lančou</b> <b>Laošan</b> <b>Lejang</b> <b>Li</b> <b>Li</b> <b>Liao Čaj ċi i</b>	Лайюань Ланьчжоу Лаошань Лэян Ли Лицзячжуан Ляо Чжай чжи и	Laiyuan Lanchow — Leiyang Li Li village The Strange Tales From the Carefree Studio —
<b>Lianšanbo</b> <b>Li Cu Čeng</b> <b>Li Čung Jen</b> <b>Li Ći Sen</b> <b>Li Čuang</b> <b>Li Čueh Fej</b> <b>Li Fu Jing</b> <b>Li Ke Jun</b> <b>Li Kung Pu</b> <b>Liling</b>	Ляньшаньбо Ли Цзы-чэн Ли Цзун-жэн Ли Цзи-шэнь Ли Чуан Ли Цюэ-фэй Ли Фу-ин Ли Кэ-юн Ли Гун-пу Лилин	Li Tzu-ch'eng Li Tsung-jen Li Chi-shen Li Chuang Li Chueh-fei Li Fu-ying — Li Kung-p'u Liling



Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
Li Li San	Ли Ли-сань	Li Li San
Li Ming	Ли Мин	Li Ming
Li Ce Hsu	Линь Цзэ-схой	Lin Tse-hsu
Lin Čung	Линь Чун	Lin Ch'ung
Linfen	Линьфын	Linfen
Ling	Линсянь	Ling
Lingling	Линлин	Lingling
Lin Pej	Лю Бэй	Lin Pei
Lin Pjao	Лин Бяо	Lin Piao
Lin Po Ču	Линь Бо-цюй	Lin Po — Ch'u
Linvu	Линьу	Linvu
Li Tao Čao	Ли Да-чжао	Li Ta-chao
Li Ven Pin	Ли Вэнь-бинь	Li Wen-pin
Ločien	Лоцзянь	Lochien
Lo Čo Jing	Ло Чжо-ин	Lo Cho-ying
Ločuan	Лочуань	Lochwan
Lofu	Лофу	Lofu
Lojan	Лоян	—
Lokou	Локоу	Lokow
Lo Lin	Ло Линь	Lo Lin
Losjao	Лосяошань	Losiao Mountain range
Lo Šu Lin	Ло Шу-линь	Lo Shu-lin
Lo Žun Huan	Ло Жун-хуань	—
Lu	Лу	Lu
Luančou	Луаньчжоу	Lwanchow
Lufeng	Луфын	Lufeng
Lukou	Лукоу	Lukow
Lukoučjao	Лутоуцзяо	Lukouchiao
Lung Čao Čing	Лун Чао-цин	Lung Ch'ao — ch'ing
Lungfeng	Лунфынгань	Lungfeng
Lunghih	Лунши	Lungshih
Lungjen	Лунъянь	Lungyen
Lingjuankou	Лунъюанкоу	Lungyankow
Lunkang	Лунган	Lungkang
Lungki	Лунси	Lungki
Lun Van	Лун Ван	—
Lu Sun	Лу Сунь	Lu Sun
Lu Sun (Hsun)	Лу Синь	Lu Hsun
Lu Ti Ping	Лу Ди-пин	Lu Ti-p'ing
LJ		
Ljangcun	Лянцунь	Liangtsun
Ljang Či Čao	Лян Ци-чао	Liang Ch'i-ch'ao
Ljangčou	Лянчжоу	Liangchow
Ljaoning	Ляонин	Liaoning
Ljaosi	Ляоси	Liaosi
Ljaotung ili Antung	Ляодун	Liaotung
Ljenhua	Ляньхуа	Lienhwa
Ljentang	Ляньтан	Lientang
Lju An	Лю Ань	Liu An
Lju Bo Čen	Лю Бо-чэн	—



Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
<b>Lju Čao</b> <b>Lju Či</b> <b>Lju Ho Ting</b> <b>Ljujang</b> <b>Lju Jo Čih</b> <b>Lju Sjang (Hsjang)</b> <b>Lju Šao Či</b> <b>Lju Ših Ji</b> <b>Lju Tjen Čjen</b> <b>Lju Vej Juan</b>	<b>Лю Чжао</b> <b>Лю Чжи</b> <b>Лю Хэ-дин</b> <b>Люян</b> <b>Лю Юэ-чжи</b> <b>Лю Сян</b> <b>Лю Шао-ци</b> <b>Лю Ши-и</b> <b>Лю Тянь-цян</b> <b>Лю Вэй-юань</b>	<b>Liu Chao</b> <b>Liu Chih</b> <b>Liu Ho-ting</b> <b>Liuyang</b> <b>Liu Yo-chih</b> <b>Liu Hsiang</b> <b>Liu Shao-ch'i</b> <b>Liu Chih-yi</b> <b>Liu T'ien-ch'ien</b> <b>Liu Wei-yuan</b>
<b>M</b>		
<b>Ma Čan Šan</b> <b>Mačeng</b> <b>Manču dinastija</b> <b>Mandžurac</b> <b>Mao</b> <b>Mao Ce Tung</b> <b>Maorgaj</b> <b>Maogun</b> <b>Mao Ke Ven</b> <b>Maopin</b> <b>Mao Ping Ven</b> <b>Mej</b> <b>Min Ci (Mencius)</b> <b>Mičeh (Mičej)</b> <b>Ming</b> <b>Ming</b> <b>Mintuan</b> <b>Mu</b> <b>Mukden</b>	<b>Ма Чжань-шань</b> <b>Мачэн</b> <b>Цинская династия</b> <b>Маньчжур</b> <b>Маошань</b> <b>Мао Цзэ-дун</b> <b>Маозргай</b> <b>Маогун</b> <b>Мао Кэ-вэнь</b> <b>Маопин</b> <b>Мао Бин-вэнь</b> <b>Мэйсян</b> <b>Мын-цзы</b> <b>Мичжи</b> <b>Мин</b> <b>Минская династия</b> <b>Миньтуань</b> <b>Му</b> <b>Шэньян (Мукден)</b>	<b>Ma Chan-shan</b> <b>Macheng</b> <b>The Manchu régime</b> <b>The Manchu</b> <b>Mao</b> <b>Mao Tse-tung</b> <b>—</b> <b>—</b> <b>Mao K'o-wen</b> <b>Maopin</b> <b>Mao Ping-wen</b> <b>Mei</b> <b>Mencius</b> <b>Micheh</b> <b>Ming</b> <b>The Ming Dinastv</b> <b>The defence corps</b> <b>—</b> <b>Mukden</b>
<b>N</b>		
<b>Namjung</b> <b>Nančang</b> <b>Nanfeng</b> <b>Nanking</b> <b>Nankou</b> <b>Ninghua</b> <b>Ningkang</b> <b>Ningsija</b> <b>Ningsjang</b> <b>Ningtū</b> <b>Ningvu</b> <b>Nušan</b>	<b>Наньсюн</b> <b>Наньчан</b> <b>Наньфын</b> <b>Нанкин</b> <b>Нанькоу</b> <b>Нинхуа</b> <b>Нинган</b> <b>Нинся</b> <b>Нинсян</b> <b>Нинду</b> <b>Нингу</b> <b>Нашань</b>	<b>Namyung</b> <b>Nanchang</b> <b>Nanfeng</b> <b>Nanking</b> <b>Nankow</b> <b>Ninghwa</b> <b>Ningkang</b> <b>Ningsia</b> <b>Ningsiang</b> <b>Ningtū</b> <b>Ningwu</b> <b>Nushan</b>
<b>NJ</b>		
<b>Nje Žun Čen</b>	<b>Не Жун-чжэнь</b>	<b>—</b>



Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
<b>P</b>		
Pajkuo	Байго	Paikwo
Pajnihu	Байниху	Painihu
Pakung	Багуншань	Pakung
Pan Ku	Бань Гу	Pan Ku
Paoking	Баоцин	Paoking
Paoting	Баодин	Paoting
Pasi	Баси	Pasi
Pejping	Бэйпин	Peiping
Peking	Пекин	Peking
Pen De Huaj	Пэн Дэ-хуай	—
Peng Cih Fan	Пын Чжи-фань	P'eng Chih-fan
Peng Paj	Пын Бай	P'eng Pai
Pi Can Jun	Би Чжань-юнь	Pi Chan-yun
Pingkjang	Пинцзян	Pingkiang
Pinglu	Пинлу	Pinglu
Pingsing	Пинсингуань	Pingsing
Ping Sjang	Пинсян	Ping-siang
Pinjuan	Пинъюань	—
Pogranični rejon Šensi- Kansu-Ningsija	Пограничный район Шэнси-Ганьсу- Нинся	The Shensi — Kansu- Ningsia border region
Po Ku	Бо Гу	Po Ku
Progresivna partija	Цзиньбудан	The Prograssive Party
Pu	Пусянь	Pu
Pučou	Пучжоу	Puchow
Pukou	Пукоу	Pukow
Pu Sung Ling	Пу Сун-лин	P'u Sung-ling
<b>S</b>		
Sabjaoduj	Собяодуй	Spear corps
Sakija Muni	Сакья-Муни	—
Sango jani	Саньго яньи	The Tale of Three King- doms
Sanhehuej	Саньхэхуэй	The Triune Society
Sato	Сато	Sato
Sečuan	Сычуань	Szechwan
Se Sjuan	Се Сюань	—
Severni pohod	Северный поход	The Northern Expedi- tion
Si	Си-гун	Duke Hsi
Si Cun	Си-цзун	—
Sičou	Сюйчжоу	Hsouchow
Sijan	Сиань	Sian
Si Ju Ci	Си ю цзи	The Pilgrimage to the West
Sikang	Сикан	Sikang
Sikjang	Сицзян	Sikiang
Sin	Ван Ман	Hsin
Sincinjan	Синьцинъянь	New Youth



Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
Sinčeng Sinčunhuej	Синчэн Синчжунхуэ	Sincheng The Hsing Chung So- ciety
Singčou Singkuo Sinhajska revolucija	Синчжоу Синго Синьхайская револю- ция	Singchow Hsingkuo The Revolution of 1911
Sinkang Sinkjang Sinkou Sin Su (Hsin Hsu) Si Si Siu (Sju) Sjacin Sjacun Sjačuang Sjakan Sjan Sjangho Sjangjin Sjangsjang Sjangtan Sjanjan Sjaocin Sjao Ču Nu Sjao Jao Nan Sjaokjang Sjaopangpu Sjaopu Sjaoših Sjuj Sjan Cjan Sjung Ših Huj Sjušju Sučou Suičuan Suijuan Su Ke Sjang Sun Cu Sun Čuan Sun Čuan Fan Sung Sung Če Juan Sung Čing Ling Sung Čjang Sung Čjao Šeng Sung Ji Jo Sungkjang Sun Jat Sen Sun Lien Čung Sunkou Sunpan Sun Pin Sun Po Šu	Синьканчжэнь Синьцзян Синькоу Синь Сюй Си-си Шу Сяцзин Сяцунь Сячжуан Сяогань Сян Сянхэ Сяньинь Сянсян Сянтань Сяньян Сяоцзин Сяо Чу-ньюй Сяо Яо-нань Сяоцзян Сяобэнпу Сяобу Сяоши Сюй Сян-цянь Сюн Ши-хуэй Сюшуй Сучжоу Суйчуань Суйюань Сюй Кэ-сян Сунь-цзэ Сунь Цюань Сунь Чуань-фан Сун Сун Чжэ-юань Сун Цин-лин Сун Цзян Сун Цяо-шэн Сун И-юэ Сунцзян Сунь Ят-сен Сунь Лянь-чжун Сюнкоу Сунпань Сунь Бинь Сунь Бо-чжу	Sinkang Sinkiang Sinkow Hsin Hsu C. C. Chigue Siu Lowe Well Siatsun Siachuang Siakan — Siangho Siangyin Siangsiang Siangtan — Small Well Hsiao Ch'u-nu Hsiao Yao-nan Siaokiang Siaopangpu Siaopu Siaoshih — Hsiung Shih-hui Siuchiu Soochow Suichwan Suiyuan Hsu K'e-hsiang Sun Tzu Sun Ch'uan Sun Ch'uan-fang Sung Sung Che'yuan Soong Ching-ling Sung Chiang Sung Ch'iao-sheng Sung Yi-yo Sungkiang Sun Yat-sen Sun Lien-chung Sunkow — Sun Pin Sun Po-shu



Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
Sun Sjao Šan	Сунь Сяо-шань	Sun Hsiao-shan
Sunua	Сюньу	Sunwa
Sun U Ci	Сунь У-цзы	—
Sun U Kun	Сунь У-кун	Monkey
Sun Vu	Сунь У	Sun Wu
Sun Vu Kung	Сунь У-кун	Sun Wu-k'ung
Suo	Шосянь	Suo
Svatou	Сватоу	Swatow
<b>Š</b>		
Ša Čjen Li	Ша Цянь-ли	Sha Ch'ien-li
Šamen	Шамян	Shameen
Šan	Шань	—
Šancin	Шанцзин	Upper Well
Šanfinsjuj	Шанфынской	—
Šangaj	Шанхай	Shanghai
Šangajguan	Шанхайгуань	—
Šangan	Шанхан	Shanghang
Šangju	Шанью	Shangyiu
Šangsi	Шанси	Shangsi
Šan Haj Cin	Шань хай цзин	The Book of Mountains and Seas
Šansi	Шаньси	Shansi
Šantung	Шаньдун	Shantung
Šaošan	Шаошань	Shaoshan
Šatjen	Шатянь	Shatien
Šato	Шато	—
Šeh	Е-гун	Lord Sheh
Šen Čun Ju	Шэнь Цзюнь-жу	Shen Chun-ju
Šen Pao	Шэньбао	Shen Pao
Šensi	Шэньси	Shensi
Šenši	Шэньши	Gentry
Šihertung	Шиэрдун	Shihertung
Ših Nai An	Ши Най-ань	Shih Nai-an
Šihtu	Шиду	Shihtu
Šoujang	Шоуян	Showyang
Šuikou	Шуйкоу	Shuikow
Šuikoušan	Шуйкоушань	Shuikowshan
Šuj	Шуй	—
Šujhučuan (Obalski lju-di su braća)	Шуйхучжуань	Water Margin All Men Are Brothers
Šujkousjuj	Шуйкоуской	Shuikow fair-ground
Šu Pej Teh	Чжу Пэй-дэ	Shu P'ei-teh
<b>T</b>		
Tafen	Дафэнь	Tafen
Taiju	Тайишань	Taiy
Taijuan	Тайюань	Taiyuan
Taj	Тайшань	Tai



Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
<b>Taj</b>	Тайху	Tai
<b>Taj Ći Tao</b>	Дай Цзи-тао	Tai Chi-t'ao
<b>Tajerĉuang</b>	Тайэрчжуан	Tai'erchuang
<b>Tajhang</b>	Тайханшань	Taihang
<b>Tajho</b>	Тайхэ	Taiho
<b>Taj Jo</b>	Дай Юэ	Tai Yo
<b>Tajkjapu</b>	Дайцзяпу	Taikiapu
<b>Tajning</b>	Тайнин	Taining
<b>Tajping (Tajpinški rat)</b>	Война Тайпинов	The War of the T'ai ping
<b>Tajuan</b>	Даюань	Tayuan
<b>Talung</b>	Далун	Talung
<b>Tan</b>	Тан	—
<b>Tan Ćen Lin</b>	Тань Чжэнь-лин	T'an Chen-lin
<b>Tang</b>	Тан	T'ang
<b>Tang</b>	Тансянь	Tang
<b>Tang Ćun Jen</b>	Тан Цзюнь-янь	T'ang Chun-yen
<b>Tang Šeng Ćih</b>	Тан Шэн-чжи	Tang Sheng-chih
<b>Tan Jen Kaj</b>	Тан Янь-кай	Tan Yen-k'ai
<b>Tan Ping</b>	Тань Бин	T'an Ping
<b>Tan Su Cung</b>	Тань Сы-цун	T'an Szu-ts'ung
<b>Tan Su Tung</b>	Тань Сы-тун	T'an Szu-t'ung
<b>Tanška dinastija</b>	Танская династия	T'ang dynasty
<b>Tan Tao Juan</b>	Тань Дао-юань	T'an Tao-yuan
<b>Tatung</b>	Датун	Tatung
<b>Tejan</b>	Дэань	Teian
<b>Teng Jing</b>	Дэн Ин	Teng Ying
<b>Tingĉou</b>	Тинчжоу	Tingchow
<b>Tjanven</b>	Тяньвэнь	—
<b>Tjencin</b>	Тяньцзин	Tientsin
<b>Tjen Ći</b>	Тянь Цзи	T'ien Chi
<b>Tjenĉuan</b>	Тяньцюань	Tienchuan
<b>Tjenlung</b>	Тяньлун	Tienlung
<b>Tou</b>	Доу	Tou
<b>Toupej</b>	Тоупи	Towpei
<b>Tu</b>	Ду	Tu
<b>Tuan</b>	Туань	T'uan
<b>Tuancun</b>	Туаньцзун	—
<b>Tuancun</b>	Туаньцунь	Tuantsun
<b>Tuan Ći Jui</b>	Дуань Ци-жуй	Tuan Ch'i-jui
<b>Tuhao i lešen</b>	Тухао и лешэнь	The local bullies and bad gentry
<b>Tuiceĉien</b>	Дуйцзыцянь	Tuitzechien
<b>Tung Ćen Tang</b>	Дун Чжэнь-тан	Tung Chen-tang
<b>Tung Ćung Šu</b>	Дун Чжун-шу	Tung Chung-shu
<b>Tung Jin Pin</b>	Дун Ин-бинь	
<b>Tungku</b>	Тунгу	Tungku
<b>Tungku</b>	Дунгу	Tungku
<b>Tungku</b>	Дунгучжэн	Tungku
<b>Tungpej</b>	Тунбошань	Tungpeh
<b>Tungšao</b>	Дуншао	Tungshao
<b>Tunguan</b>	Тунгуань	—
<b>Tunkfu</b>	Дунфусы	Tungfu



Na srpskohrvatskom	Na ruskom	Na engleskom
<b>Tunminhuej</b>	Тунмынхуэй	The Revolutionary League
<b>Tu Siu Čing</b>	Ду Сю-цин	Tu Hsiu-ching
<b>T. V. Sung</b>	Сун Цзы-вэнь	T. V. Soong
<b>U</b>		
<b>Unutrašnja Mongolija</b>	Внутренняя Монголия	Inner Mongolia
<b>Ucin</b>	Уцин	Small Wall
<b>V</b>		
<b>Vajaopao</b>	Ваяобао	Wayaopao
<b>Vanan</b>	Ваньань	Wanan
<b>Vang Cao Ših</b>	Ван Цао-ши	Wang Tsao-shih
<b>Vang Co</b>	Ван Цзо	Wang Tso
<b>Vang Co Nung</b>	Ван Цзо-нун	Wang Tso-nung
<b>Vang Čing Vej</b>	Ван Цзин-вэй	Wang Ching-wei
<b>Vang Čin Ju</b>	Ван Цзинь-юй	Wang Chin-yu
<b>Vang Čun</b>	Ван Цзюн	Wang Chun
<b>Vang Erh Čo</b>	Ван Эр-чжо	Wang Erh-cho
<b>Van Hsi Hsien</b>	Юань Си-сянь	Wan Hsi-hsien
<b>Van Ji</b>	Ван И	—
<b>Vannjenšan</b>	Ваньняньшань	Wannienshan
<b>Van Sjan Či</b>	Ван Сянь-чжи	—
<b>Vansuj</b>	Ваньсуй	Long Live
<b>Vej</b>	Вэй	Wei
<b>Vejci</b>	Вэйци	An old chinese game of che's
<b>Vej Čeng</b>	Вэй Чжэн	Wei Cheng
<b>Vejho</b>	Вэйхэ	—
<b>Vej Li Huang</b>	Вэй Ли-хуан	Wei Li-huang
<b>Veliki i Mali Činčuan</b>	Большой и Малый Цзиньчуань	The Big and Small Chinchwan
<b>Veliki pohod</b>	Великий поход	The Long March
<b>Ven</b>	Вэнь	One hundred cash
<b>Ven</b>	Вэнь-ван	Wen
<b>Vu</b>	У	Wu
<b>Vu</b>	У-ди	Emperor Wu
<b>Vu</b>	У-ван	Wu
<b>Vučang</b>	Учан	Wuchang
<b>Vuhan (Hankou)</b>	Ухань	Wuhan (Hankow)
<b>Vuhu</b>	Уху	Wuhu
<b>Vu Pej Pu</b>	У Пэй-фу	Wu P'ei-fu
<b>Vu San Kuej</b>	У сань-гуй	Wu San-kuei
<b>Vu Šang</b>	У Шан	Wv Shang
<b>Vutaj</b>	Утайшань	Wutai
<b>Vutonkjang</b>	Удоуцзян	Wutowkiang
<b>Z</b>		
<b>Žen Pi Ših</b>	Жэнь Би-ши	Jen Pi-shih



## KRATKA OBJAŠNENJA ISTORISKIH DOGAĐAJA, LIČNOSTI I GEOGRAFSKIH NAZIVA\*)

### A

**Anhuej**, provincija u Istočnoj Kini; površina 192.900 km<sup>2</sup>, sa oko 27,3 miliona stanovnika. Administrativni centar grad Hvajning (Anking) na reci Jangcekjangu.

### B

**Buda**, osnivač budističke religije. Prema predanju bio je sin bogatog indiskog kneza u severoistočnom delu Indije, a živio je u VI/V veku pre n. e. U svojoj 29-toj godini napustio je očev dvor i počeo da propoveda novo učenje koje zahteva povlačenje iz aktivnog društvenog života, asketizam, neprotivljenje zlu i pokornost prema sudbini.

### C

**Cinan**, grad u istočnom delu Kine, na reci Hoanho, administrativni centar provincije Šantung; oko 680.000 stanovnika.

**Cingjuan (Paoting)**, grad u severoistočnom delu Kine u provinciji Hopeju, na železničkoj pruzi Peking—Hankou, preko 100.000 stanovnika.

**Cingtao**, veliki grad i luka na Žutom Moru u provinciji Šantung; oko 917.000 stanovnika.

**Cjuj Juan** (340—287 g. pre n. e.), veliki kineski pesnik i državni radnik. Njegove se pesme odlikuju ljubavlju prema narodu i prisno su vezane sa narodnom poezijom.

### Č

**Čang Co Lin** (1876—1928), kineski general, eksponent japanskog imperijalizma i vođa mukdenske militarističke klike. 1915 godine postao je diktator Mandžurije čiju je vlast 1918 zvanično priznala pekinška Vlada. Od 1920 godine vodio je borbu za prevlast protiv drugih severnih militarista (Vu Pej Pua, Feng Ju Sjanga i dr.). 1926 godine je sklopio savez sa Vu Pej Puom protiv Feng Ju Sjanga, potukao je njegovu vojsku i zauzeo Peking. Iste godine je na konferenciji severnih militarista bio iza-

---

\*) Svi podaci za ova objašnjenja, kao i skice, uzeti su iz Большая Советская Энциклопедия, a u nedostatku poslednjih svezaka korišćen je Энциклопедический Словарь, izd. 1954 godine. — Prim. red.



bran za komandanta snaga namenjenih za borbu protiv kineske Nacionalno-revolucionarne vojske. Te su snage, pod komandom njegovog sina Čang Suh Ljanga, vodile operacije protiv jedinica vuhanske Vlade, ali su bile potučene i primorane da se povuku na sever. Juna 1928 poginuo je u železničkoj nesreći organizovanoj od strane Japanaca.

**Čang Kaj Šek**, vođ reakcionarne kuomintanške klike. Rođen 1887 godine. Od 1927 godine nalazi se na čelu protivnarodne Kineske vlade koja je zastupala interese krupne kompradorske buržoazije i krupnih zemljoposjednika. Posle pobeđene Narodne revolucije u Kini povukao se 1949 godine na ostrvo Tajvan (Formozu) sa ostacima svojih trupa i pristalica, odakle i danas vrši provokacije i diverzije protiv NR Kine.

**Čangša**, grad u Kini na reci Hsiangkjangu, administrativni centar provincije Hunana; oko 660.000 stanovnika.

**Čekjang**, provincija u Kini na obali Istočnog Kineskog Mora. Površina 102.700 km<sup>2</sup>, sa oko 22,8 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Hangčou.

**Čen Ji**, kineski maršal, rođen 1901 godine. U KP Kine stupio je 1923 godine. Učestvovao je u Nančanskom ustanku 1927 godine. Od 1928 do 1934 godine nalazio se na odgovornim dužnostima u kineskoj Crvenoj armiji. Kada su glavne snage kineske Crvene armije 1934 godine napustile centralne baze, onda je Čen Ji po naređenju KP ostao sa svojim jedinicama na toj teritoriji i tokom tri godine rukovodio partizanskim dejstvima protiv mnogo nadmoćnijih Čang Kaj Šekovih snaga.

Od 1937 do 1945 godine u ratu protiv japanskih zavojevača komandovao je Novom 4 armijom koja je tukla Japance i kuomintanške snage i proširila bazu u Istočnoj Kini. Od 1945 do 1949 godine, za vreme Trećeg građanskog rata, Čen Ji komandovao je 3 armijom kineske Narodnooslobodilačke vojske. Njegova je armija odbila nastupanje Čang Kaj Šekovih snaga u severnom delu provincije Kjangsua i u provinciji Šantungu, a zatim je prešla u pobedonosnu ofanzivu. Čen Jiove jedinice učestvovale su u oslobođenju Istočne Kine, gradova Šangaja i Nankinga.

1949 godine Čen Ji izabran je za člana Centralnog saveta narodne vlade i određen za člana Narodno-revolucionarnog vojnog Saveta i za komandanta Istočnokineske vojne oblasti, a 1954 godine za predsednika Državnog komiteta odbrane i za zamenika predsednika Državnog saveta NR Kine. 23 septembra dobio je čin maršala NR Kine i odlikovan najvišim odlikovanjima.

**Činghaj**, provincija u Kini; zahvata severni deo Tibetske Visoravni. Površina 670.600 km<sup>2</sup>; oko 1,2 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Sining.

**Ču Čiu Paj** (1899—1935), istaknuti rukovodilac KP Kine i književnik. 1923 izabran za člana CK KP Kine, a 1927—1928 bio je sekretar CK. U vremenu od 1931 do 1933 godine radio je na popularisanju dela klasika marksizma-lenjinizma. Od 1933 godine do smrti nalazio se na dužnosti narodnog komesara prosvete u Centralnoj radničko-seljačkoj demokratskoj vladi Kine.

**Ču De**, kineski maršal, rođen 1886 godine. 1922 godine otputovao je u Berlin gde je stupio u redove KP Kine. U saradnji sa Ču En Lajem, Ho Lungom, Jeh Tingom i drugima organizovao je 1927 godine poznati ustanak u Nančangu. Docnije je bio postavljen za vrhovnog komandanta kineske radničko-seljačke Crvene armije i za komandanta Prvog fronta. Kada je Čang Kaj Šekova kontrarevolucionarna klika, počev od 1930



godine, preduzela niz krupnih operacija za opkoljavanje centralne revolucionarne baze, Ču De je vešto ostvarivao Mao Ce Tungove strategijske planove. On je mnogo doprineo radu na stvaranju kineske Crvene armije i odigrao ogromnu ulogu u razbijanju neprijateljskih snaga. Za vreme Velikog pohoda Crvene armije Ču De je vodio nepomirljivu borbu protiv Čang Kuo Taovog izdajničkog rada usmerenog na cepanje Partije i Crvene armije. 1937 godine, kada je počeo rat protiv japanskih osvajača, a glavne snage kineske Crvene armije bile pretvorene u Osmu armiju, Ču De je bio postavljen za njenog komandanta. Rukovodeći se uputstvima Partije, 8 armija je otpočela narodni partizanski rat i stvorila veliki broj baza u pozadini japanske vojske u Severnoj Kini, a to je bio glavni uslov za konačnu pobedu kineskog naroda nad japanskim osvajačima. Za vreme Narodnooslobodilačkog rata Ču De je 1946 godine bio postavljen za vrhovnog komandanta kineske Narodnooslobodilačke vojske.

U septembru 1954, na prvom zasjedanju Svekinjskog kongresa narodnih predstavnika Ču De je bio izabran za zamenika predsednika NR Kine i određen za zamenika predsednika Državnog komiteta odbrane. 23 septembra 1955 dobio je čin maršala NR Kine.

**Ču En Laj**, predsednik Vlade NR Kine (rođen 1898 godine). Istaknuti kineski političar i državnik, jedan od rukovodilaca KPK i najbližih saradnika Mao Ce Tunga. Aktivno je učestvovao u Revoluciji 1924—1927 godine. Na V kongresu KPK 1927 godine izabran je za člana CK KPK. Bio je jedan od rukovodilaca Nančanskog ustanka. 1928 godine je izabran za člana Politbiroa i sekretara CK KP Kine. Aktivno je radio na stvaranju narodnih oružanih snaga. U periodu od 1936 do 1946 godine više puta je vodio pregovore sa Kuomintangom, kao predstavnik CK KPK, po pitanjima stvaranja jedinstvenog antijapanskog fronta i demokratskog političkog uređenja. 1945 godine je ponovo izabran za člana Politbiroa i sekretara KPK. Posle stvaranja Narodne Republike Kine, od 1949 do 1954 godine, bio je zamenik predsednika Svekinjskog komiteta Narodnog političkog konsultativnog saveta, predsednik Državnog administrativnog saveta Centralne narodne vlade, ministar inostranih poslova i zamenik Narodnog revolucionarnog vojnog saveta Centralne narodne vlade. Od 1954 godine je predsednik Državnog saveta NR Kine, ministar inostranih poslova i predsednik Svekinjskog komiteta Narodnog političkog konsultativnog saveta Kine.

## D

**Drugi građanski revolucionarni rat u Kini** (1927—1936, v. skicu 2) počeo je 1 avgusta 1927 ustankom većeg broja jedinica iz sastava trupa Severnog pohoda u gradu Nančangu (vidi **Nančanski ustanak**) i nizom drugih ustanaka na jugu Kine. On se odlikuje dugotrajnom i upornom borbom kineskih revolucionarnih snaga protiv kontrarevolucionarne kuomintangške klike Čang Kaj Šek — Vang Čing Vej i inostranih imperijalista, vođenom u teškim uslovima belog terora koji je vladao u zemlji posle privremenog poraza Revolucije u Prvom građanskom revolucionarnom ratu (1924—1927). Težište revolucionarne delatnosti u Drugom revolucionarnom ratu bilo je, iz objektivnih razloga, preneseno na selo.

Uskoro posle Nančanskog ustanka, septembra 1927, u provinciji Hunanu i Kjangsiju digli su se na ustanak seljački partizanski odredi, odredi pingsjanskih rudara i bivši puk za osiguranje vuhanske Vlade. Ovim je ustankom, koji je poznat pod nazivom »Ustanak jesenje žetve«, rukovodio Mao Ce Tung. Od ustaničkih snaga bila je formirana 1-va divizija 1-vog korpusa radničko-seljačke revolucionarne vojske. Oktobra 1927 ona je došla u rejon Čingkangšana (Čing Kanga), gde je KPK pri-



stupila stvaranju organa nove demokratske vlasti. Novembra iste godine, Mao Ce Tungovom inicijativom bila je obrazovana prva radničko-seljačka Vlada u Čalingu i stvorena revolucionarna baza — Pogranični rejon Hunan-Kjangsi — koja je odigrala važnu ulogu u daljem razvoju Revolucije. Krajem oktobra 1927, KPK je organizovala ustanak u okruzima Hajfengu i Lufengu. Ustanici su zauzeli navedene gradove, formirali jedinice Crvene armije i osnovali revolucionarnu vlast koja se održala sve do aprila 1928. U Kantonu je 11—13 decembra 1927 takođe izbio ustanak, ali je bio ugušen snagama kuomintanške reakcije i inostranih imperijalista.

Kuomintanški militaristi, a naročito Čang Kaj Šek, bespoštedno su uništavali radničke i seljačke organizacije. Pod teškim uslovima vladine reakcije, KPK se junački borila za slobodu i nezavisnost kineskog naroda. Revolucionarna baza u Čingkangšanu, kojom je rukovodio Mao Ce Tung, postala je najvažniji centar okupljanja demokratskih snaga za borbu protiv kontrarevolucije. Aprila 1928 u rejon Čingkangšana pristigle su jedinice Nančanškog ustanka pod komandom Ču Dea. Formiran je 4-ti korpus kineske Crvene armije. Istovremeno su bile stvorene revolucionarne baze u drugim provincijama Južne Kine. Tokom 1929 godine postignuti su značajni uspjesi u radu na uređenju revolucionarnih baza i izgradnji oružanih snaga. Kineska Crvena armija, na čelu sa Mao Ce Tungom i Ču Deom, vodila je uspješne operacije u provincijama Kjangsiju i Fukien. Tokom 1930 godine u južnom delu provincije Kjangsija i zapadnom delu provincije Fukiena bila je, od dotadašnjih manjih baza, stvorena centralna revolucionarna baza, a u maju iste godine održana je prva konferencija predstavnika svih revolucionarnih baza.

U toku 1930—1931 godine revolucionarna borba kineskog naroda postigla je nove uspehe. Zahvaljujući pravilnoj strategiji i taktici Crvene armije, junaštvu njenih boraca i pomoći naroda, odbijena su tri Čang Kaj Šekova pohoda protiv revolucionarnih baza. 7 novembra 1931 je u gradu Džukinu održan I sveskijski kongres radničkih i seljačkih delegata na kome su usvojeni: privremeni ustav radničko-seljačke demokratske republike, agrarni zakon, zakon o radu i dr. i formirana Centralna radničko-seljačka demokratska vlada na čelu sa Mao Ce Tungom.

18 septembra 1931, kada su Japanci okupirali Mukden (Šenjang), a nankinška Čang Kaj Šekova Vlada nije se suprotstavila agresoru i omogućila mu osvajanje cele Mandžurije, KPK je istupila kao organizator svenarodne borbe protiv japanskih zavojevača. U severoistočnim provincijama, uprkos Čang Kaj Šekovih naređenja, pojedine jedinice kineske vojske i narodni dobrovoljački odredi pružili su otpor napadaču. Počeo je narodni partizanski rat kojim je rukovodila KPK. Sve antijapanske snage na severoistoku Kine bile su svrstane u ujedinjenu severoistočnu antijapansku vojsku, kojom je rukovodila KPK. Brojna jačina 1933 godine iznosila je 250.000 — 300.000 ljudi.

28 januara 1932 japanski zavojevači otpočeli su operacije za osvajanje Šangaja. Šangajski trudenici, predvođeni šangajskom ilegalnom komunističkom organizacijom, pružili su im iak otpor. Pod uticajem ovih događaja i uprkos Čang Kaj Šekovih naređenja da se povuče iz Šangaja, 19 armija je otpočela borbu protiv Japanaca. Uz podršku šangajskih trudenika ona je tokom celog februara branila grad i tek je početkom marta morala da se povuče na novu odbranbenu liniju. Tada je između kuomintanške Vlade i japanskog komandovanja bio zaključen sporazum na štetu Kine, što je izazvalo buru negodovanja u zemlji.

Tokom 1932 godine Kuomintang je izvršio »četvrti pohod« protiv revolucionarnih baza. Kineska Crvena armija razbila je kuomintanške snage koje su u njemu učestvovala.



1933 godine Japanci su preduzeli veliku ofanzivu protiv Kine. Oni su januara 1933 osvojili Šangajguan, a u martu provinciju Džehol i ugrozili grad Peking. Kuomintanška Vlada je i ovog puta kapitulirala i 31 maja 1933 potpisala sraman sporazum o pretvaranju severoistočnog dela provincije Hopeja u demilitarizovanu zonu. Centralna radničko-seljačka demokratska vlada, koja je još aprila 1932 objavila rat Japanu, januara 1933 izjavila je da je spremna da sarađuje sa bilo kakvim oružanim snagama u borbi protiv japanske agresije. Ova izjava, usmerena na obustavljanje građanskog rata i ujedinjavanje svih snaga za borbu protiv japanskih zavojevača, naišla je na širok odjek u zemlji, jer je odgovarala težnjama kineskog naroda. Partizanski odredi na severoistoku zemlje pojačali su borbenu aktivnost protiv japanskih zavojevača, a razvio se i partizanski rat u istočnom delu provincije Hopeja. General Feng Ju Sjang i drugi generali su maja 1933 u Kalganu (provincija Hopej) obrazovali ujedinjenu antijapansku vojsku koja je povelu borbu protiv japanskih zavojevača.

Nastavljajući borbu protiv demokratskih snaga Kine, Čang Kaj Šek je oktobra 1933 otpočeo »peti pohod« protiv revolucionarnih baza. Protiv centralne revolucionarne baze angažovane su snage od oko 700.000 ljudi. Komanda 19 armije, koja je prema Čang Kaj Šekovom naređenju trebala da nastupa iz provincije Fukiena, ne želeći da se bori protiv Crvene armije, obrazovala je 20 novembra 1933 u provinciji Fukien »Narodnooslobodilačku vladu Kineske republike« i objavila demokratski politički program. Komanda kineske Crvene armije i Vlada u Fukien potpisale su »antijapanski sporazum o primirju«. Čang Kaj Šek je bio primoran da zaustavi nastupanje i da baci jake snage protiv 19 armije koja je januara 1934 pretrpela poraz. Februara 1934 Šang Kaj Šek je produžio operaciju protiv centralne revolucionarne baze. Jedinice kineske Crvene armije ogorčeno su se borile protiv kuomintanških snaga, ali je dalji otpor bio onemogućen zbog vojnih grešaka i nepravilne politike levih oportunistu u partiskom rukovodstvu. Tada je CK KPK doneo odluku da se napusti centralna revolucionarna baza i izvrši prebaziranje glavnih snaga Crvene armije na severozapad zemlje sa ciljem da se obezbedi pozadina i stvore nove baze za dalji razvoj revolucije i pružanje otpora japanskim zavojevačima. Prema ovoj odluci, oktobra 1934, glavne snage kineske Crvene armije otpočele su pokret — Veliki pohod na severozapad (v. Veliki (severozapadni) pohod). Posle uspešnog završetka ovog pohoda stvorena je nova revolucionarna baza — Pogranični rejon Šensi — Kansu — Ningsija. Ovaj pohod je pokrenuo nove mase u borbu protiv japanskih zavojevača. 1 avgusta 1935 CK KPK objavio je proglas u kome poziva kineski narod u borbu i predlaže osnivanje svekineske vlade nacionalne odbrane i jedinstvene antijapanske vojske za borbu protiv japanskih zavojevača. Međutim, nastavljajući kapitulantsku politiku prema Japanu, Kuomintang je potpisao nove nepovoljne ugovore po kojim je Kina izgubila znatan deo svojih suverenih prava u provinciji Hopeju. Ovo je izazvalo revolt kod masa i masovne demonstracije protiv Japana u gradovima Tjencinu, Šangaju, Nankingu, Vuhanu i dr.

Tokom 1936 godine odvijao se proces konsolidovanja nacionalnih snaga. Krajem maja stvoreno je Svekiensko udruženje za spas otadžbine koje je okupilo u sebi razne društvene klase. U severoistočnim provincijama uspešno su se razvijala partizanska dejstva. 25 avgusta 1936 CK KPK poslao je Centralnom izvršnom komitetu Kuomintanga otvoreno pismo, predlažući stvaranje jedinstvenog antijapanskog nacionalnog fronta, osnivanje kineske demokratske republike u čiji bi sastav ušle i revolucionarne baze. Kuomintang je odbio ovaj predlog.

Avgusta 1936 Japanci su počeli invaziju provincije Suijuana. Kineska vojska u toj provinciji pružila je otpor japanskim zavojevačima.



Vest o uspešnom otporu Japancima sa radošću je primljena u Kini. Razvio se pokret za pružanje pomoći suiijuanskom frontu. Međutim, kuomintanška Vlada je počela da priprema novi pohod protiv kineske Crvene armije. Radi toga je Čang Kaj Šek početkom decembra 1936 došao u grad Sijan (provincija Šensi) gde se nalazio Štab Severoistočne i 17 armije. Na savetovanju on je odbio predlog komandi pomenutih armija da stupi u savez sa KPK radi pružanja otpora japanskim zavojevačima i pokušao je da ih primora da uzmu učešća u pohodu protiv kineske Crvene armije. Ne želeći da se bori protiv Crvene armije, komandant Severoistočne armije Čang Suh Ljang je 12 decembra 1936 uhapsio Čang Kaj Šeka i njegov štab i postavio kuomintanškoj Vladi niz zahteva: reorganizovanje Vlade, prekid građanskog rata, organizovanje otpora Japanu, itd. KPK je podržala ove zahteve.

Posle Čang Kaj Šekovog hapšenja projapanski elementi u Kuomintangu, na čelu sa Vang Čing Vejom, pokušavali su da otpočnu operacije protiv Severoistočne i 17 armije i na taj način prodube građanski rat, što bi išlo u prilog Japancima. Imajući ovo u vidu, KPK se izjasnila za mirno rešenje ovog pitanja, poznatog pod nazivom »Sijamski događaji«, na bazi prekida građanskog rata i ujedinjenja svih snaga zemlje za otpor protiv japanskih zavojevača.

Pošto je prihvatio uslove za prekid građanskog rata i organizaciju otpora japanskoj agresiji u saradnji sa KPK, Čang Kaj Šek je bio pušten na slobodu. Posle »Sijamskih događaja«, Kuomintang je bio primoran da prekine otvoreni građanski rat i da odustane od javne kapitulantske politike prema japanskim zavojevačima, što je bio važan preduslov za stvaranje jedinstvenog antijapanskog fronta i pružanje oružanog otpora japanskim zavojevačima za vreme Narodnooslobodilačkog rata 1937—1945 godine.

Drugi građanski revolucionarni rat je važan period narodnooslobodilačke borbe. U tom periodu KPK je likvidirala leve i desne oportuniste, stekla iskustvo u rukovođenju agrarnom revolucijom, stvorila i ojačala Crvenu armiju, organizovala revolucionarne baze i udarila temelje narodne vlasti.

## DŽ

**Džehol**, provincija u Severoistočnoj Kini. Zahvata teritoriju od 113.700 km<sup>2</sup> sa oko 4,9 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Čengte.

**Džujkin**, grad u Kini u južnom delu provincije Kjangsija. Od 1931 do 1934 godine bio je glavni grad centralne revolucionarne baze u pomenutoj provinciji i sedište Centralne radničko-seljačke demokratske vlade na čelu sa Mao Ce Tungom.

## F

**Fučou**, grad u Kini, administrativni centar provincije Fukiena i luka na ušću reke Minkjanga u Istočno Kinesko More; ima oko 553.000 stanovnika.

**Fukien**, provincija u Kini na obali Istočnog Kineskog Mora. Zahvata površinu od 120.100 km<sup>2</sup> sa oko 13,1 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Fučou.

## G

**Ganci (Kance)**, treći po veličini grad u Tibetu (oko 15.000 stanovnika); nalazi se na nadmorskoj visini od 4.026 m; važna raskrsnica puteva koji iz Tibeta vode u Indiju.



## H

**Hajlungkjang**, provincija u Kini na desnoj obali reke Amura; površina oko 490.000 km<sup>2</sup> sa oko 12 miliona stanovnika. Posle administrativne reforme u NR Kini u sastav ove provincije ušla je i provincija Sungkjang.

**Hajnan**, kinesko ostrvo u Južnom Kineskom Moru; sastavni je deo provincije Kuangtunga. Površina 34.000 km<sup>2</sup>; oko 2,5 miliona stanovnika.

**Hangčou**, grad u Kini, administrativni centar provincije Čekjanga; oko 696.000 stanovnika, krajnja tačka Velikog Kanala.

**Hankou**, grad u Kini na reci Jangceu (deo grada Vuhana) u provinciji Hupeju, oko 800.000 stanovnika.

**Ho Lung**, kineski maršal, rođen 1896 godine. Učestvovao je u Severnom pohodu 1926 godine, a zatim je bio komandant 1 divizije 9 armije Nacionalno-revolucionarne vojske i komandant 20 armije, kao i na drugim odgovornim dužnostima. Avgusta 1927 komandovao je jedinicama koje su učestvovala u Nančanskom ustanku, a tada je stupio i u redove KP Kine. 1930 godine komandovao je 2 korpusom i radio na proširenju revolucionarne baze u zapadnim pograničnim rejonima provincije Hunana i Hupeja.

1934 postavljen je za komandanta Drugog fronta formiranog od 2 i 6 korpusa kineske Crvene armije u istočnom delu provincije Kuejčoua, a zatim je rukovodio stvaranjem baza u graničnim rejonima provincija Hunana, Hupeja, Sečuana i Kuejčoua. Učestvovao je i u Velikom pohodu. U ratu protiv Japana komandovao je 120 divizijom 8 armije i čitavo vreme rukovodio radom na stvaranju i uvršćenju baza u provinciji Šansiju i Suijuanu. Od 1940 do 1945 godine komandovao je vojnom oblašću pomenutih provincija. Od 1945 do 1949 godine, za vreme Trećeg građanskog rata, komandovao je Severozapadnom vojnom oblašću. 1949 godine rukovodio je operacijama za oslobođenje provincije Sečuana. Iste godine Ho Lung je bio izabran za člana Centralnog saveta narodne vlade i određen za člana Narodnorevolucionarnog vojnog saveta i za komandanta Jugozapadne vojne oblasti, a 1954 godine postavljen je za zamenika pretседnika Državnog komiteta odbrane i zamenika pretседnika Državnog saveta NR Kine. 23 septembra 1955 dobio je čin maršala NR Kine.

**Honan**, provincija u Istočnoj Kini; površina 136.700 km<sup>2</sup>, sa oko 44,2 miliona stanovnika. Veći gradovi: Kajfeng (administrativni centar provincije), Lojan, Čengčou.

**Hongkong**, britanska teritorija (pomorska baza) na jugoistočnoj obali Kine. Obuhvata ostrvo Hongkong (83 km<sup>2</sup>), manju teritoriju na poluostrvu Kaulun, tzv. Stari Kaulun (41 km<sup>2</sup>) odvojen od Hongkonga uskim moreuzom i Novi Kaulun koji zahvata rejon Kauluna sa obližnjim ostrvima (888 km<sup>2</sup>). Ima oko 1,9 miliona stanovnika (pretežno Kineza).

**Hopej**, provincija u Kini severno od reke Hoanghoa; površina 133.200 km<sup>2</sup>, sa oko 35,9 miliona stanovnika. Veliki gradovi: Peking (glavni grad NR Kine), Cingjuan (Paoting) — admin. centar provincije, Tjencin.

**Hunan**, provincija u Južnoj Kini; površina 201.500 km<sup>2</sup>, sa oko 33,2 miliona stanovnika. Veći gradovi: Čangša (administrativni centar provincije), Čangte, Hengjang. Za vreme Severnog pohoda 1926—1927 godine ova provincija je bila centar seljačkog pokreta u zemlji.



**Hupej**, provincija u Kini na srednjem toku reke Jangcea; površina 186.600 km<sup>2</sup>; ima oko 27,8 miliona stanovnika. Veći gradovi i pristaništa na reci Jangceu: Vučang (administrativni centar ove provincije), Hankou, Han-  
jang, Ičang.

**Hvajho**, reka u Kini u južnom delu Kineske Nizije; uliva se u Hangce Jezero; duga je oko 900 km. Poznata je po katastrofalnim poplavama.

## J

**Jalu**, reka na granici između Kine i Koreje, duga oko 790 km.

**Jangce (Jangcekjang)**, najveća reka u Kini i jedna od najvećih reka na svetu. Duga je 5.200 km. Površina sliva iznosi oko 2 miliona km<sup>2</sup>. Plovna je na dužini oko 2.500 km, a do grada Hankoua i za morske brodove.

**Jeh Ting** (1895—1946), kineski general i poznati rukovodilac narodnooslobodilačke borbe u Kini. Učesnik u Revoluciji 1924—1927 godine i jedan od rukovodilaca Nančanskog ustanka protiv kontrarevolucije. Za vreme rata sa Japanom (1937—1945) komandovao je Novom 4 armijom. Januara 1941 bio je ranjen u borbi sa kuomintanškim snagama, zarobljen i zatvoren. U martu 1946 pušten na slobodu na zahtev KP i naroda. 4 aprila iste godine poginuo je u avionskoj nesreći.

**Jej Čjen Jing**, kineski maršal, rođen 1896 godine. Od 1924 do 1927 godine za vreme Prvog građanskog revolucionarnog rata aktivno je učestvovao u borbama u provincijama Kuangtungu i Kuangsiju, kao i u Severnom pohodu. U tom periodu vršio je dužnosti načelnika štaba armije, komandanta divizije itd. U KP Kine stupio je septembra 1927 i iste godine, kao komandant školskog puka, istakao se u Kantonskom ustanku. 1932 godine Jej Čjen Jing upućen je u centralnu revolucionarnu bazu u provinciji Kjangsiju gde je bio na dužnosti načelnika štaba Centralnog vojno-revolucionarnog komiteta, načelnika Vojne akademije i na drugim dužnostima. Za vreme Velikog pohoda kineske Crvene armije učestvovao je u borbi CK KP Kine protiv izdajničkog Čang Kuo Taovog rada usmerenog na razbijanje Partije i Crvene armije.

U ratu protiv Japana (1937—1945) Jej Čjen Jing je bio načelnik štaba 8 armije i učestvovao u rukovođenju radom na stvaranju jedinstvenog nacionalnog antijapanskog fronta u rejonima koji su se nalazili pod vlašću Kuomintanga.

Posle kapitulacije Japana Jej Čjen Jing se neumorno borio protiv intriga kuomintanških reakcionara usmerenih na stvaranje građanskog rata. Za vreme Trećeg građanskog rata bio je zamenik načelnika Generalštaba Narodno-revolucionarnog vojnog saveta. 1954 godine određen je za zamenika predsednika Državnog komiteta odbrane i za načelnika Inspekcione uprave oružanih snaga kineske Narodnooslobodilačke vojske. 23 septembra 1955 dobio je čin maršala NR Kine.

**Jenan**, grad u Kini u provinciji Šensiju. Ima oko 30.000 stanovnika. Od decembra 1936 do marta 1947 godine ovaj grad je bio sedište CK KP Kine i vlade Pograničnog rejonu Šensi — Kansu — Ningsija.

**Juan**, mongolska carska dinastija; vladala je Kinom od 1280 do 1368 godine. Osnovani su je mongolski zavojevači posle osvajanja Kine u XIII veku. Zbačena je posle narodnih ustanaka u XIV veku.



**Junan (Jinan)**, provincija u Južnoj Kini; površina 420.100 km<sup>2</sup>, ima oko 17,4 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Kunming (Jinan).

**Jun Taj Jing** (1859-1931), poznati partiski rukovodilac KP Kine. Počev od 1923 godine rukovodio je odeljenjem za agitaciju i propagandu CK Socijalističkog saveza kineske omladine. Aktivno je učestvovao u Revoluciji 1924—1927 godine. Član CK KP Kine. Učestvovao je u organizaciji Nančanskog i Kantonskog ustanka. 1930 godine bio je uhapšen, a 1931 ubijen po nalogu kuomintanških vlasti.

## K

**Kajping**, grad u Kini u provinciji Hopeju na pruži Peking — Mukden (Šen-jang), centar krupnog ugljenog bazena.

**Kalgan**, grad u Severnoj Kini u provinciji Hopeju; oko 230.000 stanovnika.

**Kan**, reka u Istočnoj Kini u provinciji Kjangsiju, duga 815 km; uliva se u Pojang Jezero; plovna je od ušća do grada Kančoua.

**Kančou**, grad u Kini u provinciji Kjangsiju na reci Kanu, trgovački centar razvijenog poljoprivrednog rejona na komunikaciji Kanton — Nančang, ima oko 300.000 stanovnika.

**Kang Ju Vej** (1858—1927), kineski politički radnik, publicista i filozof. Vođa reformatorskog pokreta u Kini krajem XIX veka. Nastojao je da sprovede niz reformi koje bi trebalo da stvore izvesne uslove za kapitalistički razvoj Kine, kao i da pojačaju otpor zemlje protiv inostrane agresije. Pošto je 1898 godine pretrpeo neuspeh u svojoj delatnosti, napustio je zemlju.

**Kansu**, provincija u severozapadnom delu Kine; površina 391.000 km<sup>2</sup> sa oko 10,1 miliona stanovnika; administrativni centar je grad Lančou. Severoistočni deo ove provincije 1936 godine bio je uključen u sastav Pograničnog rejona Šensi — Kansu — Ningsija koji je predstavljao centar demokratskih snaga Kine i novu bazu otpora protiv japanske agresije. Ostali deo ove provincije nalazio se pod kontrolom Čang Kaj Šekovih snaga sve do oktobra 1949 kada ga je kineska Narodnooslobodilačka vojska oslobodila.

**Kanton**, jedan od najvećih gradova i luka u Južnoj Kini; administrativni centar provincije Kuangtunga; važan politički, kulturni, ekonomski i industrijski centar Kine. Ima 1,2 miliona stanovnika. U XIX veku postao je jedan od najvećih centara revolucionarnog pokreta u Kini.

**Kirin**, provincija u Kini na granici sa SSSR i Korejom. Površina 119.500 km<sup>2</sup>; ima oko 6,9 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Kirin.

**Kjangsi**, provincija u jugoistočnom delu Kine; površina 170.800 km<sup>2</sup>, sa oko 16,7 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Nančang; veći gradovi: Kjan, Kjukjang.

**Kjangu**, provincija u Istočnoj Kini na donjem toku reke Jangcea; površina 90.800 km<sup>2</sup>; 41,2 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Sangaj.

**Konfučije (Konfuce)** (551—479 godine pre n.e.), stari kineski filozof poznat po svome etičko-političkom učenju čija je osnovna ideja humanost u uza-



jamnim odnosima ljudi. Konfučije je zahtevao da svaki čovek radi strogo u skladu sa položajem koji zauzima u porodici i društvu. U svoje vreme njegovo je učenje bilo napredno, ali su ga docnije vladajuće klase iskoristile za vaspitavanje naroda u duhu pokornosti feudalnom poretku.

**Kuangsi**, provincija u južnom delu Kine; na jugozapadu graniči se Vijetnamom; površina 219.900 km<sup>2</sup>; stanovnika oko 14,7 miliona. Administrativni centar je grad Naning; veći gradovi: Kuejling, Vučou (Cangvu), Maping (Ljučou) i dr.; najveća reka Sikjang.

Posle Revolucije 1911 godine nalazila se pod vlašću militarista koji su istupali protiv Sun Jat Sena — poznatog kineskog revolucionara i njegove vlade u Kantonu. Pod pritiskom narodnih masa kuangsiske militaristi su 1926 godine prešli na stranu kantonske Vlade i obrazovali desnicu ujedinjenog nacionalnog fronta. Za vreme kontrarevolucionarnog prevrata, koji je izvršio Čang Kaj Šek u aprilu 1927, u ovoj provinciji je stradao veliki broj komunista i radnika, koji su istupili protiv kontrarevolucije. Za vreme Drugog građanskog rata (1927—1936) u provinciji Kuangsiju stvorena je revolucionarna baza pod rukovodstvom KP Kine. Posle kapitulacije Japana, za vreme Trećeg građanskog rata (1945—1949) seljaci iz mnogih okruga provincije Kuangsija podizali su ustanke protiv reakcionarnog Kuomintanga, pomažući kinesku Narodnooslobodilačku vojsku koja je krajem 1949 oslobodila ovu provinciju.

**Kuangtung**, provincija u južnom delu Kine na obali Južnog Kineskog Mora; obuhvata ostrvo Hajnan i niz manjih ostrva u severnom delu Južnog Kineskog Mora. Površina 220.000 km<sup>2</sup>; stanovnika oko 27,5 miliona. Administrativni centar je grad Kanton. Veći gradovi: Fatšan, Svatou, Hajkou (na ostrvu Hajnanu) i dr. Ova provincija je bila prva revolucionarna baza Prvog građanskog revolucionarnog rata 1924—1927 godine.

**Kuejčou**, provincija na jugozapadu Kine. Zahvata teritoriju od 170.000 km<sup>2</sup> sa oko 10,1 miliona stanovnika. Veći gradovi su Kuejang (administrativni centar ove provincije), Cunji (Cuni), Čenjien i dr.

**Kuomintang**, kontrarevolucionarna partija kineske krupne kompradorske buržoazije i krupnih zemljoposjednika, agentura inostranog imperijalizma u Kini. Bila je na vlasti od 1927 do 1949 godine. Ovu partiju je osnovao Sun Jat Sen 1912 godine. U to vreme Kuomintang je pod Sun Jat Senovim rukovodstvom predstavljao nacionalno-buržoasku organizaciju čiji je zadatak bio da pretvori Kinu u republiku. Posle reorganizacije izvršene 1923—1924 godine, Kuomintang postaje partija proletarijata, seljaka, sitne gradske i nacionalne buržoazije, a u njen sastav ulazi i KP, zadržavajući političku i organizacijsku samostalnost. Posle izdaje nacionalne buržoazije u aprilu 1927 godine i sitne gradske buržoazije u julu iste godine, komunisti su napustili Kuomintang koji od tada postaje centar borbe protiv naroda i revolucije. Sprovodeći teror protiv narodnih masa i vodeći rat protiv demokratskih snaga Kine kojima je rukovodila KP, Kuomintang na čelu sa Čang Kaj Šekom i Vang Čing Vejem vodio je kapitulantsku politiku prema Japanu, koji je posle osvajanja Mandžurije počeo rat za osvajanje cele Kine. Posle završetka Drugog svetskog rata Kuomintang je počeo građanski rat uz pomoć američkih imperijalista. Narodnooslobodilačka vojska Kine, pod rukovodstvom KP, razbila je kuomintanške snage i 1 oktobra 1949 Kina je proglašena za Narodnu Republiku.

Kuomintanški reakcionari pobjegli su sa delom trupa na ostrvo Formozu (Tajvan) odakle ometaju mirnu izgradnju i razvoj NR Kine.



## L

**Lančou**, grad u Kini na gornjem toku r. Hoanghoa u provinciji Kansuu; oko 230.000 stanovnika. Krupan trgovački i industriski centar i čvor komunikacija koje vode iz Istočne Kine u provinciju Sinkjang i iz Mongolske NR u Tibet.

**Lejang**, industriski grad u Kini na jugu provincije Hunana, na železničkoj pruzi Kanton — Hankou.

**Li Či Šen**, kineski politički radnik. Rođen je 1886 godine. Zauzimao je visoke vojne i upravne položaje u Kuomintangu. 1931 godine počeo je da istupa protiv Čang Kaj Šeka. Januara 1948 postao je predsednik Revolucionarnog komiteta Kuomintanga — političke organizacije koja je usvojila program Narodnog demokratskog fronta. 1949 godine izabran je za zamenika predsednika Centralne narodne vlade NR Kine.

**Lin Ce Hsu** (1578—1850), kineski državnik. Vršio je niz važnih upravno-administrativnih dužnosti. 1839 godine bio je određen za namesnika provincija Kuangtung i Kuangsija i za rukovodioca borbe protiv anglo-američke trgovine opijumom u Kini. U prvom »opijumskom ratu« protiv Kine (1839—1842) Lin Ce Hsu rukovodio je odbranom Kantona. Zbog neuspeha bio je prognan iz zemlje (1840), a po povratku (1845 godine) ponovo je zauzimao visoke administrativne položaje.

**Linfen**, industriski grad u provinciji Šansiju na reci Fenhou.

**Lingling**, industriski grad u Kini u južnom delu provincije Hunana na drumu Čangša — Kuejling.

**Lin Pjao**, kineski maršal, rođen 1907 godine. U KP Kine stupio je 1925 godine. Aktivno je učestvovao u Severnom pohodu 1926 i u Nančanškom ustanku 1927 godine. U periodu od 1929 do 1935 godine uspešno je radio na stvaranju revolucionarne baze u provinciji Kjangsiju, na učvršćivanju snage Crvene armije, razvijanju borbe za razbijanje neprijateljskih ofanziva i pobedonosno okončanje Velikog pohoda.

1936 godine bio je na položaju načelnika Vojnopolitičke akademije u Jinanu gde je osposobljen veliki broj političkih radnika. 1937 godine bio je postavljen za komandanta 115 divizije 8 armije koja je kod Ping-singa odnela prvu pobedu nad japanskom vojskom. Za vreme Trećeg građanskog rata on komanduje Narodnooslobodilačkom vojskom u Severoistočnoj Kini. Ostvarujući Mao Ce Tungove direktive, Lin Piaoove snage oslobodile su Severoistočnu Kinu i izvojevale pobedu koja je imala odlučujući značaj za oslobođenje čitave Kine. U novembru 1948 godine Narodnooslobodilačka vojska Severoistočne Kine pretvorena je u 4 operativnu armiju, a Lin Pjao je postao njen komandant i politički komesar i pobedonosno završio operacije za oslobođenje Pekinga i Tien-cina. U periodu od 1949 do 1950 godine Lin Pjao komanduje 4 armijom koja je u sadejstvu sa 2 armijom oslobodila Centralnu i Južnu Kinu sve do ostrva Hajnana. 1954 godine Lin Pjao je određen za zamenika predsednika Državnog komiteta odbrane i za zamenika predsednika Državnog saveta NR Kine. 23 septembra 1955 dobio je čin maršala NR Kine uz najviša odlikovanja.

**Lin Po Ču**, istaknuti politički radnik Kine, član Politbiroa CK KP Kine, rođen je 1886 godine. Učestvovao je u Revoluciji 1911 i 1924—1927 godine. Od 1933 do 1936 godine bio je ministar narodne privrede, a zatim ministar finansija Centralne radničko-seljačke demokratske vlade Kine. 1937—



1938 godine bio je predsjednik vlade Pograničnog rejona Šensi — Kansu — Ningsija. Član je CK KP Kine i generalni sekretar Centralne narodne vlade NR Kine.

**Li Tao Čao** (1888—1927), jedan od osnivača i prvih rukovodilaca KP Kine. 1920 godine osnovao je u Pekingu prvi kružok za izučavanje marksizma i jednu od prvih komunističkih ćelija. Za vreme Prvog građanskog rata (1924—1927) rukovodio je partiskom organizacijom u Severnoj Kini i dizao narodne mase na borbu protiv domaćih militarista i inostranih imperijalista. U aprilu 1927 godine uhapšen je po naređenju Čang Co Lina i pogubljen u pekinškom zatvoru.

**Lojang** grad u Kini u severnom delu provincije Honana; oko 100.000 stanovnika; važan industrijski centar i komunikacijski čvor. Osnovan je u XII veku pre n.e. i spada u red najstarijih gradova sveta.

**Lo Žun Huan**, kineski maršal. Rođen je 1902 godine. Član KP Kine od 1927 godine. U periodu od 1930 do 1937 godine bio je na dužnosti političkog komesara 4 operativne armije i načelnika Političkog odeljenja 1 korpusa, a zatim na dužnosti načelnika Političkog odeljenja 8 korpusa kineske Crvene armije.

U ratu protiv japanskih zavojevača Lo Žun Huan je bio određen za načelnika Političkog odeljenja 115 divizije 8 armije, zatim za politkomesara i vršioca dužnosti komandanta pomenute divizije, a docnije je bio postavljen za komandanta i politkomesara Šantunške vojne oblasti.

Za vreme Trećeg građanskog revolucionarnog rata od 1946 do 1949 godine Lo Žun Huan je bio na dužnosti politkomesara Narodnooslobodilačke vojske u Severoistočnoj Kini, a zatim na dužnosti politkomesara 4 operativne armije kineske Narodnooslobodilačke vojske. Docnije je zajedno sa Lin Pjaom komandovao 4 armijom koja je razbila kuomintanške snage u Severoistočnoj Kini i učestvovala u oslobodenju Tjencina i Pekinga, a zatim je sa jedinicama koje su oslobađale provincije Centralne i Južne Kine stigla do ostrva Hajnana.

1950 godine Lo Žun Huan je bio određen za načelnika Političke uprave i Glavne uprave za kadrove kineske Narodnooslobodilačke vojske, a 1954 za zamenika predsednika Državnog komiteta odbrane NR Kine i za načelnika Glavne političke uprave kineske Narodnooslobodilačke vojske. 23 septembra 1955 dobio je čin maršala uz najviša odlikovanja.

**Lufeng**, grad u Kini u provinciji Kuangtungu; oko 50.000 stanovnika.

**Lukoučjao**, industrijski grad u Kini u severnom delu provincije Hopeja; oko 50.000 stanovnika.

**Lungjen**, grad u Kini na jugu provincije Fukiena; oko 40.000 stanovnika.

## LJ

**Ljang Či Čao** (1873—1929), kineski politički radnik i jedan od rukovodilaca liberalno-reformatorskog pokreta u Kini krajem XIX veka, a docnije rukovodilac niza reakcionarnih zemljoposedičko-buržoaskih partija i grupa. Odlučno je istupao protiv revolucije i širenja marksističkih ideja u Kini.

**Ljaosi (Ljaoning)**, provincija u Severoistočnoj Kini na obali Ljaotunškog Zaliva; zahvata dolinu reke Ljaohoa; površina 56.100 km<sup>2</sup>, sa oko 7,4 mi-



liona stanovnika. Administrativni centar grad Činh sien; važna luka — Hulutao.

**Ljaotung**, provincija u Severoistočnoj Kini koja se zove i Antung; zahvata Poluostrvo Ljaotung. Površina 103.800 km<sup>2</sup>, sa 8,5 miliona stanovnika. Glavni grad Antung. Veće luke su Dajren i Port Artur.

**Lju Bo Čen**, kineski maršal, rođen je 1892 godine. Službu u vojsci počeo je za vreme Revolucije 1911 godine i učestvovao u borbi za obaranje man-džurske (Manču) dinastije i Juan Ših Kajeve vlasti. U KP Kine stupio je maja 1926. Za vreme Nančanskog ustanka 1927 godine bio je član Frontovskog partiskog komiteta i načelnik štaba Revolucionarnog komiteta. Zatim je oputovao u Sovjetski Savez gde je završio Višu peša-disku školu i Frunzeovu vojnu akademiju. 1932 godine Lju Bo Čen postaje načelnik Glavnog štaba osnovnih snaga kineske Crvene armije. Za vreme Velikog pohoda saradivao je sa Ču Deom u borbi protiv in-triga izdajnika Čang Kuo Taa usmerenih na cepanje Partije i Crvene armije. Za vreme rata protiv japanskih zavojevača Lju Bo Čen je bio postavljen za komandanta 129 divizije 8 armije i zajedno sa Teng Sjaio Pinom stvorio pogranični oslobođeni rejon u provincijama Šansiju, Ho-peju, Šantung i Honanu. Za vreme Trećeg građanskog rata (1945—1949) 2 armija pod Lju Bo Čenovom komandom zauzavala je neprijateljsko nastupanje na ovaj rejon. Jula 1947 ona je forsirala reku Hoangho, izbila na reku Jangce i prešla u ofanzivu protiv kuomintanških snaga. 1949 godine Lju Bo Čenova armija je pomogla 3 armiji da ostvari velike po-bede i oslobodi Istočnu Kinu, a 4 armiji da oslobodi Centralnu i Južnu Kinu. Zatim je 2 armija ušla u jugozapadne provincije i očistila ih od ostataka kuomintanških jedinica. 1951 godine Lju Bo Čen je postavljen za načelnika Vojne akademije kineske Narodnooslobodilačke vojske, a 1954 godine određen za zamenika predsednika Državnog komiteta od-brane i za načelnika Glavne uprave za borbenu i političku pripremu kadrova kineske Narodnooslobodilačke vojske. 23 septembra 1955 dobio je čin maršala NR Kine uz najviša odlikovanja.

**Lju Šao Či**, istaknuti kineski državni i javni radnik, jedan od rukovodilaca KP Kine i najbližih Mao Ce Tungovih saradnika. Aktivno je učestvovao u Revoluciji 1924—1927 godine. Zajedno sa Mao Ce Tungom borio se protiv desnog oportunizma u Partiji. Posle propasti Revolucije Lju Šao Či prešao je u ilegalan rad i rukovodio radničkim pokretom u Severnoj Kini. 1931 godine izabran je za člana Politbiroa CK KP Kine. Za vreme Velikog pohoda kineske Crvene armije (1934—1936) bio je načelnik Po-litičkog odeljenja njenog 8, 5 i 3 korpusa. 1941 godine određen je za po-litičkog komesara Nove 4 armije i organizovao je baze za otpor protiv japanskih zavojevača u Centralnoj Kini. Posle kapitulacije Japana ak-tivno je radio na oslobođenju zemlje od vlasti Čang Kaj Šekove klike. 1949 godine izabran je za zamenika predsednika Centralne narodne vlade NR Kine.

## M

**Mandžurija**, geografski naziv Severoistočne Kine. Kinezi su za ovaj deo Kine obično upotrebljavali naziv »Tri istočne provincije« (Tun San Šen), koji je tridesetih godina XX veka bio zamenjen nazivom Dunbej, tj. se-veroistok.

Posle administrativne podele Kine 1949 godine Dunbej postaje pokrajina koja obuhvata 6 provincija: Kirin, Džehol, Ljaotung (Antung), Ljaosi (Ljaoning), Sungkjang i Hajlungkjang. Površina 887.000 km<sup>2</sup> sa



41,6 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Mukden (Šenjang).

**Ming**, kineska carska dinastija. Vladala je Kinom od 1368 do 1644 godine. Porast klasne borbe za vreme njene vladavine i naglo pogoršanje položaja seljaka doveli su do seljačkog ustanka koji je trajao od 1628 do 1645 godine. Ustanici su 1644 godine osvojili glavni grad Peking i oborili dinastiju. Međutim, deo kineskih zemljoposjednika prešao je na stranu Mandžuraca koji su tada ratovali sa Kinom, pomagao im je da uguše ustanak i da ustanove (osnuju) u Kini svoju dinastiju.

**Mukden (Šenjang)**, grad u Severoistočnoj Kini, administrativni centar i važan komunikaciski čvor provincije Ljaoninga; oko 2,3 miliona stanovnika.

## N

**Nančang**, grad u Kini, administrativni centar provincije Kjangsija, važan industrijski grad i komunikaciski čvor pomenute provincije; oko 200.000 stanovnika. 1927 godine postao je centar revolucionarnog ustanka protiv kuomintanške kontrarevolucionarne klike poznatog u istoriji pod nazivom »Nančanski ustanak 1927 godine«.

**Nančanski ustanak** — ustanak vojnih jedinica u gradu Nančangu (provincija Kjangsi) pod vođstvom KP Kine sa ciljem borbe protiv kontrarevolucionarne kuomintanške klike Čang Kaj Šek — Vang Čing Vej, a za produženje revolucije. Ustanak je počeo 1 avgusta 1927. U njemu je učestvovalo preko 30.000 vojnika i oficira iz sastava 24 divizije, 15 samostalnih divizija i iz drugih jedinica trupa Severnog pohoda, kao i radnički i seljački odredi. Ustankom su rukovodili Ču En Laj, Ču De, Ho Lung i Jeh Ting. Ustanici su krenuli u provinciju Kuangtung i 24 septembra 1927 zauzeli grad i luku Svatou, ali su ga 30 septembra morali napustiti pod pritiskom jačeg neprijatelja. Deo jedinica se probio u planinski rejon Čing Kang u aprilu 1928, gde se spojio sa Mao Ce Tungovom 1 divizijom 1 korpusa radničko-seljačke revolucionarne armije.

Dan početka ovog ustanka — 1 avgust 1927 — uzet je za dan osnivanja Kineske Crvene armije koja je docnije nazvana Narodnooslobodilačka vojska Kine.

**Nanking**, grad u Kini na reci Jangceu; administrativni centar provincije Kjangsua i krupan industrijski, privredni i kulturni centar zemlje; oko 1.000.000 stanovnika.

Nanking je bio jedan od centara Revolucije 1911 godine. U Prvom građanskom revolucionarnom ratu 1924—1927 godine jedinice nacionalne revolucionarne vojske zauzele su Nanking koji posle Čang Kaj Šekove izdaje (27 marta 1927) postaje sedište njegove vlade. 1937 godine osvojen je od Japanaca, a od 1940 do 1945 godine bio je sedište marionetske vlade koju su oni obrazovali. Oslobođen je u aprilu 1949 za vreme Trećeg građanskog rata.

## Narodnooslobodilački rat Kine protiv Japana (1937—1945)

(v. skicu 3)

Napadom japanskih trupa 7 jula 1937 na most kod Lukoučjaoa (oko 11 km jugozapadno od grada Pekinga) počela je nova etapa agresije japanskog imperijalizma sa ciljem osvajanja Kine. Kineske jedinice



koje su osiguravale Lukoučjao, pružile su Japancima jak otpor. Pokret protiv japanskih zavojevača, rukovođen KPK, u to doba je bio zahvatio najšire narodne mase.

Potukavši u više mahova kuomintanške snage, japanska vojska je tokom jula 1937 zauzela Peking, Tjencin i druge gradove u Severnoj Kini, a polovinom avgusta otpočela operacije za osvajanje Šangaja.

Pod pritiskom narodnih masa Kuomintang je bio primoran na saradnju sa KPK u borbi protiv japanskih zavojevača, o čemu su krajem septembra 1937 bila objavljena obostrana saopštenja. Glavne snage kineske Crvene armije u severnom delu provincije Šensija bile su reorganizovane u 8 armiju pod komandom Ču Dea. Krajem 1937 godine od jedinica Crvene armije koje su dejstvovala u Južnoj i Centralnoj Kini formirana je Nova 4 armija pod komandom Jeh Tinga. Ovim armijama, kao i organima vlasti u Pograničnom rejonu, rukovodila je KP Kine. 8 armija krenula je na front. Krajem septembra 1937 njena je prethodnička divizija potukla Japance u rejonu planinskog prelaza Pingsinga (istočni deo provincije Šansija), a u oktobru su jedinice 8 armije odigrale rešavajuću ulogu u ozbiljnom porazu Japanaca u rejonu Sinkoua (severni deo provincije Šansija). Pobeđama 8 armije počela je postepena stabilizacija fronta u Severnoj Kini; japansko nastupanje bilo je zadržano.

U Centralnoj Kini, gde su kuomintanške snage trpele poraz za porazom, Japanci su 12 novembra 1937 zauzeli Šangaj, a u decembru je pao i Nanking. Čang Kaj Šekova Vlada prešla je u grad Hankou (Vuhan). Gubici kuomintanških snaga do kraja 1937 godine iznosili su oko 300.000 poginulih i ranjenih.

Početkom 1938 godine Kuomintang je još morao da se do izvesne mere zadrži na politici otpora Japanu. KPK su bile ostavljene krajnje ograničene mogućnosti legalnog rada i učešća u nekim vojnim i političkim organima kuomintanške Kine. Na vanrednom Kongresu Kuomintanga (mart-april 1938), koji se održavao u situaciji svenarodnog patriotskog raspoloženja, usvojen je tzv. program antijapanskog rata i državne izgradnje da bi se lažnim obećanjima smirile narodne mase. Rešeno je da se pri kuomintanškoj Vladi obrazuje Nacionalno-politički savet od predstavnika svih partija, uključujući tu i Komunističku. Međutim, Kongres je u isto vreme ojačao Čang Kaj Šekovu diktaturu, proglasivši ga za vođu Kuomintanga i određivši za njegovog zamenika Vang Čing Veja.

I pored smetnji koje su im činili kuomintanški reacionari, komunisti su produžili da mobilišu mase u borbu za spas otadžbine. U pozadini japanskih zavojevača 8 i Nova 4 armija, kao i partizanski odredi, pod rukovodstvom KP osvojili su znatne teritorije, stvarajući oslobođene rejone. Najveći oslobođeni rejoni 1938 godine bili su na granicama provincija: Šansija, Čahara i Hopeja; Šansija i Hopeja; u provinciji Šantungu i drugim. Još od samog početka rata u Kini su postojala dva samostalna fronta: kuomintanški front i front oslobođenih rejona koji je postao glavni front antijapanskog rata.

Krajem 1937 i početkom 1938 godine japanska vojska je bez teškoća osvojila provinciju Šantung i uproleće počela borbe za grad Sičou. Aprila meseca kineska vojska je potukla Japance kod Tajerčuanga (u južnom delu provincije Šantung), ali kuomintanška komanda nije iskoristila ovaj uspeh, te su u maju Japanci uspeli da osvoje grad Sičou. Oktobra 1938 pali su Kanton i Hankou (Vuhan). Kuomintanška Vlada prešla je iz Hankoua u grad Čungking, gde je ostala do završetka rata.

Period Japansko-kineskog rata od oktobra 1938 do avgusta 1945 karakteriše se žestokim borbama između japanske vojske i fronta oslobođenih rejona. U toku uspešne borbe rasle su snage 8 i Nove 4 armije. Stvoreni su oslobođeni rejoni na granicama provincija Hopeja, Honana i Anhueja (1938), Šansija i Suijuana (1940), u rejonu Kantona, na ostrvu



Hajnanu, itd. 5 decembra 1940 snage 8 armije pod komandom Ču Dea izvršile su napad na japanske položaje, koji je poznat pod imenom »Bitka 100 pukova«.

Uspesi kineskih demokratskih snaga izazvali su strah i nezadovoljstvo reakcije. Čang Kaj Šekova klika je prekinula operacije protiv japanskih zavojevača i obnovila politiku fašističkog terora nad demokratskim snagama. Decembra 1938 počeli su izdajnički napadi kuomintanških jedinica na jedinice 8 i Nove 4 armije. Krajem 1939 godine Čang Kaj Šekove snage su blokirale Pogranični rejon Šensi — Kansu — Ningsija, sa ciljem da ga unište gladu; januara 1941 napale su Novu 4 armiju u južnom delu provincije Anhueja i uništile jednu njenu kolonu sa kojom se kretao štab armije.

Japanska vojska je 1941—1942 godine preduzela veliku ofanzivu protiv oslobodilačkih rejona, ali je uspjela da uz velike gubitke ovlada samo jednim delom oslobođenih rejona u Severnoj Kini. Teritorija oslobođenih rejona u Centralnoj i Južnoj Kini proširivala se i u ovom periodu. Snage fronta oslobođenih rejona prešle su 1944 godine u ofanzivu protiv japanskih zavojevača i ne samo da su vratile teritoriju oslobođenih rejona izgubljenju 1941—1942 godine, nego su je još više proširile. 1943 godine front oslobođenih rejona vezao je za sebe 64% svih japanskih snaga u Kini i 95% snaga Vang Čing Vejeve marionetske Vlade.

U to doba se kuomintanški front gotovo raspao. Po tajnim Čang Kaj Šekovim naređenjima kuomintanški generali su prelazili na stranu Japanaca da bi u njihovoj službi produžili borbu protiv 8 i Nove 4 armije. Leti 1943 godine kuomintanško komandovanje privuklo je nove snage granicama Pograničnog rejona, pripremajući nastupanje na njegov glavni grad Jenan.

Aprila 1944 Japanci su ponovo preduzeli nastupanje na kuomintanškom frontu, zauzeli su železničku prugu Peking — Kanton i spojili se sa grupom svojih snaga u rejonu Kantona. Kuomintanška vojska je bila do nogu potučena, a njeni su se ostaci dali u panično bekstvo. Međutim, odabrane Čang Kaj Šekove trupe u to vreme produžavale su blokadu Pograničnog rejona i ugušivale demokratski pokret u provinciji Sinkjangu. Decembra 1944 japanske prethodnice podiše su provinciji Kuejčouu, ugrozivši Čungking — privremeni glavni grad Kine. Neuspesi i poraz na frontu izazvali su buru narodnog gneva, što je primoralo kuomintanške reakcionare da ponovo stupe u pregovore sa KPK.

9 avgusta 1945 Sovjetski Savez je počeo rat protiv Japana. Sovjetska armija razbila je Japance i oslobodila Mandžuriju. 8 i Nova 4 armija 10 avgusta 1945 su, po Ču Deovom naređenju, prešle u ofanzivu protiv japanskih zavojevača i oslobodile skoro celu Severnu i deo Centralne Kine. 2 septembra 1945 Japan je kapitulirao.

Narodnooslobodilački rat kineskog naroda protiv japanskih imperijalista jasno je pokazao da je KPK bila rukovodeća snaga borbe protiv zavojevača i podigao njen ugled kod narodnih masa. U početku rata (1937) KPK je brojala 40.000 članova, a na kraju rata taj se broj popeo na 1,210.000. 8 i Nova 4 armija imale su 1937 godine svega oko 90.000 ljudi, dok su 1945, zajedno sa narodnim jedinicama koje su deistvovalе u Južnoj Kini, imale 1,300.000 ljudi. U narodnoj vojsci i partizanskim odredima bilo je oko 2,700.000 ljudi.

Ukupna površina oslobođenih rejona iznosila je 1945 godine preko 950.000 km<sup>2</sup> sa oko 100 miliona stanovnika. Oslobođeni rejon protezali su se sa severa na jug, od Mandžurije do ostrva Hajnana. Centar svih ovih rejona bio je grad Jenan — sedište CK KPK.

**Ninggang**, grad u Kini u zapadnom delu provincije Kjangsija; oko 30.000 stanovnika.



**Ningsija** provincija u Severozapadnoj Kini; površina 279.900 km<sup>2</sup>, sa oko 806.000 stanovnika. Administrativni i privredni centar je grad Ningsija. Jugoistočni deo ove provincije bio je 1935—1936 godine oslobođen od vlasti Kuomintanga i sve do obaranja kuomintanskog režima nalazio se u sastavu Pograničnog rejlona Šensi — Kansu — Ningsija.

**Ningsjang**, grad u Kini u provinciji Hunanu na drumu Čangte — Čangša; oko 20.000 stanovnika.

**Ningtu**, grad u Kini u provinciji Kjangsiju; oko 40.000 stanovnika.

## NJ

**Nje Žun Čen**, kineski maršal, rođen je 1899 godine. Krajem 1919 godine otpustovao je u Francusku gde je radio i školovao se. 1922 godine stupio je u Savez kineske komunističke omladine, a 1923 primljen je u KP Kine. 1924 godine otišao je na školovanje u Moskvu. Po povratku, ujesen 1925 godine, određen je za odgovornog sekretara Političkog odeljenja vojne škole i nastavnika socijalno-političke nastave.

Za vreme Severnog pohoda 1926 godine Nje Žun Čen je bio punomoćnik Vojnog komiteta KP Kine kod trupa koje su učestvovala u tom pohodu. 1927 godine, posle Kuomintangove izdaje, bio je određen za sekretara nančanškog Frontovskog komiteta KP Kine, a posle Nančanškog ustanka — za pretstavnika KP Kine kod 11 armije. Iste godine učestvovao je i u Kantonskom ustanku. 1931 godine određen je za zamenika načelnika Glavne političke uprave radničko-seljačke Crvene armije, a zatim za politkomesara 1 korpusa kineske Crvene armije.

U ratu protiv Japana Nje Žun Čen bio je zamenik komandanta i politkomesara 115 divizije 8 armije. Posle borbi kod Pingsinga po nalogu Partije ostao je u neprijateljskoj pozadini gde je organizovao partizanski rat. Novembra 1937 postavljen je za komandanta i komesara vojne oblasti Šansi — Čahar — Hopej. U toku Narodnooslobodilačkog rata komandovao je vojnom oblašću Severne Kine. 1949 godine, posle proglašenja Kine za narodnu republiku, Nje Žun Čen je bio izabran za člana Centralnog saveta narodne vlade i određen za člana Narodno-revolucionarnog vojnog saveta, za zamenika, a docnije i za vršioca dužnosti načelnika Generalštaba. 1954 godine određen je za zamenika predsednika Državnog komiteta odbrane. 23 septembra 1955 godine dobio je čin maršala NR Kine uz najviša odlikovanja.

## P

**Pejping**, naziv Pekinga — glavnog grada Kine — koji mu je 1928 godine dala reakcionarna Čang Kaj Šekova vlada, proglasivši grad Nanking za svoju prestonicu. U septembru 1949 Narodni politički konsultativni savet Kine vratio mu je njegov stari naziv i proglasio za glavni grad NR Kine.

**Peking**, glavni grad NR Kine, privredni, politički i kulturni centar zemlje. Nalazi se u Severnoj Kini u provinciji Hopeju i ima oko 2,8 miliona stanovnika. Peking je jedan od najstarijih gradova Kine. U XII i XIII veku bio je prestonica države Cin, a zatim prestonica Kine. U njemu je 1920 godine bila osnovana jedna od prvih marksističkih grupa u Kini. Posle uvođenja diktature Kuomintanga (1927 godine) prestonicom Kine postao je grad Nanking, dok je Peking bio preimenovan u Pejping. Od 1937 do 1945 godine nalazio se pod japanskom okupacijom. Oslobođen je



u januaru 1949, a u septembru iste godine proglašen za glavni grad NR Kine, kada mu je vraćen i stari naziv.

**Pen De Huaj**, kineski maršal, rođen je 1898 godine. Član KP Kine od aprila 1928 godine. U julu iste godine rukovodio je pobunom u jednoj kuomintanškoj armiji u provinciji Hunanu i stvorio 5 armiju kineske radničko-seljačke Crvene armije koja je docnije obrazovala pograničnu bazu u provincijama Hunanu, Hupeju i Kjangsiju. Peta armija je učestvovala u odbrani revolucionarne baze Čing Kang, kao i u stvaranju baze u južnom delu provincije Kjangsija. Juna 1930 godine 5 armija bila je pretvorena u 3 korpus Crvene armije, a Pen De Huaj određen za komandanta toga korpusa i za sekretara Frontovskog partiskog komiteta. Avgusta iste godine 3 korpus i 1 korpus Crvene armije pod Mao Ce Tungovom i Ču Deovom komandom spojili su se i obrazovali Prvi front. Od 1930 do 1935 godine Pen De Huaj je pod Mao Ce Tungovim i Ču Deovim rukovodstvom vodio ogorčene borbe protiv Čan Kaj Šekovih snaga i učestvovao u Velikom pohodu.

Od 1937 do 1945 godine, za vreme rata protiv japanskih zavojevača, on je bio zamenik komandanta 8 armije i zajedno sa njenim komandantom Ču Deom organizovao u Severnoj Kini, u neprijateljskoj pozadini, narodne oružane odrede i proširivao baze za borbu protiv Japana. Od 1946 do 1949 godine, za vreme Trećeg građanskog revolucionarnog rata, kada su kuomintanške snage nastupale na Pogranični rejon Šensi — Kansu — Ningsija, Pen De Huaj je pod neposrednim rukovodstvom CK KP Kine i druga Mao Ce Tunga, kao komandant Narodnooslobodilačke vojske u Severozapadnoj Kini, osujetio nastupanje Kuomintangovih snaga, prešao u ofanzivu i doprineo oslobodenju severozapadnih oblasti zemlje, uključujući tu i provinciju Sinkjang.

Pen De Huaj, kao komandant kineskih dobrovoljačkih jedinica, oktobra 1950 odlazi u Koreju gde ukazuje pomoć korejskoj Narodnoj armiji u borbi protiv američkih agresora.

1954 godine Pen De Huaj je postavljen za zamenika predsednika Državnog komiteta odbrane, za zamenika predsednika Državnog saveta i za ministra odbrane NR Kine. 23 septembra 1955 dobio je čin maršala NR Kine uz najviša odlikovanja.

**Pingkjang**, grad u Kini u severoistočnom delu provincije Hunana; oko 30.000 stanovnika.

**Pingsing**, prevoj u Kini u provinciji Šansiju kojim prolazi drum koji spaja grad Tanjuan sa železničkom prugom Peking — Pukou.

Kod ovog je prevoja 115 divizija 8 kineske armije u septembru 1937 veštini i odlučnim manevrom izvojevala krupnu pobjedu nad 15 japanskom divizijom u situaciji kada su kuomintanške snage u neredu odstupale na celom frontu ispred japanske vojske. To je bila prva pobjeda kineske vojske nad japanskom i značajna po tome što je razbila mišljenje o nepobedivosti japanske vojske.

**Ping Sjang**, grad u Kini u zapadnom delu provincije Kjangsija, krupan centar proizvodnje uglja (oko milion tona godišnje).

**Pogranični rejon Šensi — Kansu — Ningsija**, teritorija na granici provincija Šensija, Kansua i Ningsije u severozapadnoj Kini koja je od oktobra 1935 do 1947 godine bila baza Narodne revolucije i sedište CK KP Kine. Ovaj je rejon postao od manje revolucionarne baze stvorene 1932—1933 godine za vreme Drugog građanskog revolucionarnog rata na granici provincija Šensija i Kansua. Posle Velikog pohoda ovamo su bile prebačene glavne snage kineske Crvene armije a sa njima i CK KP Kine.



Tako se Pogranični rejon pretvorio u štab svekineske revolucije odakle je KP Kine na čelu sa Mao Ce Tungom povelala ogorčenu borbu za prekid građanskog rata koji je raspirivao Kuomintang i za okupljanje svih snaga zemlje u jedinstveni antijapanski nacionalni front za pružanje otpora japanskom imperijalizma.

Pogranični rejon obuhvatao je 23 okruga (100.000 km<sup>2</sup> sa 1,5 miliona stanovnika) sa centrom u gradu Jenanu. Decembra 1939 bio je opkoljen kuomintanškim snagama, koje su 1947 godine uspele da osvoje jedan njegov deo sa gradom Jenanom. Kineska Narodnooslobodilačka vojska oslobodila je ovaj rejon u aprilu 1948.

### **Prvi građanski revolucionarni rat u Kini (1924—1927)**

(v. skicu 1)

Na I kongresu Kuomintanga, januara 1924, na kome su kao predstavnici KPK učestvovali Mao Ce Tung, Lin Po Ču, Ču Čiu Paj i drugi, usvojen je novi program u kome su se odrazile političke promene u Kini kao i promene nastale u radu Kuomintanga. Za osnov ovog programa uzeta su tri poznata Sun Jat Senova narodna principa (obaranje mandžurske dinastije, osnivanje republike i izjednačenje prava na zemlju), kao i tri njegove osnovne političke postavke — savez sa SSSR-om, savez sa KPK i podrška radnika i seljaka.

Posle I kongresa proširila se saradnja Kuomintanga sa KP Kine. Zajedničkim naporima KPK i Kuomintanga stvoren je jedinstven nacionalan front u zemlji, obrazovana revolucionarna baza u provinciji Kuangtungu, a maja 1924 na ostrvu Vampu osnovana je vojna škola pod rukovodstvom Ču En Laja. Isto tako, stvorena je i Nacionalno-revolucionarna vojska (NRV). To su bili najvažniji uslovi koji su omogućili uspešan razvoj Prvog građanskog revolucionarnog rata u Kini.

Jačanje narodnooslobodilačkih snaga izazvalo je nezadovoljstvo stranih imperijalista. Oktobra 1924 engleska laburistička Vlada je organizovala kontrarevolucionarnu pobunu u Kantonu kojom je rukovodila reakcionarna kompradorska organizacija. Kantonski radnički odredi i odredi NRV ugušili su ovu pobunu. Snažan razvoj narodnooslobodilačkog i antiimperijalističkog pokreta u Kini izazvao je promene i na severu zemlje. Feng Ju Sjang, jedan od generala militarističke klike iz provincije Čili, pod uticajem narodnooslobodilačkog elana, izdvojio se, proglasio svoju armiju nacionalnom i oktobra 1924 njegove su jedinice proterale čiliske militariste Cao Kuna i Vu Pej Pua iz Pekinga. Posle toga je u Pekingu bila obrazovana nova vlada na čelu sa Tuan Ci Juiom. Da bi učvrstio svoj položaj, on je, koristeći popularnu parolu saziva Nacionalnog kongresa, sazvaio konferenciju za rešenje pitanja reorganizacije vlasti, na koju je bio pozvan i Sun Jat Sen. Ali ova konferencija nije dala, niti je mogla dati, pozitivne rezultate, jer usled protivljenja Tuan Ci Juia nije sazvana na demokratskim načelima, nego je ustvari predstavljala kongres generala-militarista, te je Sun Jat Sen odbio da učestvuje na njoj.

U periodu februar-mart 1925 godine kantonska revolucionarna vojska uspešno je izvršila prvi pohod na istok protiv snaga militariste Čen Čjung Minga, koje su se bile prikupile u istočnom delu provincije Kuangtungu i ugrožavale Kanton. U drugom pohodu, novembra iste godine, Čen Čjung Mingove snage bile su razbijene.

Narodnooslobodilački revolucionarni pokret u Kini se širio. Glavnu snagu ovog pokreta sačinjavali su radnici i seljaci. U Šangaju je 30 maja 1925 došlo do masovne demonstracije radnika i studenata protiv japanskog terora i zverstava učinjenih u Cingtaou i Šangaju. Otvaranje vatre



na demonstrante od strane policije engleskog naselja (Setlmenta) bio je signal za sveopšti štrajk koji je trajao sve do septembra 1925. Štrajkovi su vođeni i u svim inostranim fabrikama. 19. juna 1925, pod rukovodstvom komunista, počeo je štrajk radnika u Hongkongu i Kantonu i trajao je čitavih 16 meseci. Kantonska revolucionarna Vlada podržavala je štrajkače.

U prvoj etapi Revolucije — etapi ujedinjenog nacionalnog fronta — oštrica revolucionarne borbe bila je okrenuta protiv inostranih imperijalista i njihovih militarističkih slugu. No, iako je postojao jedinstven nacionalan front, u njemu je bilo neslaganja, vođena je borba između radničke klase i buržoazije za rukovođenje Revolucijom, i ona se sve više zaoštravala. Još 1925 godine bila je formirana grupa desnih kuomintangovaca čiji je cilj bio prekid saveza sa komunistima, razbijanje jedinstvenog fronta i ugušivanje radničko-seljačkog pokreta. Na zahtev desnog krila Kuomintanga, Čang Kaj Šek je 20. marta 1926 u Kantonu preduzeo ozbiljne mere da uguši Revoluciju. On je izvršio hapšenje niza komunista, smenio komuniste sa komandnih dužnosti u vojsci, primio u rukovodstvo Kuomintanga desne kuomintangovce — pretstavnike kompradorske buržoazije i zemljoposjednika, itd. Ali, u to vreme desni kuomintangovci nisu smeli da razbiju jedinstven front, jer je nacionalna buržoazija, koja je sačinjavala znatan deo Kuomintanga, i dalje ostala na poziciji jedinstvenog fronta.

Aktivizaciju desničarskih elemenata unutar Kuomintanga pratilo je jačanje delatnosti reakcionarnih militarističkih snaga na severu zemlje. Čang Co Lin i Vu Pej Pu su na zahtev imperijalista ujedinili svoje snage za borbu protiv demokratskog pokreta, i aprila 1926 potisnuli Feng Ju Sjangove snage iz Pekinga i Tjencina.

U ovom periodu inostrani imperijalisti su pomagali reakcionare. Njihova je intervencija bila prikrivena i ogledala se u organizovanju kontrarevolucionarnih istupanja, finansiranja reakcionarnih snaga i sl.

I pored jačanja delatnosti reakcionara i poraza Feng Ju Sjangove vojske, borba radnika i seljaka za svoja prava i dalje se širila. Autoritet KPK rastao je. Jula 1926 NRV kantonske Vlade preduzela je pohod na sever (vidi **Severni pohod**) u cilju političkog ujedinjenja zemlje i obaranja vlasti imperijalista i njihovih militarističkih slugu. U organizaciji Severnog pohoda, koji pretstavlja najvažniju etapu Prvog građanskog revolucionarnog rata, najveću je ulogu odigrala KPK. Kineska buržoazija je nastojala da Severni pohod ograniči na čisto vojne ciljeve, ali ga je KPK usmerila na buđenje svesti kod narodnih masa i za njihovo organizovanje. S druge strane, podrška naroda je obezbedila uspeh ovog pohoda.

12. aprila 1927 Čang Kaj Šek je izvršio kontrarevolucionarni prevrat u Šangaju. Saradnja KPK sa Kuomintangom bila je prekinuta. Počela su masovna hapšenja i ubijanja revolucionara i komunista. Kontrarevolucionarni prevrati su izvršeni takođe i u Kantonu i u drugim gradovima Jugoistočne Kine. Etapa ujedinjenog fronta bila je završena.

Posle Čang Kaj Šekovog prevrata, revolucionarna borba u Kini ulazi u višu fazu razvitka i njena se oštrica okreće protiv unutrašnjih neprijatelja, pre svega protiv feudalnog režima, a agrarna revolucija postaje njen glavni cilj.

Provincije Hunan, Hupej, Kjangsi i Honan ostale su pod vlašću nacionalno-revolucionarne vuhanske Vlade. Tamo je pod rukovodstvom mesnih komunističkih organizacija počela podela zemljoposjedničke zemlje, a naročito velika aktivnost u ovome zapazena je u provinciji Hunanu. Seljački savezi na teritoriji vuhanske Vlade okupili su do 10 miliona ljudi, KPK povećala se od 5.000—6.000 na 50.000—60.000 članova, sindikalne organizacije brojale su oko 3 miliona članova. Hegemonija proletarijata postajala je odlučujući faktor političke situacije.



Međutim, u vuhanskoj Vladi bilo je rukovodilaca nesposobnih da vode doslednu revolucionarnu borbu, sklonih izdaji i sporazumaštvu sa reakcijom, kao što su, naprimer, bili Čen Tu Siu i njegove pristalice koje su bile protiv političke aktivnosti masa i protiv agrarne revolucije. Tako je, u periodu maj-jun 1927, na teritoriji vuhanske Vlade došlo do kontra-revolucionarnog istupanja niza generala. Feng Ju Sjangove snage, koji je tada saradivao sa vuhanskom Vladom, razbijajući militarističke jedinice, uspešno su nastupale sa severa prema provinciji Honanu. 31 maja vuhanske snage spojile su se sa snagama Feng Ju Sjanga, ali on je jula 1927 zaključio sporazum sa Čang Kaj Šekom. Razvoj agrarne revolucije, pritisak zemljoposjednika i imperijalista odveli su vuhanski Kuomintang na put kontrarevolucije. Situacija u Vuhanu pogoršavala se. 15 jula 1927 Vang Čang Vej i njegovi potčinjeni počeli su krvav obračun sa komunistima i drugim revolucionarnim elementima. Objavljena je deklaracija o prekidu odnosa između vuhanskog Kuomintanga i komunističke, a KPK je bila oterana u ilegalnost i počeo je beli teror.

Revolucija je 1927 godine pretrpela privremeni poraz, jer su u to vreme snage imperijalista i zemljoposjednika bile jače od revolucionarnih snaga. Porazu je doprinela i oportunistička politika kapitulantske Čen Tu Siuove grupe. Bez obzira na poraz, uticaj revolucije na sudbinu Kine bio je ogroman. Revolucija je digla u borbu protiv imperijalizma i feudalizma ogromne mase, raskrinkala kontrarevolucionarni stav generalske klike i kuomintanške reakcionare, učvrstila autoritet KPK kod radnih masa i u celini proširila revolucionarni pokret. Iskustvo iz Prvog građanskog revolucionarnog rata pokazalo je da je pobjeda Revolucije u Kini nemoguća bez jedinstvenog fronta osnovanog na savezu radnika i seljaka na čelu sa radničkom klasom, kao i bez revolucionarne vojske, pod rukovodstvom Komunističke partije.

**Pukou**, grad u Kini u provinciji Kjangsuu; krajnja tačka železničke pruge Tjencin — Pukou; oko 30.000 stanovnika.

## S

**Sečuan**, provincija u Kini u slivu gornjeg toka reke Jangcea (Jangcekgang); važna poljoprivredna i industrijska oblast Kine. Površina 550.000 km<sup>2</sup>, sa oko 66 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Čengtu, a veći gradovi: Čungking, Ipin (Sunfu), Nančung (Šunking). Po odluci Državnog saveta NR Kine 1955 godine u sastav ove provincije uključena je i bivša provincija Sikang (sem oblasti Čamdoa).

Za vreme Prvog građanskog rata (1924—1927) u provinciji Sečuanu se razvijao masovni antiimperijalistički pokret, a u Drugom građanskom ratu (1927—1936) ova oblast je postala poprište borbe revolucionarne vojske protiv reakcionarnih Čang Kaj Šekovih snaga. Januara 1933 snage 4 fronta Crvene armije ušle su u Sečuan i, potukavši jedinice mesnih imperijalista, stvorile revolucionarnu bazu na granici provincija Sečuana i Šensija. 1934 godine oslobođeni istočni deo ove provincije ušao je u sastav revolucionarne baze Pograničnog rejona Hunan—Hupej—Sečuan—Kuejčou koji su branile jedinice Drugog fronta. Juna 1935 u zapadnom delu Sečuana spojile su se snage Prvog fronta kineske Crvene armije, koje su vršile Veliki pohod, sa snagama Četvrtog fronta, pa su zajedno krenule na sever i ujesen 1936 stigle u rejon Šensi—Kansu gde su se sastale sa snagama Prvog fronta Crvene armije.

Za vreme rata protiv Japana (1937—1945) grad Čungking je krajem 1938 godine bio sedište kuomintanške Vlade. Odvojena od centralnog dela Kine visokim planinama, ova provincija je bila oslobođena od Čang Kaj Šekove vlasti krajem 1949 godine.



**Severni pohod (1926—1927, v. skicu 1)** izvršila je kineska Nacionalno-revolucionarna vojska (NRV) iz provincije Kuangtunga na sever protiv severnih militarista koji su vladali teritorijom u slivu reke Jangcea i Hoanghoa. Severni pohod je bio najvažnija etapa Prvog građanskog revolucionarnog rata (1924—1927). Uslovi koji su omogućili preduzimanje ovog pohoda bili su: stvaranje jedinstvenog nacionalnog fronta i revolucionarne vojske na bazi saradnje Kuomintanga i KP Kine; porast uticaja KPK na narodne mase; pretvaranje provincije Kuangtung u revolucionarnu bazu i porast oslobodilačkog pokreta u celoj Kini posle događaja od 30 marta 1925.

Glavne snage NRV krenule su iz provincije Kuantunga na sever 9 jula 1926, dok je jedan deo još u maju prešao granicu provincije Hunana. Avgusta 1926 završeno je oslobodjenje provincije Hunana, a u septembru su bili oslobođeni gradovi Hankou i Hanjang, važni centri na reci Jangceu. 10 oktobra je osvojen na juriš Vučang — glavni grad provincije Hupeja. Ostaci razbijenih snaga militarista Vu Pej Pua povukli su se na sever u provinciju Honan. Posle oslobodjenja grada Vuhana NRV produžila je operacije za oslobodjenje provincija Istočne Kine sa gradovima Šangajem i Nankingom. Slomivši otpor Sun Čuan Fanovih snaga, jedinice NRV su 8 novembra 1926 oslobodile Nančang — glavni grad provincije Kjangsija, a 18 novembra — Fučou — glavni grad provincije Fukiena. Do kraja 1926 godine pod kontrolom nacionalno-revolucionarne Vlade, koja je prešla u Vuhan, nalazile su se provincije Kuangtung, Kuangsi, Kuejčou, Hunan, Hupej, Kjangsi i Fukien. U periodu februar—mart 1927 oslobođeni su provincija Čekjang, deo provincije Anhueja i otpočelo je nastupanje na Šangaj i Nanking.

Nastupanje NRV stvorilo je povoljne uslove za razvoj radničko-seljačkog pokreta i osnivanje sindikalnih, seljačkih i drugih demokratskih organizacija na oslobođenom teritoriji, a KP Kine bio je omogućen slobodan rad na okupljanju masa za izvojevanje konačne pobede. Seljački pokret u provinciji Hunanu kojom je rukovodio Mao Ce Tung dobio je naročito širok zamah.

Jedan od krupnih uspeha Revolucije bilo je oslobodjenje grada Vuhana (3 januara 1927) od strane narodnih masa pod rukovodstvom Lju Šao Cia. Da bi ubrzali oslobodjenje Šangaja, šangajski radnici su dvaput dizali ustanak, ali oba su bila ugušena. Najzad, u trećem ustanku kojim su rukovodili komunisti na čelu sa Ču En Lajem, Šangaj je bio oslobođen od vlasti militarista 22 marta 1927 kada su u oslobođeni grad ušle jedinice NRV. 24 marta 1927 bio je oslobođen i grad Nanking od strane jedinica NRV u kojima su političkim radom rukovodili Lin Po Ču i Li Fu Čun. Oslobodjenje Šangaja i Nankinga pretstavljalo je najveću pobedu revolucionarnih snaga Kine. Ali, ova pobeda nije bila čvrsta. Dok je revolucionarno jezgro KPK na čelu sa Mao Ce Tungom provodilo politiku razvijanja revolucionarnih snaga, saveza sa seljacima i učvršćivanja pozicija KPK u NRV, dotle je desni oportunist Čen Tu Siu sa svojim pristalicama, koji su tada zauzimali rukovodeće položaje u CK KPK, vodio kapitulantsku politiku pred buržoazijom koja je težila da obuzda revoluciju. Oni su minirali rad na širenju uticaja KP u vojsci, naoružavanju narodnih masa i širenju seljačkog pokreta. Većinu komandnih dužnosti u NRV zauzimali su desni kuomintangovci na čelu sa Čang Kaj Šekom — njenim vrhovnim komandantom. Zbog prelaza velikog broja militarističkih jedinica na stranu NRV (posle njenih pobjeda u provinciji Hunanu, Hupeju i Kjangsiju) njen se kvalitet znatno pogoršao. Posle ulaska jedinica NRV u Šangaj i Nanking, američki i engleski imperijalisti počeli su otvorenu intervenciju protiv Revolucije da bi je ugušili uz pomoć desnih kuomintangovaca. Oni su 24 marta 1927 bombardovali Nanking sa svojih ratnih brodova, što je reakcionarnim elementima Kuomintanga poslužilo kao signal za otvoreno istu-



panje protiv Revolucije. Koristeći svoj položaj u NRV, Čang Kaj Šek i njegove pristalice uspostavljali su vezu sa imperijalistima i militaristima i 12 aprila 1927 izvršili prevrat u Šangaju, a zatim i u drugim gradovima Jugoistočne Kine. Jedinice NRV koje su ostale verne Vuhanskoj vladi (vuhanska NRV), potukavši snage militariste Čang Co Lina, produžile su pohod na sever i oslobodile provinciju Honan. Međutim, generali iz sastava vuhanske NRV, zajedno sa kuomintanškom vladom u Vuhanu na čelu sa izdajnikom Vang Čing Vejem, jula 1927 istupili su protiv Revolucije. Posle kontrarevolucionarnih prevrata uspesi Severnog pohoda bili su poništeni, Revolucija je pretrpela privremeni poraz, a klika kuomintanških reakcionara osvojivši vlast postala je instrumenat inostranih imperijalista za porobljavanje Kine. Važnu ulogu u porazu Revolucije 1924—1927 godine odigrao je i kapitulantski stav desnih oportunističkih KP Kine.

Severni pohod je imao vanredno veliki značaj za Kinesku revoluciju. KP Kine i narodne mase, naročito južnih i centralnih provincija, stekle su revolucionarno iskustvo koje je korisno poslužilo za organizaciju kineske Crvene armije i za stvaranje revolucionarnih uporišnih baza u toku Drugog građanskog rata 1927—1936 godine i razvijanje agrarne revolucije.

**Sičou**, grad u Kini u provinciji Kjangsuu. Oko 373.000 stanovnika. Važan privredni i saobraćajni centar.

Za vreme Narodnooslobodilačkog rata Kine protiv Japana (1937—1945) u rejonu ovog grada je 1938 godine došlo do velike bitke između kineskih i japanskih snaga. Za vreme Trećeg građanskog revolucionarnog rata u bici kod Sičoua kineska Narodnooslobodilačka vojska razbila je krupne kuomintanške snage i 1 decembra 1948 oslobodila grad.

**Sijan**, grad u Kini u dolini reke Vejhoa; administrativni i važan industrijski centar provincije Šensijsa. Oko 800.000 stanovnika. Do oslobođenja zemlje od kuomintanške vlasti dugo je predstavljao vojnu bazu Kuomintanga za napade na Pogranični rejon Šensi—Kansu—Ningsija.

**Sikang**, provincija u zapadnoj Kini; površina 457.200 km<sup>2</sup> sa oko 1,8 miliona stanovnika; administrativni centar je grad Jačou (Jan). Ukinuta je 1955 odlukom Državnog saveta NR Kine a njena teritorija uključena u provinciju Sečuan.

**Sikjang**, reka u Jugoistočnoj Kini, protiče kroz provincije Junan, Kuangsi i Kuangtung. Uliva se u Južno Kinesko More, a duga je oko 2.000 km. Površina sliva iznosi oko 400.000 km<sup>2</sup>. Plovna je od ušća do grada Vučoua, a do Kantona i za morske brodove. U njoj se delti nalazi jedna od najvećih luka i važan industrijski centar zemlje grad Kanton.

**Sinkjang**, provincija u Severozapadnoj Kini, na granici sa SSSR-om, Avganistanom, Indijom i Mongolskom NR; površina 1.707.200 km<sup>2</sup>, sa oko 5 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Tihua (Urumči). Odlukom Stalnog komiteta Svekineskog kongresa narodnih predstavnika preimenovana je 1955 godine u Sinkjanšku ujgursku autonomnu oblast.

**Sjangjijn**, grad u Kini u provinciji Hunanu na reci Hsiangkjangu; preko 17.000 stanovnika.

**Sjangtan**, industrijski grad u Kini u provinciji Hunanu na reci Hsiangkjangu; oko 184.000 stanovnika; važan komunikacijski čvor pomenute provincije.

**Sjaj Sjan Čjan**, kineski maršal, rođen je 1902 godine. U redove KP Kine stupio je 1927 godine. Posle učešća u Kantonskom ustanku bio je koman-



dant i načelnik štaba 4 divizije kineske Crvene armije. Od 1929 do 1932 godine Sjuj Sjan Cjan učestvuje u stvaranju revolucionarnih baza u graničnom delu provincije Hupeja, Honana i Anhueja, kao i u rukovođenju radom u njima. Pored toga, rukovodio je stvaranjem 4 fronta Crvene armije i bio određen za njegovog komandanta. 1933 godine snage 4 fronta ušle su u severni deo provincije Sečuana i u južni deo provincije SENSija gde su organizovale pograničnu revolucionarnu bazu. 1935 i 1936 godine Sjuj Sjan Cjan učestvovao je u Velikom pohodu Crvene armije.

1937 godine, kad je počeo rat protiv japanskih zavojevača, Sjuj Sjan Cjan bio je postavljen za zamenika komandanta 129 divizije, a zatim za komandanta Prve grupe jedinica 8 armije. Tada on stvara anti-japansku bazu u južnom delu provincije Hopeja i učestvuje u stvaranju baze za rat protiv Japana u provinciji Šantungu i rukovođenju njenim radom.

Od 1946 do 1949 godine, za vreme Trećeg građanskog rata, Sjuj Sjan Cjan je bio na dužnosti zamenika komandanta vojne oblasti Severne Kine. Od 1949 godine on je član Centralnog saveta narodne vlade NR Kine, član Narodnorevolucionarnog vojnog saveta i načelnik Generalštaba kineske Narodnooslobodilačke vojske, a 1954 godine određen je za zamenika predsednika Državnog komiteta odbrane. 23 septembra 1955 godine dobio je čin maršala NR Kine uz najviša odlikovanja.

**Sučou**, grad u Kini u provinciji Kjangsuo na Velikom kanalu. Ima oko 600.000 stanovnika. Veliki industrijski i trgovački centar. Od 1937 do aprila 1949 nalazio se pod japanskom okupacijom.

**Suijuan**, provincija u Severoistočnoj Kini; površina 329.400 km<sup>2</sup>, sa oko 2,7 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Kuejsui (Suijuan). Posle administrativne reforme 1954 godine uključena je u sastav Autonomne oblasti Unutrašnje Mongolije.

**Sung**, carska dinastija koja je od 420 do 478 godine vladala južnim delom Kine u doba kada su na jugu i severu zemlje postojala samostalna carstva. Za vreme njene vladavine vođena je dugotrajna borba protiv severnog carstva kojim je vladala dinastija Vej, a posebno rat za povratak teritorije sadašnje provincije Honana, koju je dinastija Sung bila izgubila. Ovaj rat, kao i unutrašnja neslaganja i česti pučevi, dovelo ju je do propasti, posle čega je vlast u Južnoj Kini prešla u ruke dinastije Či.

**Sung Čing Ling**, poznata kineska državna i javna radnica, Sun Jat Senova supruga i najbliža saradnica u njegovoj revolucionarnoj delatnosti. Rođena je 1890 godine. Učestvovala je u Revoluciji 1924—1927 godine. Za vreme rata protiv Japana i Narodnooslobodilačkog rata rukovođila je nizom patriotskih organizacija. Posle rata (1949) izabrana je za zamenika predsednika Centralne narodne vlade NR Kine, a od septembra 1954 godine je zamenik predsednika Stalnog komiteta Sveskopskog kongresa narodnih predstavnika. 1952 godine objavljeno je njeno delo *Borba za novu Kinu* koje obuhvata njene članke, govore i izjave.

**Sungkjang**, provincija u Severoistočnoj Kini; površina 205.000 km<sup>2</sup>, sa oko 5,4 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Harbin. Ukinuta je 1954 godine, a njena teritorija priključena provinciji Hajlungkjangu.

**Sungpan**, grad u Kini. Nalazi se u severnom delu provincije Sečuana, na gornjem toku reke Mina kod prevoja Banlanga, na visini od 4.000 m. Ima oko 4.000 stanovnika.



**Sun Jat Sen** (1866—1925), veliki kineski revolucionar i demokrata. 1894 godine osnovao je revolucionarnu organizaciju »Šinčunhuej« (»Društvo za preporod Kine«), a 1905 još masovniju revolucionarno-demokratsku organizaciju »Tunmenhuej« (»Saveznu ligu«) koja je okupila napredne krugove kineske buržoazije i inteligencije. 1907 godine formulisao je tri narodna principa: nacionalizam (obaranje mandžurske dinastije), narodna vlast (osnivanje republike) i blagostanje naroda (izjednačenje prava na zemlju). U Revoluciji 1911 godine, koja se odvijala pod rukovodstvom Savezne lige, oborena je mandžurska dinastija, a Sun Jat Sen je bio izabran za predsednika Republike. Ali, ubrzo su vlast osvojili feudalci — militaristi — agenti imperijalističkih zemalja i kineskih zemljoposjednika i kompradora.

Velika oktobarska revolucija, masovni pokret u Kini i osnivanje KP Kine (1921) mnogo su uticali na Sun Jat Senovu delatnost. KPK pomogla mu je da izvrši reorganizaciju Kuomintanga (1923—1924), na čijem se on čelu tada nalazio. Sun Jat Sen tada formuliše tri osnovna načela svoje politike (savez sa SSSR-om, saradnja sa KPK, podrška radnika i seljaka) i na nov način definiše svoja tri narodna principa, dajući im antiimperijalističku i doslednu antifeudalnu sadržinu.

**Svatou**, grad i veća luka u Južnoj Kini, u provinciji Kuangtungu na obali Južnog Kineskog Mora; ima oko 300.000 stanovnika.

## Š

**Šangaj**, grad i luka u Kini, u provinciji Kjangsui, najveći grad Kine — preko 6 miliona stanovnika. Važan industriski, finansijski, trgovački i komunikacijski centar Kine.

**Šansi**, provincija u Severnoj Kini; površina 104.900 km<sup>2</sup>, sa 14,3 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Taijuan.

**Šantung**, provincija u Istočnoj Kini na obali Žutog Mora. Površina 149.100 km<sup>2</sup>; ima oko 48,8 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Cinan. Veće luke: Cingtao, Čifu, Vejhajvej.

**Šen Čun Ju** (rođen 1875 godine), kineski političar i pravnik. Bio je član revolucionarne organizacije Tunminhuej kojom je rukovodio Sun Jat Sen. Počev od 1931 godine energično je istupao za pružanje otpora japanskoj agresiji. Šen Čun Ju je jedan od organizatora i rukovodilaca kineske Demokratske lige. 1949 godine bio je izabran za zamenika predsednika Svekineskog komiteta Narodnog političkog konsultativnog saveta Kine i određen za predsednika Vrhovnog narodnog suda. Septembra 1954 izabran je za zamenika predsednika Stalnog komiteta Svekineskog kongresa narodnih predstavnika.

**Šensi**, provincija u severnoj Kini. Površina 188.000 km<sup>2</sup>; ima 15,8 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Sijan.

## T

**Taijuan**, grad u Kini na obali reke Fenhoa; administrativni centar provincije Šansija i važan industriski i privredni centar zemlje. Ima oko 721.000 stanovnika.

Od kraja 1937 do avgusta 1945 godine nalazio se pod japanskom okupacijom. U njemu je 1937 godine organizovan Glavni radnički sin-



dikat provincije Šansija, koji je počeo da formira oružane odrede za borbu protiv japanskih zavojevača.

**Taj,** plovno jezero u Kini u provinciji Kjangsuu i Čekjangu; nalazi se južno od reke Jangcea (Jangcekjang), a zapadno od Velikog kanala sa kojim je vezano nizom reka. Dugo je 60, a široko 45 km.

**Tajho,** grad u Kini u provinciji Kjangsiju na reci Hanu i drumu Nančang — Kanton. Ima 6.000 stanovnika.

**Tang,** kineska carska dinastija, vladala je od 618 do 907 godine. Prva polovina njene vladavine karakteriše se učvršćivanjem centralne vlasti, proširenjem teritorije i porastom moći carstva. 780 godine izvršene su reforme i priznato je vlasništvo nad zemljom krupnim zemljoposjednicima. Jačanje eksploatacije i naglo pogoršanje ekonomskog položaja narodnih masa dovelo je do Seljačkog rata (874—884 godine) u kome je dinastija bila oborena, a na teritoriji Kine osnovano nekoliko carevina.

**Tjencin,** grad u Kini na reci Pejhou, u provinciji Hopeju. Važan industrijski, privredni i komunikacijski centar zemlje i jedna od najvećih luka Kine. Po broju stanovnika (oko 2,7 miliona) je treći grad u Kini.

Od 1937 do januara 1949 nalazio se pod japanskom okupacijom.

### **Treći građanski revolucionarni rat u Kini (1945—1949)**

Posle završetka Drugog svetskog rata i poraza Japana, kuomintanška Vlada je, u uslovima svenarodnog pokreta za mir i demokratiju u zemlji, morala da stupi u pregovore sa KPK. Pregovori su otpočeli u Čungkingu 28 avgusta 1945. Delegaciju KPK predvodio je Mao Ce Tung. Na pregovorima je bio postignut sporazum u nizu pitanja, a za rešenje pitanja u kojima nije bila postignuta saglasnost trebalo je da se sazove Politički konsultativni savet od predstavnika svih partija i organizacija.

Čang Kaj Šek je otpočeo pregovore sa KPK, misleći da na taj način prikrije svoje namere da otpočne građanski rat i nadajući se da će postignuti sporazum oslabiti budnost demokratskih snaga u zemlji. Iako je sporazum bio potpisan, reakcija je pokušavala da uništi oružane snage KPK i da likvidira oslobođene rejone, pa su u tom cilju kuomintanške snage izvršile napad na jedinice 8 i Nove 4 armije. Borbe između kuomintanške vojske i jedinica 8 i Nove 4 armije krajem 1945 vođene su u provincijama: Džeholu, Suijuanu, Hopeju, Honanu, Šantungu i dr. Poraz kuomintanških snaga u borbi sa 8 i Novom 4 armijom i jak otpor kineskog naroda primorali su Čang Kaj Šekovu Vladu da otpočne nove pregovore sa KPK i na taj način dobije vremena za pregrupisanje snaga za novi napad na oslobođene rejone. Decembra 1945 u Čungkingu je počelo zasedanje Političkog konsultativnog saveta. Delegaciju KPK predvodio je Ču En Laj. 10 januara 1946 objavljen je zajednički komitike predstavnika Kuomintanga i KPK u kome se kaže da je svima jedinicama naređeno da 13 januara 1946 prekinu borbena dejstva, i da se za izvršenje sporazuma o prekidu operacija u Pekingu stvara štab od predstavnika Kuomintanga, KPK i diplomatske misije SAD, čija će se naređenja objavljivati pod Čang Kaj Šekovim potpisom.

Na ovom zasedanju, koje je završeno 31 januara 1946, usvojeni su predlozi o reorganizaciji Vlade, o vojnim pitanjima, o projektu Ustava i Nacionalnom kongresu. Vođa delegacije KPK Ču En Laj je izjavio da je, iako donesene odluke ne odgovaraju u potpunosti gledištima KPK, ona ipak spremna da se bori za njihovo ostvarenje.



Kineska javnost pozdravila je sporazum, ali je kuomintanška klika zauzela neprijateljski stav prema njemu i na II plenumu Centralnog izvršnog komiteta Kuomintanga usvojila niz odluka koje su se kosile sa odlukama Političkog konsultativnog saveta, težeći da po svaku cenu očuva jednopartiski karakter Vlade, da spreči prijem demokratskih snaga u organe vlasti i da u zemlji uguši pokret protiv kuomintanške reakcije i širenja američkog imperijalizma.

Kuomintang je tada imao široku vojno-političku podršku agresivnih krugova SAD. Do kraja 1945 Amerikanci su obučili i naoružali 39 kuomintanških divizija, a i docnije su obilno snabdevali kuomintanšku vojsku ratnim materijalom mešajući se u unutrašnje stvari Kine što je bilo u suprotnosti sa odlukama Moskovske konferencije.

Oslanjajući se na podršku agresivnih krugova SAD i raspoložuci ogromnom vojskom od 4.300.000 ljudi, kuomintanška Vlada je odlučila da jula 1946 otpočne opštu ofanzivu protiv demokratskih oružanih snaga. Ofanziva kuomintanške vojske počela je napadom na oslobođene rejone u Centralnoj Kini, a zatim su demokratske oružane snage napadnute u južnom delu provincije Šansija, severnom delu provincije Kjangsija, jugozapadnom delu provincije Šantunga, istočnom delu provincije Ho-peja i Suijuana, u južnom delu provincije Čahara, u provinciji Džeholu i južnom delu provincije Ljaoninga.

U Severoistočnoj Kini dejstva protiv ujedinjene demokratske vojske Severoistočne Kine vođena su tokom čitavog leta 1946 sa ciljem da se ona odvoji od Narodnooslobodilačke vojske Severne Kine.

16 oktobra 1946 Čang Kaj Šek je objavio svojih 8 tačaka mira. Pre početka pregovora po ovim tačkama, KPK je zahtevala da se prekinu operacije i uspostavi situacija na frontovima obeju strana od 13 januara u Unutrašnjoj i od 7 jula 1946 u Severoistočnoj Kini. Kuomintanška vlada je odbila ovaj zahtev i na taj način otkrila svoju nameru da zadrži osvojenu teritoriju za dalje operacije protiv oslobođenih rejona.

Saziv jednopartiskog »Nacionalnog kongresa« (15 novembra 1946), čije je delegate izabrao Kuomintang, doveo je do konačnog prekida pregovora između kuomintanške Vlade i KP Kine. Za vreme zasedanja »Nacionalnog kongresa«, kuomintanške snage stezale su obruč oko Pograničnog rejona Šensi — Kansu — Ningsija i vodile nastupne operacije u Šantungu, severnom delu Honana i Kjangsua, kao i u Severoistočnoj Kini.

Političku situaciju u Kini u drugoj polovini 1946 i prvoj polovini 1947 godine otežavala je ne samo rušilačka delatnost domaće reakcije, nego i pojačana intervencija SAD, koje su i dalje davale ogromnu vojnu pomoć kuomintanškoj vojsci. Kuomintanška politika raspirivanja građanskog rata u Kini uz pomoć agresivnih elemenata SAD postajala je sve očiglednija, što je još više pojačalo mržnju prema kuomintanškoj Vladi kod narodnih masa koje su, pod rukovodstvom KP, vodile aktivnu borbu protiv ujedinjenih snaga domaće i međunarodne reakcije.

U oslobođenim rejonima uspešno se odvijala demokratska izgradnja. U julu 1946 teritorija oslobođenih rejona iznosila je 2.285.000 km<sup>2</sup>, odnosno oko 23,8% od ukupne teritorije Kine, sa preko 136 miliona stanovnika. Suprotno tome, u kuomintanškoj Kini se produbljivala ekonomska i politička kriza. Cene prehranbenih artikala i robe za široku potrošnju su neprekidno rasle. Povećao se broj nezaposlenih. Oko 50 miliona ljudi gladovalo je. Trudbenici Kine su na takvu politiku Kuomintanga odgovarali štrajkovima, seljačkim ustancima i demonstracijama. Talas seljačkih ustanaka je 1947 godine zahvatio 17 provincija. U samom Kuomintangu takođe je raslo nezadovoljstvo zbog avanturističke politike vladajuće klike, usmerene na produženje građanskog rata i savez sa američkim imperijalistima. Krajem 1947 godine održan je Kongres kuomintanške opozicije na kome je donesena odluka o istupanju iz Čang



Kaj Šekovog Kuomintanga. Dok je izdajnička, protivnarodna politika Kuomintanga izazivala sve veće gnušanje i negodovanje kineskih patriota, dotle je politika KPK postajala sve popularnija. Učvršćivao se savez kineskih radnika i seljaka.

Oktoobra 1947 Narodnooslobodilačka vojska objavila je deklaraciju u kojoj poziva sve klase stanovništva da se ujedine u cilju stvaranja nacionalnog fronta, obaranja diktature Čang Kaj Šekove Vlade i osnivanja demokratske koalicione vlade. Ova deklaracija, kao i parole istaknute na proslavi 1 maja 1948, jasno su određivale krajnji cilj narodnooslobodilačke borbe u Trećem građanskom revolucionarnom ratu, kao i taktiku njegovog ostvarenja.

Posle početka opšte ofanzive kuomintanških snaga u julu 1946, Narodnooslobodilačka vojska Kine (čije su jezgro bile jedinice 8 i Nove 4 armije, kao i jedinice armije Severoistočne Kine) tokom čitave godine dana vodila je odbranbene operacije. Primenjujući taktiku koncentracije nadmoćnijih snaga za uništavanje neprijatelja po delovima, Narodnooslobodilačka vojska je iznuravala i slabila neprijateljske snage, dok su njene snage stalno rasle. Jula 1947 Narodnooslobodilačka vojska je prešla u ofanzivu, nanela neprijatelju niz poraza i oslobodila Severoistočnu Kinu. Oslanjajući se na solidnu pozadinu u Severoistočnoj Kini, Narodnooslobodilačka vojska je otpočela krupne operacije u Severnoj i Centralnoj Kini, gde je uništila jake kuomintanške snage i krajem 1948 godine izbila na reku Jangce. Januara 1949 ona je oslobodila Tjencin i Peking. Uproleće 1949 godine front se približio severnoj obali reke Jangcea. 20 aprila 1949 izvršeno je forsiranje ove reke na nekoliko mesta i 23 aprila oslobođen grad Nanking; u maju mesecu oslobođeni su gradovi: Šangaj, Sijan i Hankou (Vuhan), a u junu grad i luka Cigtao. Na severozapadnom frontu su jedinice Narodnooslobodilačke vojske krajem avgusta oslobodile grad Lančou, a na južnom frontu grad Čangšu.

Kuomintangovci su u ovom ratu pretrpeli ogromne gubitke; njihove su se snage do juna 1949 smanjile na 1,5 milion ljudi, dok su se snage Narodnooslobodilačke vojske povećale do 4 miliona ljudi. Uspešno nastupanje Narodnooslobodilačke vojske dezorganizovalo je front i pozadinu kuomintanške vojske. U njenoj pozadini su jake partizanske snage kontrolisale velike rejone u provincijama Kuangsjiu, Kuangtungu, na ostrvu Hajnanu i u drugim delovima Južne i Jugozapadne Kine. Kuomintanška vojska se raspadala. Čitavi pukovi i divizije prelazili su na stranu Narodnooslobodilačke vojske. Stanovništvo je na sve moguće načine izbegavalo stupanje u kuomintanšku vojsku, a seljaci su sabotirali snabdevanje hranom.

Odlučujuće pobeđe Narodnooslobodilačke vojske i poraz kuomintanških snaga doveli su do korenitih promena političke situacije u zemlji u korist demokratskih snaga. Uproleće 1949 teritorija oslobođenih rejona iznosila je preko 30% od ukupne teritorije Kine sa 280 miliona ljudi, tj. sa više od polovine ukupnog broja stanovnika Kine.

U vremenu od 21 do 30 septembra 1949 u Pekingu je na inicijativu KPK održana plenarna sednica Narodnog političkog konsultativnog saveta na kojoj je učestvovalo preko 600 delegata — pretstavnika svih društvenih slojeva, klasa, partija, narodnih organizacija, vojske itd. Na Plenumu je usvojen Zakon o organizaciji Centralne narodne vlade NR Kine, izabran je Svekineski komitet Narodnog političkog konsultativnog saveta Kine i Centralna narodna vlada na čelu sa Mao Ce Tungom, i odlučeno je da Peking bude glavni grad NR Kine. 1 oktobra 1949 u Pekingu je proglašena Narodna Republika Kina.

Do kraja 1949 godine uspešnim operacijama Narodnooslobodilačke vojske oslobođena je čitava kontinentalna Kina, sem Tibeta. U aprilu i maju 1950 oslobođeno je i ostrvo Hajnan. Ostaci kuomintanških jedinica povukli su se u Indokinu, odakle su se prebacili na ostrvo Formozu.



**Tuan Či Jui** (1864—1936), kineski militarista, osnivač i rukovodilac projapan-ske reakcionarne vojno-političke grupe koja je postojala u Kini od 1917 do 1926 godine. Posle Juan Ših Kajeve smrti (1916) sve do jula 1920 pot-puno je kontrolisao pekinšku Vladu.

**Tungku**, grad u Kini u severozapadnom delu provincije Kjangsija na reci Sjušjuu.

**Tunguan**, prevoj u Kini na severnim ograncima planine Cinling, na granici provincija Honana i Šensija. Preko prevoja, čija je nadmorska visina oko 400 m, vodi železnička pruga Lančou — Sijan — Hajčou.

## U

**Unutrašnja Mongolija**, autonomna oblast u Kini zapadno od Mandžurije, na granici sa SSSR-om i Mongolskom NR. Površina 660.000 km<sup>2</sup>, sa oko 2,4 miliona stanovnika. Administrativni centar je grad Ulan Hoto.

## V

**Vang Čing Vej** (1881—1944), kineski reakcionar, jedan od vođa Kuomintanga. Za vreme osvajачkog rata Japana protiv Kine otvoreno je prešao na stranu japanskih imperijalista i 1940 godine bio je na čelu marionetske vlade u Nankingu na okupiranoj teritoriji.

**Van Sjan Či**, jedan od rukovodilaca seljačkog antifeudalnog rata u Kini u drugoj polovini IX veka. On je 874 godine stao na čelo seljačkog ustanka na jugu provincije Hupeja i do kraja 876 godine uspeo da sa ustanicima ovlada znatnim teritorijama u provincijama Šantungu, Honanu, Anhueju i Hupeju. 877 godine bio je zarobljen od strane vladine vojske i pogubljen, a seljački rat je nastavljen pod vođstvom njegovog saradnika Huang Čaoa.

**Vejho**, reka u Kini, najveća desna pritoka reke Hoanghoa. Duga je 700 km i u donjem toku plovna. Na njoj se nalazi grad Sijan — administrativni centar provincije Šensija.

### Veliki (severozapadni) pohod (1934—1936)

(v. skicu 2)

Jednu od najznačajnijih etapa Drugog građanskog revolucionarnog rata čini onaj pohod koji je izvršen u cilju strategiskog prebaziranja glavnih snaga kineske Crvene armije iz revolucionarnih baza severno i južno od reke Jangcea, na severozapad zemlje, u provincije Šensi i Kansu.

Ujesen 1934 godine postojale su tri glavne operativne grupe kineske Crvene armije: snage Prvog fronta, koje su branile centralnu revolucionarnu bazu u južnom delu provincije Kjangsija i zapadnom delu provincije Fukiena; snage Drugog fronta, koje su dejstvovalе u graničnom rejonu provincija Hunan, Hupej, Kuejčou i Sečuan i snage Četvrtog fronta, koje su bile raspoređene u revolucionarnoj bazi na granici provincija Sečuana i Šensija.

Nastavljajući borbu protiv demokratskih snaga Kine, reakcionarna Čang Kaj Šekova vlada je oktobra 1933 godine preduzela »peti



pohod» protiv revolucionarnih baza, odredivši za tu svrhu ogromne snage. Jedinice Prvog fronta uspešno su se borile čitavu godinu dana protiv nadmoćnijih Čang Kaj Šekovih snaga čija je jačina iznosila oko 700.000 ljudi. Međutim, dalji otpor je bio onemogućen zbog vojnih grešaka u organizaciji odbrane kao i zbog nepravilne politike levih oportunistu u partiskom rukovodstvu. Tada je CK KP Kine odlučio da se napusti centralna revolucionarna baza i da se snage Prvog kao i ostalih frontova povuku na severozapad zemlje u cilju stvaranja novih baza za dalji razvoj revolucije i pružanje otpora japanskim zavojevačima, koji su još 1931 bili prodrli u Mandžuriju.

Jedinice Prvog fronta tajno su se povukle sa položaja i prikupile u južnom delu provincije Kjangsija. Na njihovo mesto su došle partizanske jedinice pod komandom Sjang Jina i Čen Jia sa zadatkom da zaštite povlačenje snaga Prvog fronta, a potom da razviju partizanska dejstva u tom rejonu. 21 oktobra 1934 jedinice Prvog fronta su iznenadnim napadom probile обруч okruženja, krenule na zapad i u periodu oktobar-decembar 1934, u vrlo teškoj i složenoj situaciji, savladale četiri uzastopna обруча okruženja, forsirale nekoliko velikih reka, teško prohodne planinske lance i prešle provincije Kjangsi, Kuangtung, Hunan, Kuangsi i Kuejčou, odbijajući napade kuomintanške »goneće armije« i mnogobrojnih mesnih militarističkih jedinica. Pošto su razbile snage kuejčouskih militarista, jedinice Prvog fronta, januara 1935 godine, zauzele su grad Cunj (Cuni). Tu se održalo istorisko savetovanje Politbiroa CK KP Kine. »Levi« oportunisti bili su uklonjeni sa rukovodećih položaja Partije i oformljeno je novo rukovodstvo na čelu sa Mao Ce Tungom.

Posle savetovanja u gradu Cuni, snage Prvog fronta pod Mao Ce Tungovim rukovodstvom uspešno su izvršile niz složenih i teških manevara na ogromnom prostoru između Čungkinga, Kuejanga i Kunminga (Jinana) sa ciljem da pocepaju neprijateljske snage i izbegnu okruženje. Zatim su ušle u zapadni deo provincije Sečuana, gde su se sastale, 16 juna 1935, sa jedinicama Četvrtog fronta, koje su marta 1935 krenule iz svoje baze na granici provincija Sečuana i Šensija. Tada je CK KP Kine doneo odluku da se produži pohod i izvrši prebaziranje glavnih snaga Crvene armije u severni deo provincije Šensija gde su dejstvovala snage Crvene armije pod komandom Lju Či Tana i obrazovale tamo manju bazu. Prema ovoj odluci trupe Prvog i Četvrtog fronta krenule su na sever u dve kolone. Međutim, u toku marša oportunisti i izdajnik Čang Kuo Tao poveo je jedinice Četvrtog i deo jedinica Prvog fronta na jug i povukao se s njima u rejon Tjenčuan — Kuling (Lušan) na granici provincije Sečuana i Sikanga. Glavne snage Prvog fronta pod Mao Ce Tungovim rukovodstvom nastavile su pokret na sever vodeći teške borbe s neprijateljem. Savladavši teško prohodne i neispitane planine i močvare u rejonu Šava — Pasi, one su došle u južni deo provincije Kansu. Zatim su se savladavši neprijateljska utvrđenja na planini Ljupanšanu i razbivši neprijatelja koji im je preprečio put, spojile, u oktobru 1935, sa jedinicama Crvene armije koje su pod komandom Lju Či Tana dejstvovala u severnom delu provincije Šensija. Ovim je završen Veliki pohod Prvog fronta u kome su njegove jedinice prošle 11 provincija preživivši preko 12.000 km.

Uskoro su, novembra 1935 godine, i jedinice Drugog fronta preduzele pohod na severozapad. One su bile formirane posle spajanja 6 armijske grupe sa 2 armiskom grupom u istočnom delu provincije Kuejčoua i do novembra dejstvovala su na granici provincija Hunana, Hopeja, Kuejčoua i Sečuana. Pošto su probile обруч okruženja, jedinice Drugog fronta su pod borbom prešle provincije Hunan, Kuejčou i Junan i u junu 1936 kod grada Gancija (Kanela, provincija Sikang) sastali su se sa jedinicama Četvrtog fronta, koje su se povukle ovamo iz rejona



Tjenčuan — Kuling (Lušan). Jedinice Četvrtog fronta krenule su na sever zajedno sa jedinicama Drugog fronta uprkos Čang Kuo Taovoj volji. Ujesen 1936 godine jedinice Drugog fronta su zajedno sa delom snaga Četvrtog fronta, pod rukovodstvom Ču Dea, Žen Pi Šiha i Ho Lunga, prošavši pod borbom provinciju Sikang i zapadni deo provincije Sečuana, izbile u rejon Šensi — Kansu gde su se spojile sa jedinicama Prvog fronta. Ovim je završen Veliki pohod kineske Crvene armije na severozapad. Za vreme ovog Pohoda jedinice kineske Crvene armije su prešle 12.500 km, savladale 18 planinskih lanaca od kojih su neki bili pod snegom, forsirale 24 velike reke, razbile 10 obruča okruženja i oslobodile 62 grada u 11 raznih provincija. Posle uspešnog završetka Pohoda bila je stvorena nova revolucionarna baza — Pogranični rejon Šensi — Kansu — Ningsija — koji je odigrao ogromnu ulogu u daljem razvoju Narodne revolucije u Kini i omogućio pružanje neposrednog otpora japanskim zapovedačima.

**Vu**, kineski car iz dinastije Han. Vladao je od 140 do 87 godine pre n.e. Za učvršćenje svoje vlasti široko je koristio Konfučijeovo učenje. Uspešnim ratovima znatno je proširio svoje carstvo. Zbog povećanja raznih dažbina i poreza naglo se pogoršao položaj radnih masa, što je izazvalo narodne ustanke u provinciji Sečuanu i Šantungu.

**Vučang**, grad u Kini, u provinciji Hupeju. Od 1953 godine postao je deo grada Vuhana. Ima oko 400.000 stanovnika. Poznat je po ustanku od 10 oktobra 1911 kojim je počela Revolucija 1911 godine. Cilj ustanka je bio obaranje dinastije Manču. Ustanici su zauzeli grad Vučang i u njemu obrazovali revolucionarnu vojnu vladu. Ustanak je bio znak za razvijanje revolucionarnog pokreta u Srednjoj i Južnoj Kini. Ovom Revolucijom svrgnuta je dinastija Manču, ali je zemlja i dalje ostala u vlasti inostranih imperijalista i domaćih zemljoposjednika.

**Vuhan** (Hankou), grad u Kini, administrativni centar provincije Hupeja. Jedan od najvećih gradova Kine — oko 1,9 miliona stanovnika. Sastoji se iz tri grada: Hankoua, Vučanga i Hanjanga; nalazi se na obema obalama reke Jangcea i njene leve pritoke Hankjanga. Vuhan je važan privredni i kulturni centar i komunikacijski čvor zemlje. Za njegovo su ime vezani važni događaji iz istorije revolucionarne borbe kineskog naroda: Vuhanski ustanak 1911 godine kojim je počela Revolucija 1911 godine; u Revoluciji 1924—1927 godine radnički pokret u Vuhanu dobio je široke razmere, naročito posle njegovog oslobođenja (1926) od strane jedinica koje su učestvovala u Severnom pohodu. Krajem 1926 godine u Hankou je prešla iz Kantona ondašnja nacionalna Vlada. I posle prevrata koji je izvršio Čang Kaj Šek u aprilu 1927, Vuhan je i dalje ostao centar revolucionarnog pokreta. Od 1938 do 1945 nalazio se pod japanskom okupacijom. Oslobođen je u maju 1949.

**Vuhu**, grad u Kini, u provinciji Anhueju, na reci Jangceu. Krupan privredni, industrijski i saobraćajni centar zemlje. Ima oko 243.000 stanovnika.



MAO CE TUNG  
**IZABRANA DELA I**

\*

Jezički redaktor  
**DOBRIVOJE ALIMPIĆ, prof.**

\*

Tehnički urednik  
pešadiski major  
**SLOBODAN MITIĆ**

\*

Korektori  
**VOJISLAV VUJANIĆ**  
**RUŽICA JANKOVIĆ**

\*

Štampanje završeno aprila 1957 god.

Tiraž: 7000



## **VOJNA BIBLIOTEKA**

U svojoj seriji **klasika** izdala je dosada ova dela:

I knjiga: **Klauzevic**

### **O RATU**

Opšte priznato klasično vojno delo u kome je nemački vojni pisac general Karl fon Klauzevic početkom XIX veka filozofski razradio suštinu rata i postavio temelje ratnoj veštini.

Delo ima 582 strane, staje 340 din.

II knjiga: **Žomini**

### **PREGLED RATNE VEŠTINE**

Učesnik u Napoleonovim ratovima, general Anri de Žomini je otkrio i razradio osnovne principe ratne veštine i visoko uzdigao vojnu nauku prošloga veka. Stoga se pri izučavanju savremene vojne nauke ne mogu obići dela vojnih klasika XIX veka: Klauzevica i Žominija.

Delo ima 380 strana, staje 250 din.

III knjiga: **Erl**

### **TVORCI MODERNE STRATEGIJE**

Delo predstavlja esej vojne misli za poslednjih pet stoleća koji je obradila grupa od 20 američkih pisaca. Od značajnijih tvoraca moderne strategije koji su ušli u ovo delo pominju se: Makijaveli, Voban, Fridrih Veliki, Napoleon — Žomini i Klauzevic; Adam Smit, Marks, Engels i Lenin; Moltke i Šlifan; Ardan Di Pik i Foš; Čerčil, Lojd Džordž i Klemanso; Ludendorf, Mahan, Duet i Hitler — kao predstavnik nacističkog shvatanja rata.

Delo ima 603 strane, staje 380 din.

IV knjiga: **Engels**

### **IZABRANA VOJNA DELA**

(I knjiga)

Knjiga sadrži Engelsove radove o razvoju rodova vojske kroz istoriju i o stanju evropskih vojski polovinom prošlog veka, članke o dobrovoljačkom pokretu i nekoliko studija, kao što su: **Po i Rajna, Savoja, Nica i Rajna, Mogućnosti i preduslovi za rat Svete alijanse protiv Francuske 1852 godine, Planinski rat nekad i sad**, zatim opis nekoliko bitaka i biografije nekih značajnijih istoriskih ličnosti.

Delo ima 551 stranu, staje 400 din.



**V knjiga: Šlifén**

**KANA**

Generalfeldmaršal fon Šlifén, dugogodišnji načelnik nemačkog Generalštaba pre Prvog svetskog rata, obradio je bitku za okruženje i uništenje tipa Kane na osnovu kritičke analize niza primera iz Napoleonovih i Moltkeovih ratova. Ova studija, koja je korisno poslužila ne samo nemačkim generalima, već i mnogim ostalim vojskovođama za planiranje i izvođenje operacija za okruženje i uništenje neprijatelja, i danas je značajna i aktuelna.

Delo ima 380 strana, sa posebnim  
atlasom skica, staje 400 din.

**VI knjiga: Mering**

**OGLEDI IZ ISTORIJE RATNE VEŠTINE**

Ovo delo predstavlja zbirku Franc Meringovih odabranih radova koji rasvetljavaju sa marksističke tačke gledišta pojedine ratne događaje, obuhvatajući: Maraton, Termopile, Peloponeski rat Hanibala, Cezara, a zatim Srednji vek, Sedmogodišnji rat i nešto detaljnije ratove Francuske revolucije. Pored toga, u ovo delo ušli su i članci koji tretiraju pitanja milicije i stalne vojske, suštine rata, kao i druge istoriske probleme. Na kraju knjige data su kratka objašnjenja istoriskih događaja, ličnosti i geografskih naziva sa skicom stare Grčke.

Delo ima 384 strana, staje 420 din.

**VII knjiga: Engels**

**IZABRANA VOJNA DELA**

(II knjiga)

Ova knjiga obuhvata zbirku Engelsovih kritičkih radova i članaka koji se odnose na ratna zbivanja u svetu u drugoj polovini XIX veka, kao što su: Krimski rat 1853—56, Ustanak u Indiji 1858, Italijansko-austriski rat 1859, Američki građanski rat 1861—65, Rusko-austriski rat 1866 i Francusko-pruski rat 1870—71.

Delo će se uskoro dati u štampu.

**VIII knjiga: Žofr**

**RATNI MEMOARI**

Maršal Žofr, potpredsednik Višeg ratnog saveta i načelnik Generalštaba uoči rata, a u ratu vrhovni komandant francuske vojske do kraja 1916 godine, opisao je u svojim Memoarima stanje francuske vojske i njene pripreme uoči Prvog svetskog rata, zatim pokretne operacije 1914, stabilizaciju 1915, stvaranje Solunskog fronta i izvođenje savezničkih ofanziva u 1916 godini. Delo je dokumentovano mnogobrojnom arhivskom građom.

Delo ima 676 strana, cena 900 dinara



**IX i X knjiga: Mao Ce Tung**

**IZABRANA DELA**

Sa predgovorom general-pukovnika Pavla Jakšića

Pod ličnom redakcijom autora izašla su **Izabrana dela** Mao Ce Tunga na kineskom jeziku u četiri knjige. Mi ih objavljujemo u prevodu sa ruskog. Ona sadrže najvažnije radove Mao Ce Tunga iz vremena Kineske revolucije i rata protiv Japana. Radovi su raspoređeni hronološki, u skladu sa pet perioda istorije Komunističke partije Kine. U ova dela ušli su i oni važni radovi kojih nije bilo u ranijim izdanjima. Prvi tom originala odnosi se na period Prvog i Drugog građanskog revolucionarnog rata; drugi i treći na rat sa Japanom, a četvrti tom sadrži radove iz vremena Trećeg građanskog revolucionarnog rata, kao i radove napisane posle stvaranja Kineske Narodne Republike.

U našem izdanju dela izlaze u dve knjige.

I knjiga ima 572 strane, cena 1.200 dinara.

II knjiga će u pripremi.

**XI knjiga: Mahan**

**POMORSKA STRATEGIJA**

Klasično delo koje pretstavlja pravu filozofiju rata na moru. Svojom pojavom još početkom ovog stoleća ono je udarilo solidan temelj pomorskoj strategiji kao nauci, te i danas zauzima vidno mesto u vojno-pomorskoj literaturi.

Delo je u pripremi.

**XII knjiga: Kasteks**

**STRATEGISKE TEORIJE**

Delo je pisano između dva prošla svetska rata i sadrži 5 knjiga. Peta knjiga ovog dela je ranije prevedena na naš jezik i objavljena pod nazivom **More protiv kopna**. Mi sada pripremamo I knjigu koja sadrži: Opšta razmatranja o strategiji, Zadatak pomorskih snaga i Vođenje operacija. Ova I knjiga čini celinu za sebe, a pretstavlja i uvod za ostale knjige ovog klasičnog dela.

**VOJNOIZDAVAČKI ZAVOD JNA »VOJNO DELO«**

Poštanski fah 692. Tel. 20-421 — lokal 27-73

Beograd, Neznanog junaka ul. br. 38



# ISPRAVKE

Uz I knjigu *Izabranih dela Mao Ce Tunga*

<i>Strana</i>	<i>Stoji</i>	<i>Treba</i>
19	15 red odozgo: Likjangu	Ljujangu
27	16 red odozgo: Bao Jijang	kao Jijang
48	4 red odozdo: E Kaj Sin	Jeh Kaj Hsin
54	4 red odozgo: svoje hegemonije	svoje hegemonije
67	7 red odozdo: Dajuan	Tajuan
68	10 red odozdo: Šuikoušaua	Šuikoušana
88	11, 12, 16 i 21 red odozgo: Ljutanga(u)	Ljujanga (u)
104	13 red odozgo: kod reči »obračuna« staviti napomenu <sup>7)</sup>	napomenu <sup>7)</sup>
114	21 red odozgo: komfora	kamfora
129	poslednji red odozdo: dodati: v. nap. 4.	
136	16 red odozgo: raspec	rascep
184	3 red odozgo: Co Čin Ming	Co Čiu Ming
184	20 red odozgo: iznad reči »Či« staviti napomenu <sup>23)</sup>	napomenu <sup>23)</sup>
190	12 red odozdo: Han	Kan
196	7 i 10 red odozgo: Funku	Tungku
199	7 red odozgo: Cjan Din Vena	Cjang Ting Vena
199	5 i 6 red odozdo: brisati Ven	
220	5 red odozgo: Ljujan	Ljujang
356	7 red odozgo: rasporele	raspodele
392	22 red odozgo: Hsučoua	Sičoua
392	22 red odozgo: posle reči »ne«, dodati »bi«	
398	23 red odozdo: avanturistički rut	avanturistički rat
423	8 red odozgo: Cingaj	Činghaj
455	2 red odozdo: Han Fu Ču	Han Fu Čus
464	24 red odozgo: Cjin	Cin
464	26 red odozgo: Čena	Cina
522	18 red odozgo: »Sijamski događaji«	»Sijanski događaji«
527	13 red odozgo: (1578—1850)	(1758—1850)
544	27 red odozgo: Cigtao	Cingtao
545	13 red odozdo: onaj pohod	ovaj pohod
546	2 red odozdo: Kanela	Kancea

## Na karti Narodne Republike Kine

— Tehničkom greškom izostalo je razgraničenje između Severne i Južne Koreje (na 38 uporedniku, severno od Seula), kao i između Severnog i Južnog Vijetnama (na 17 uporedniku, severno od Huea).

— Deo granice između Kazaške i Ruske SSR osenčen je jače nego što je trebalo.



SKICE  
UZ IZABRANA DELA OD MAO CE TUNGA

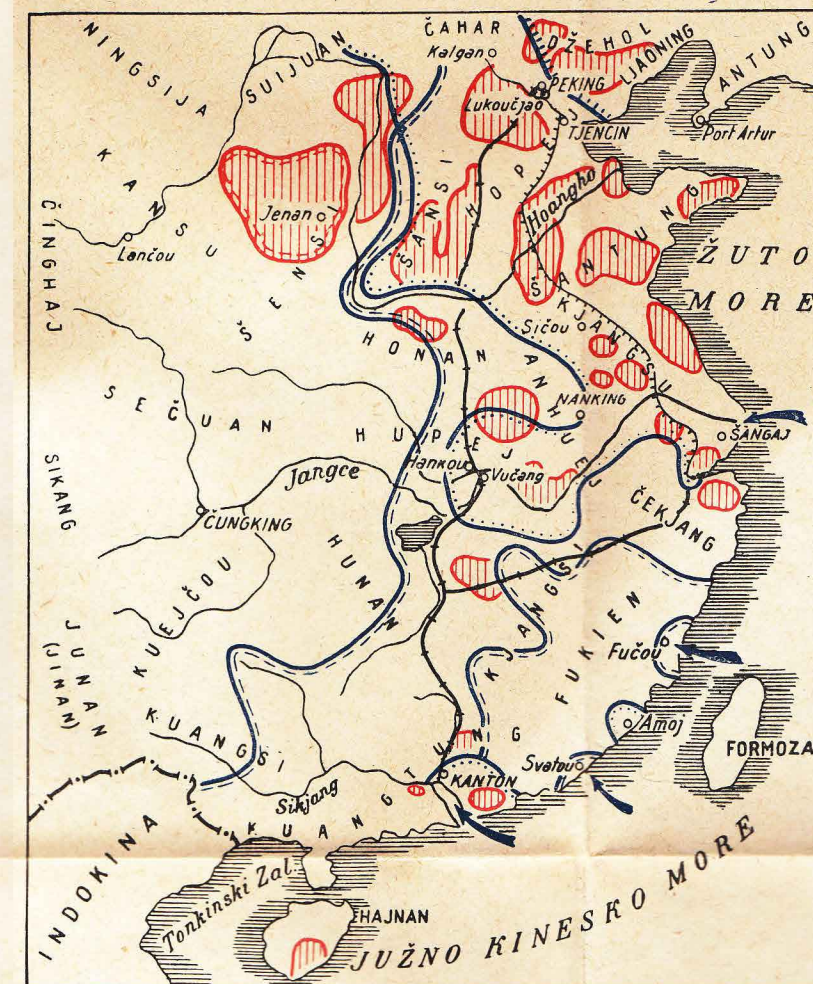
DRUGI GRAĐANSKI REVOLUCIONARNI RAT U KINI  
(1927-1936)



- VELIKI POHOD KINESKE CRVENE ARMIJE:
- Pravac kretanja snaga Prvog fronta
  - Pravac kretanja snaga Drugog fronta
  - Pravac kretanja snaga Četvrtog fronta
  - Pogranični rejon Šensi - Kansu - Ningsija početkom 1937 godine
  - Teritorija osvojena od Japanaca, pravac japanske agresije
- Ustanak u Nančangu (1.viii.1927) i pravac kretanja ustaničkih jedinica
- ★ Revolucionarne baze 1927-1928 g.
- Revolucionarna baza u Činghangšanu (Čing Kangu)
- Revolucionarne baze 1929-1931 g.
- Revolucionarne baze 1932-1933 g.
- Pohod antijapanske Fang Čih Minove kolone

Skica 2

NARODNOOSLOBODILAČKI RAT KINE PROTIV JAPANA  
(1937-1945)



- GRANICE TERITORIJE POD JAPANSKOM OKUPACIJOM:
- Početkom 1937 g.
  - 1.6.1939 g.
  - Krajem 1944 g.
  - Glavni pravci dejstva japanske mornarice
- Oslobodeni rejon (1945)
- Pogranični rejon Šensi - Kansu - Ningsija

Skica 3

PRVI GRAĐANSKI REVOLUCIONARNI RAT U KINI  
(1924-1927)



- Centri radničkog i masovnog antimperijalističkog pokreta
- Pohod Kantonske revolucijske vojske 1924-1925 godine
- Severni pohod NRV 1926-1927 godine
- Intervencija imperijalističkih zemalja
- Nančanski ustanak
- Revolucionarna baza u provinciji Kuangfungu
- Teritorija provincija koje su priznale vlast Kantonske Vlade do početka Severnog pohoda
- Teritorija pod vlašću vuhanske Vlade u periodu april-juli 1927 godine
- Najvažniji rejon seljačkog pokreta

Skica 1



# NARODNA REPUBLIKA KINA

